

Bahai Dini

Tarihi, Öğretileri ve
Toplumsal Çalışmaları

Bahai Eserleri Basım Dağıtım A.Ş.
Barbaros Mah. Mor Sümbül Sok.
No:1 Kat:11 Ofis No:149
Ataşehir – İstanbul
www.bahai.com.tr

Tüm Yayın Hakları Saklıdır.
ISBN: 978-605-84382-4-8
1. Basım
Baskı Tarihi: Nisan 2016

Bassaray Matbaası
Sanat Cad. No: 1/5 Çamdibi – İzmir
Tel: 0 232 457 71 48

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	7
Bölüm I – Bahai Dini Nedir?.....	9
Bölüm II – Bahai Dini'nin Merkezi Şahsiyetleri.....	13
Hz. Bab	14
Hz. Bahaullah.....	19
Hz. Abdülbaha.....	25
Bölüm III – Bahailer Neye İnanır?	35
Tanrı ve Yaratılış.....	35
Her Şeyin Yaratıcısı Allah'ın Bilinmezliği.....	36
Ebedi Ahit Kavramı	39
Tanrı Mazharları	40
Dinin Amacı.....	43
İnsanlığın Olgunluk Çağı.....	45
İlahi Yasa.....	48
Ruhun Yaşamı.....	50
İnsanın Doğası.....	50
İnsan Ruhu	53
Gerçek Yaşam Ruhun Yaşamıdır.....	54
Ruhun Dereceleri	56
Yaşam ve Ölüm	58
Cennet ve Cehennem	60
Ahlaki Değerler.....	62
Alçakgönüllülük ve Tevekkül	65
Doğruluk, Güvenilirlik ve Adalet.....	67
Sevgi ve Bilgi.....	69

Temiz Kalplilik	72
Durmadan İlerleyen bir Medeniyet	74
İnanç ve Akıl	76
Ruhaniyet ve Maddiyat Arasındaki Uyum	78
Din ve Bilim	80
İbadet	82
Çalışma ve Hizmet	83
Derin Düşünme (Tefekkür)	85
Dua ve Namaz	87
Kutsal Yerleri Ziyaret	89
Oruç	90
Bölüm IV – Bahai Dini'nin Bazı Temel Öğretileri	93
Dinlerin Birliği	93
İnsanlığın Birliği	95
Genel Eğitimin Zorunluluğu	98
Kadın Erkek Eşitliği	99
Önyargıların Terki ve Gerçeğin Serbestçe Araştırılması	101
Bilim ve Dinin Uyumu	102
Dünya Barışı	104
Partizan Siyasete Karışmama ve Devlete Sadakat	107
Ekonomik Sorunların Çözümü İçin Ruhani Yaklaşım	109
Evrensel Yardımcı Dil	112
Bölüm V – Hz. Şevki Efendi	115
Bölüm VI – Yüce Adalet Evi	119
Bölüm VII – Türkiye ve Bahai Dini	127
Bahai Tarihinde İstanbul	127
Bahai Tarihinde Edirne	129

Günümüzde Türkiye Bahai Toplumu	131
Bölüm VIII – Uluslararası Bahai Toplumu	133
Bahai Toplumunun Yönetimi.....	133
Birleşmiş Milletlerde Bahailer.....	134
Bahai Mabetleri.....	135
Bahai Toplum Yaşamı.....	136
Bölüm IX – Bahailer Ne Yapar?	139
Çalışma Çemberleri: Ruhani Bir Yolda Birlikte	
Yürümek	140
Çocuk Sınıfları: Çocukların İçsel Kapasitelerini	
Geliştirmek.....	145
Yeni Gençlik Grupları: Yeni Gençlere Eşlik.....	147
Dua Toplantıları.....	152
Toplumun Diskurlarına Katılım	154
Toplumsal Hareket.....	163
Sonsöz.....	167
Kaynaklar	170

ÖNSÖZ

Ana mesajı “insan âleminin birliği” olan ve hiçbir milli, etnik, sınıfsal, cinsiyetçi ya da dini ayırım yapmaksızın tüm insanları “bir ağacın meyveleri ve bir dalın yaprakları” olarak benimseyen Bahai Dini, 19. yüzyılın ortasında İran’da vücut bulan ve günümüzde dünyanın her ülkesinde milyonlarca inananı olan bir inançtır. Doğduğu ülkenin coğrafi yakınlığı nedeniyle Bahai öğretilerinin ulaştığı ilk yerlerin başında Osmanlı İmparatorluğu gelmektedir. Detaylarını kitabın ilerleyen sayfalarında bulacağınız gibi Osmanlı toprakları Bahai Dini’nin özellikle ilk yetmiş yıllık döneminde yaşanan en önemli olaylara sahne olmuştur. Bahai Dini’nin ülkemizle olan bağı günümüzde de Türkiye Bahai Toplumu ile varlığını sürdürmektedir.

İşte bu kitap, tarihi açıdan ülkemizle çok yakın ilişkisi olan Bahai Dini hakkında Türkiye kamuoyuna bilgi vermek üzere Türkiye Bahai Toplumu Dış İlişkiler Temsilciliği tarafından hazırlanmıştır. İki asra yaklaşan tarihi, zengin literatürü ve kendisine özgü birçok özelliği ile detaylı ve titiz bir incelemeyi hak eden bu İnancı, bir kitabın sınırlı sayfalarında her yönüyle anlatmanın imkânsızlığı açıktır. Tarafımızdan hazırlanan bu kitabın temel hedefi, okuyucuların Bahai Dini hakkında genel fikir sahibi olmalarına katkıda bulunmaktır.

Okuyucuların kitabı okurken herhangi bir yanlış izlenime kapılmaması için şu üç noktayı vurgulamakta yarar görüyoruz.

Bütün mukaddes dinlerde olduğu gibi Bahai Dini de tek bir Allah’ın var olduğu, O’ndan başka tapılacak hiçbir İlah olmadığı temel esası üzerine inşa edilmiştir. Kâinatta var olan her şeyin

yaratıcısı ve koruyucusu olan o yüceler yücesi Yaradan, Türkçe Bahai yazılarında bazen *Allah* bazen *Tanrı* olarak adlandırılmaktadır.

Allah'ın insanlığı eğitmek üzere çağlar boyunca gönderdiği İlahi Elçiler için Bahai literatüründe genellikle *Tanrı Mazharları* ifadesi kullanılır. Okuyucuların kitapta bu ifade ile karşılaştıkları zaman kastedilenin Allah'ın peygamberleri olan mukaddes Şahsiyetler olduğunu bilmeleri önemlidir.

Bahai Dini'nin temel bir özelliği de dini öğretileri yorumlama (tefsir) ve dini liderlik yetkisinin kime ait olduğunun ilk günden itibaren açık bir şekilde belirlenmiş olması ve bu görevlerin, ne kadar iyi niyetli olurlarsa olsunlar, herhangi bir bireye ya da toplumun belli bir kesimine bırakılmamasıdır. Nitekim Bahai Dini'nin esasını oluşturan tüm anlayış ve öğretiler, kitabın ilerleyen bölümlerinde haklarında detaylı bilgi verilen Hz. Bab (1819–1850), Hz. Bahau'llah (1817–1892), Hz. Abdülbaha (1844–1921), Hz. Şevki Efendi (1897–1957) ve günümüzde de Yüce Adalet Evi kurumunun yazılarına dayanmaktadır. Bu kitapta yer verilen bilgi ve açıklamaların tamamı yukarıda tanımlanan referans yazılarla desteklenmiş olup, kaynakça listesi kitabın sonunda dikkatlerinize sunulmaktadır. Okuyucuların günlük yaşamlarında, sosyal medyada ya da başka yayın organlarında Bahai Dini ile ilgili karşılarına çıkabilecek herhangi bir bilgi ya da yorumun eksik ya da hatalı olabileceği dikkate alındığında, herhangi bir konuda Bahai görüşünü öğrenmek isteyen her bireyin Türkiye Bahai Toplumu ile temasa geçmesi durumunda en doğru kaynaklara ulaşılacağı bu vesile ile tarafımızdan içtenlikle belirtilmektedir.

BÖLÜM I

BAHAİ DİNİ NEDİR?

Allah tarih boyunca yeryüzüne birçok İlahi Elçi göndermiştir. Tarafsız bir gözle incelendiğinde bu özel Şahsiyetlerin geldikleri dönemlerdeki sosyal düzenin birçok ortak yönü olduğu görülür; temel toplumsal kurumların parçalanması, ahlaki normların kolaylıkla çiğnenerek tamamen terk edilmesi, aklını ve vicdanını bir yana bırakmış kitlelerin faydasız, boş ve hatta zararlı düşünce akımlarına kapılması ve insanlığı pençesine alan derin umutsuzluğun giderek artması.

Böyle zamanlarda zuhur eden mukaddes Elçilerin getirdiği ilahi öğretilerin üzerine inşa edilen ve “din” adı verilen sistemler, bir yandan insanogluna içinde bulunduğu karanlıktan çıkarak bireysel ve toplumsal seviyede yeni bir yaşam kurabileceği ruhani kılavuzluk, enerji ve bilgiyi sağlamış, diğer yandan da medeniyetin ilerleyişindeki en belirleyici unsur olmuştur. Bu sistemlerin tümü aynı İlahi Kaynak’tan gelmiştir ve özleri itibarıyla Allah’ın aslında bir tane olan dininin birbirini takip eden aşamalarıdır. Bahai literatüründe “vahyin aşamalı gelişimi” veya “vahiy süreci” olarak adlandırılan bu süreç, geçmişte olduğu gibi gelecekte de devam edecektir.

Bahai Dini bu sürecin 19. yüzyılın ikinci yarısında başlayan yeni bir aşaması olarak tanımlanabilir.

Dinler tarihinin bu yeni sayfası, iki İlahi Elçi’nin, Hz. Bab ve Hz. Bahauallah’ın zuhuruyla açılmıştır. Hz. Bahauallah’ın bu dünyadan ayrılmasının ardından Bahai Dini’nin liderliği önce oğlu Hz. Abdülbaha’ya, O’nun ardından Hz. Abdülbaha’nın torunu Hz. Şevki Efendi’ye ve Hz. Şevki Efendi’nin ardından da,

üyeleri dünya Bahaileri tarafından her beş yılda bir seçilen Yüce Adalet Evi adlı kuruma geçmiştir.

Öğretilerinin ekseni “insan âleminin birliği” olan Bahai Dini’nin amacı, tüm insanlığın evrensel değerler etrafında birleşerek ortak bir hedefe ulaşmak için birlikte çalışmasıdır. Bu hedef adaletin, barışın ve refahın hâkim olduğu, kadın erkek eşitliğinin tüm yönleriyle hayata geçtiği, hiçbir milliyet, sınıf, zümre, ırk ya da ülkenin herhangi bir ayrıcalığı olmadığı, din ve bilimin daha iyi bir dünya için işbirliği yaptığı yeni bir dünya medeniyetidir.

Bahai Dini’ne inanan bireylere *Bahai* ve bu bireylerin oluşturduğu topluma *Bahai Toplumu* adı verilir. Bahailer kâinatta var olan her şeyi yaratan Allah’ın teklifine inanır; Hz. Bab ve Hz. Bahau’llah’ı bu çağın İlahi Mazharları olarak kabul eder; Hz. Abdülbaha’nın, Hz. Şevki Efendi’nin ve Yüce Adalet Evi’nin yetkisini tanır; itaat etmeleri gereken ilahi kaynaklı yasaların ve öğretilerin varlığını kabul edip bunları hayatlarında uygulamaya çaba gösterirler.

Bahai Dini’nde dini sorumluluklarını yerine getirmek ve ruhani anlayışını geliştirmek, bireyin kendisine emanet edilmiş bir görevdir. Bahailer bu görevi, kaynağının ilahi olduğuna inandıkları Bahai yazıları üzerinde derinleşerek yaparlar. Birkaç Bahai’nin bir araya gelerek bu tür Yazıları incelemesi ve fikir alışverişinde bulunması teşvik edilen bir yöntem olsa da bir insana dini konularda nasıl davranması gerektiğini empoze etme hakkı hiç kimseye verilmemiştir.

Bahai toplumunda ruhani ve toplumsal yaşama dair konularda karar alma yetkisi, üyeleri seçim yoluyla belirlenen yerel, milli ve uluslararası kurumlara aittir. Bu kurumlarda görev yapan kişilerin

toplumda herhangi özel bir konumu ya da ayrıcalığı yoktur. Sadece Bahailere değil, tüm insanlığa hizmet etmekle görevli olan bu kurumlar, kararlarını Bahai yazıları çerçevesinde yürütülen meşveret* yöntemiyle alırlar.

Bahai Dini'nin tarihi, Merkezi Şahsiyetleri, temel öğretileri, yönetim şekli, Türkiye ile olan özel ilişkisi, Bahailerin neye inandıkları ve ne tür çalışmalar yaptıkları hakkında daha detaylı bilgi, kitabın ilerleyen bölümlerinde yer almaktadır.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

* *Meşveret*: Bahai toplumunda ve kurumlarında toplu karar vermeyi yöneten temel ilkedir. Buna göre meşveretin her katılımcısı, payına düşen katkıyı sağlayıp konu ile ilgili görüşünü sevgiyle, nezaketle, açıkça, alçakgönüllülükle ve ısrarcı olmadan sunar ve gerçek, sistemli olarak araştırılır. Meşveretten çıkan karara ise itaat edilir.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

BÖLÜM II

BAHAİ DİNİ'NİN MERKEZİ ŞAHSİYETLERİ

Giriş

Kitabımızın ilk bölümünde Bahai Dini'nin üç Merkezi Şahsiyeti hakkında bilgi verilecektir: Hz. Bab (1819–1850), Hz. Bahauallah (1817–1892) ve Hz. Abdülbaha (1844–1921).

Bahailer Hz. Bab'ı hem bir Tanrı Mazharı hem de Hz. Bahauallah'ın, dolayısıyla Bahai Dini'nin Müjdecisi; Hz. Bahauallah'ı Allah'ın bu çağdaki Mazharı; Hz. Abdülbaha'yı ise kutsal Bahai yazılarının yetkili yorumcusu ve ilahi öğretilerin en mükemmel örneği olarak kabul ederler.

Hz. Bab ve Hz. Bahauallah'a nazil olan tüm eserler, Bahailerin inancına göre Tanrı Sözü olup kutsal Bahai eserlerini oluştururken, Hz. Abdülbaha'nın yazıları ise bunların doğru şekilde anlaşılmasını sağlayan resmi tefsirlerdir.

Hz. Abdülbaha'nın bu dünyadaki yaşamı sona erdiğinde en büyük torunu Hz. Şevki Efendi (1897–1957) kutsal Bahai yazılarının yetkili yorumcusu olmuştur. Hz. Şevki Efendi'nin yazıları ve yaptığı açıklamalar da Hz. Abdülbaha'nınkiler gibi, Tanrı Sözü'nün resmi tefsiri olarak kabul edilir. Hz. Şevki Efendi'nin bu dünyadaki yaşamı sona erdiğinde ise Bahai toplumunun yönetimi, Bahai Dini'nin ana kitabı olan Kitab-ı Akdes'te emredildiği üzere, Yüce Adalet Evi kurumuna geçmiştir. Hz. Şevki Efendi ve Yüce Adalet Evi ile ilgili bilgiler kitabın beşinci ve altıncı bölümlerinde yer almaktadır.

Hz. Bab

Hz. Bab, *Seyyid Ali Muhammed*, Bahai Dini'nin Müjdecisi'dir. İsmi tarihe Arapça'da "Kapı" anlamına gelen *Bab* unvanıyla geçmiştir. Kısa süren yaşamı boyunca insanlığın ruhani yaşamını dönüşüme uğratması mukadder, ilahi bir mesajın taşıyıcısı olduğunu ilan ederken, barış ve adalet çağını açacak olan ve Kendisinden daha kudretli ikinci bir Tanrı Mazharı'nın, yani Hz. Bahau'llah'ın yolunu hazırlamıştır.

Yaşamı

Hz. Bab, 20 Ekim 1819'da Şiraz'da dünyaya geldi. Anne ve baba tarafından Hz. Muhammed'in soyundan geldiği için "Seyyid" unvanını taşıyordu. Babasını küçük yaşta kaybedince dayısı tarafından büyütüldü, sonraki yıllarda bir süre ticaretle uğraştı ve 1842'de evlendi. Bu evlilikten bir oğlu oldu ancak Ahmed adlı bu çocuk küçük yaşta vefat etti.

Hz. Bab'ın yaşamı 1844 yılından itibaren tamamen değişti ve bu süreç, 9 Temmuz 1850'de Tebriz'de bir idam mangasının kurşunlarıyla sona erdi.

Emrini İlan Edişi

19. yüzyıla gelindiğinde, dünya köklü değişimlere gebeydi; bilim, sanat, felsefe ve din alanlarında yaşanan köklü değişimler tarım, endüstri ve ekonomide ani ve eşi görülmemiş meyvelerini vermek üzereydi. Bu durum kaçınılmaz olarak yerleşik toplumsal yapı ve ilişkilere meydan okuyordu.

İnsanlığın bir dönüm noktasına geldiği o günlerde, Hz. Bab'ın Emrini ilan edişi daha sonra tüm hayatını değiştirecek bir arayış içerisinde olan Molla Hüseyin adlı İranlı genç bir âlimle, 22 Mayıs 1844 akşamı Şiraz'da yaptığı sohbetle gerçekleşti. Hz. Bab, ziyaretçisi Molla Hüseyin'e Allah'ın yeni bir mesajını getirdiğini bildirdi.

Molla Hüseyin, aldığı dini eğitimden öğrendiğine göre zuhur etme vakti gelmiş olması gereken Vaat Edilen Kişi'de aradığı özelliklerin tamamının Hz. Bab'da olduğuna kanaat getirerek O'nu kabul eden ilk kimse oldu.

Hz. Bab'ın görevini ilk kez ilan ettiği o tarihi geceden sonraki birkaç hafta içinde on yedi kişi daha, kendi çabaları ve içlerinden gelen bir ilhamla O'nun makamını kabul ettiler. Bunu yaparken o güne dek yaşadıkları hayatın sunduğu rahatlık ve güvenlikten feragat ederek tüm dünya bağlılıklarından da kopuyorlardı.

Hz. Bab'ın bu ilk on sekiz takipçisi *Diri'nin Harfleri* olarak bilinmektedir. Bu kişilerden bir tanesi ilerleyen dönemde kadın ve erkek arasında tam bir eşitlik çağrısı yapacak olan, Türk asıllı ünlü kadın şair Tahire'dir.

Görevinin Önemi

Hz. Bab asırlardır beklenen, adalet ve barışın hâkim olacağı yeni bir çağa açılan, sembolik bir kapıydı. Fakat Hz. Bab'ın Kendisi de Allah'ın Vahyini taşıyan bağımsız bir Tanrı Elçisi'ydi. Kendine nazil olmuş Kutsal Yazılar ve hükümlerini ortaya koyduğu eserleri vardı. Ayrıca ruhani ve ahlaki dönüşüm çağrısına yanıt veren canlı bir topluma sahipti. O'nun yegâne amacı, insanların

insanlık tarihinde yeni bir dönemin, yani bütün insan ırkının birleşmesine, ruhani ve maddi refahın sağlanacağı yeni bir dünya düzeninin doğuşuna tanıklık edecek bir Gün'ün başladığı gerçeğinin farkına varmalarını sağlamaktı. Bu muazzam Gün'ün başka bir Tanrı Mazharı'nın aracılığıyla başlatılacağını bildiren Hz. Bab, bu Şahsiyet'i "Allah'ın izhar edeceği Kimse" olarak adlandırıyor ve Kendi görevinin de tüm geçmiş dinlerin gelişini Vaat Ettiği Kişi'nin artık geldiğini müjdelemek olduğunu ilan ediyordu.

İran'daki yaygın ahlaki çöküntü ortamında Hz. Bab, baskı ve zorlama yerine sevgi ve şefkatle ruhani canlanmanın ve toplumsal ilerlemenin gerçekleşeceği mesajını verdi. Bu mesaj, her kesimden insanda büyük umut ve heyecan uyandırdı; aralarında birçok din adamının da bulunduğu on binlerce insan Hz. Bab'ın çağrısını kabul etti. Bu kişilere *Babi* denir ve Babi Dini tarihe kendi kalıcı izini kazınmıştır.

Hz. Bab, Hz. Bahauallah'ın Habercisi idi. O'nun esas amacı insanlığı Hz. Bahauallah'ın gelişine hazırlamaktı. Dolayısıyla Bahailerin görüşüne göre Babi Dini, Bahai Dini'nin kuruluşu ile ikiz öneme sahiptir. Hz. Bahauallah 1863 yılında Hz. Bab tarafından önceden haber verilen Vaat Edilen Kişi olduğunu ilan etmesiyle Babi Dini amacını gerçekleştirmiş oldu.

Hz. Bab'ın İran içinde ve dışında artan ünü ile kendi imtiyaz ve otoritelerinin sarsılacağından endişe duyan güç sahibi bazı kişiler Hz. Bab'ın mesajının yayılmasını engellemeye çalıştı ve Hz. Bab'ın şehirden şehre sürülerek birkaç kez hapsedilmesine sebep oldular. Hatta bazıları idam edilmesi fikriyle İran sarayına başvurdular.

Kitabımız Bahai Dini'ni ana hatlarıyla tanıtmayı amaçladığı için Babi dönemi boyunca yaşananlar hakkında daha fazla bilgi almak isteyenler *Bahai Dini'nin Birinci Yüzyılı*¹ ve *Nebil Tarihi*² gibi Bahai kitaplarına başvurabilirler.

Hz. Bab'ın İdamı

1850 yılı geldiğinde İran tahtında iki yıldır Nasıruddin Şah oturuyordu. Bu genç hükümdar, Hz. Bab ile görüşmeyi planlayan ancak bunu gerçekleştiremeyen babası Muhammed Şah'ın ölümünden sonra, 17 yaşında tahta geçmiş ve devlet işlerini ise baş vezirinin ellerine bırakmıştı.

Babi hareketinin yayılmasına bir nokta koymak isteyen baş vezir, özel olarak Tebriz'e çağırdığı bazı din adamlarından aldığı fetvaya dayanarak Hz. Bab'ın idam emrini verdi ve böylece Hz. Bab 9 Temmuz 1850 tarihinde olağanüstü trajik biçimde Tebriz'de şehit edilmiştir.

Ebedi İstirahatgâhı

Bugün her yıl yüz binlerce ziyaretçi, Hz. Bab'ın göz kamaştırıcı parlaklıktaki istirahatgâhını ziyaret etmektedirler. Bahai literatüründe *Hz. Bab'ın Makamı* olarak da geçen ve günümüzde her gece ışıklarla donatılan bu yapı, Bahailer için kutsal sayılan topraklarda yer alan Kermil Dağı'nda bulunur. Hz. Bab'ın Makamı, konumu itibarıyla ve Doğu ile Batı tarzlarını ahenk içinde yansıtan mimarisiyle günümüzde Akdeniz kıyı şeridinin en çok tanınan ve sevilen simgelerinin başında gelir.

Şehadetini takip eden altmış yıl boyunca saklanan ve İran'dan gizlice o dönemlerde Osmanlı İmparatorluğu'nun toprakları olan Hayfa'ya getirilen Hz. Bab'ın naaşı, 21 Mart 1909 tarihinde ebedi istirahatgâhı olacak binaya defnedildi. Binanın yapımı Ekim 1953'te, Hz. Şevki Efendi'ye Makamı aşağıdaki sözlerle tarif edecek ilhamı veren bir şekilde tamamlandı:

... Kermil'in Kraliçesi, Allah'ın Dağı'nda tahta çıktı,
parlak altın tacını taktı, pırlıtlı bir beyazlığa büründü ve
havadan, denizden, yerden ve gökten gözleri büyüleyerek
zümrüt yeşili bir kuşak kuşandı.³

1987 yılında Yüce Adalet Evi, Makam'ı çevreleyecek terasları Hz. Abdülbaha'nın öngördüğü şekilde tamamlamak için tüm dünya Bahailerine çağrıda bulundu. 1990 yılında on dokuz terasın inşaat hazırlıkları başladı ve proje on bir yıl sonra tamamlanıp özel bir törenle açıldı.

Terasların açılmasından sonraki ilk on yılda iki milyondan fazla insan terasları ve bunları çevreleyen bahçeleri ziyaret etti. 2008'de hem Hz. Bab'ın Makamı hem de Akka yakınlarında bulunan Hz. Bahau'llah'ın Makamı, insanlığın ortak mirasındaki "olağanüstü evrensel değerleri" açısından UNESCO Dünya Mirası listesine eklendi.

Yüce Adalet Evi, Hz. Bab'ın Makamını "Bahçelerin ve Terasların güzelliği ve ihtişamı, hem dünya halklarının kalplerinde, hem de gezegenin fiziksel çevresinde meydana gelmesi mukadder olan dönüşümü simgelemektedir,"⁴ şeklinde tanımlar. Bahailer altın bir kubbesi olan, etrafı teraslar, bahçeler ve fiskiyelerle çevrili bu

istirahatgâhın Hz. Bab'ın getirdiği ilahi mesajın gerçekliğinin ve kazandığı zaferin bir simgesi olduğuna inanırlar.

Hz. Bahauallah

Bahailer Hz. Bahauallah'ın bu günün Tanrı Mazharı, tüm geçmiş çağlarda ve dinlerde Vaat Edilen Kişi ve Hz. Bab'ın müjdelediği “Allah'ın izhar edeceği Kimse” olduğuna inanırlar. Bahai Dini Hz. Bahauallah'ın getirdiği ilahi öğretilere dayanmaktadır.

Yaşamı

Asıl adı Mirza Hüseyin Ali olan Hz. Bahauallah, 12 Kasım 1817'de İran'ın başkenti Tahran'da dünyaya geldi. Babası Mirza Buzurg-i Nuri, İran sarayında yüksek bir mevkisi olan, varlıklı bir vezirdi. Bu soylu ailenin kökleri, İran İmparatorluğu'nun geçmişine uzanıyordu. Hz. Bahauallah binicilik, hattatlık ve klasik şiir yazma sanatına dayanan bir eğitim alarak hayatının gençlik yıllarını bir asilzade olarak geçirdi.

Babasının vefatından sonra Kendisine babasının mevkisi teklif edildiye de O bunu reddetti. Bu dünyanın unvan ve mevkilerinde gözü yoktu ve tüm enerji ve zamanını çeşitli hayırseverlik işlerine adamayı tercih etti. Bu nedenle 1840'lı yılların başlarında çevresinde “Yoksulların Babası” olarak nam salmıştı.

Hz. Bahauallah hayatının son kırk yılını sürgünde, hapse mahkûm edilerek geçirdi. 1852'de Bağdat ile başlayan bu sürgün ve hapis sürecinin tamamı Osmanlı İmparatorluğu topraklarında

yaşanmıştır. Hz. Bahauallah 1863 yılında üç buçuk ay İstanbul'da bulundu, 1863'ten 1868'e kadar Edirne'de kaldı, ardından yine o tarihlerde Osmanlı İmparatorluğu idaresi altında bulunan Akka'ya sürüldü ve ömrünün kalan yıllarını burada geçirerek 1892 yılında bu maddi dünyadan ayrılp ebediyete intikal etti.

Sürgün Yılları

Hz. Bahauallah, İran Şahı'na yönelik bir suikast girişimi ile ilgisi bulunduğu iddiasıyla tutuklanarak ölüm cezasına çarptırıldı. Ancak hem ailesini tanıyan ve O'nun böyle bir olayın içinde olamayacağını bilenlerin girişimleri hem de kişisel ünü ve sosyal mevkisi nedeniyle bu karar hayata geçirilmedi.

Bunun üzerine Farsça'da "Kara Çukur" anlamına gelen ve şartlarının kötülüğüyle meşhur olan *Siyah Çal* adlı bir zindana atıldı. Yetkililer bu tutukluluğun Hz. Bahauallah'ın ölümü ile sonuçlanmasını umuyorlardı. Ne var ki o zindan bugün dünyanın dört bir yanında milyonlarca inananı olan yeni bir dinin doğuş yeri oldu.

Hz. Bahauallah Siyah Çal'da dört ay kaldı. Her yanı kederle sarılmış, solunabilecek en feci havayı teneffüs ederken ve ayakları ağaç kütüklerine bağlı, boynu devasa bir zincirin ağırlığı altındayken ilk Vahyi aldı. En Yüce Ruh kendisini O'na bu korkunç şartlar altında izhar ederek harekete geçmesi ve Tanrı Sözü'nü ilan etmesi çağrısında bulundu. Bahai Zuhuru 1852 yılında Siyah Çal'ın karanlıklarında böylece doğmuş fakat Hz. Bahauallah bu olanlardan kimseye söz etmemişti. Görevini ilan etmek için Tanrı tarafından tayin olunan saatin gelişini bekliyordu. Hz. Bahauallah'ın Siyah Çal'da yaşadığı olay, gelecek

kırk yıl boyunca devam edecek olan bir vahiy sürecinin başlangıcı olmuştur. Bu sürecin meyveleri olan çok sayıda levih, kitap, dua, risale ve mektup Bahai Dini'nin kutsal yazılarını oluşturur. Bu yazılar insanlığın ruhani, ahlaki, ekonomik, politik ve felsefi olarak her seviyede yeniden yapılandırılması için çizilen ilahi çerçeveyi ortaya koymuştur. Hz. Bahauallah'ı kabul edenlerin oluşturduğu Bahai toplumu ilhamını bu yazılardan alır, ruhani makamını keşfeder ve yaratıcı enerjisini edinir.

Hz. Bahauallah, suçsuz olduğu anlaşılınca serbest bırakılarak zindandan çıktı; ancak 1853 yılının Ocak ayında, ailesi ile birlikte kırk yıl sürecek çok zorlu bir sürgün hayatının ilk durağı olan Bağdat'a gönderildi.

Hz. Bahauallah Bağdat'ta yaklaşık on buçuk yıl yaşadı. Kendisine verilen ilahi görevi henüz kimseyle paylaşmamış olmasına rağmen, geçen zamanla birlikte azameti daha da aşikâr oluyordu. Birçok insan O'nun Makamını fark etmeye başlamıştı. Bağdat Valisi olan Namık Paşa'dan sıradan insanlara kadar, herkesin büyük saygısını kazanmıştı. Hatta bu dönemde Hz. Bahauallah ve yakın çevresi, İran hükümetinin baskılarından korunabilsinler diye, Osmanlı vatandaşlığına geçirildiler. İran hükümetinin Hz. Bahauallah'ın daha uzaklara gönderilmesi için yaptığı diplomatik girişimler neticesinde, Osmanlı padişahı Sultan Abdülaziz, Hz. Bahauallah'ın başkent İstanbul'a gönderilmesine karar verdi.

Hz. Bahauallah Bağdat'tan ayrılmadan önce, ailesi ve Kendisine eşlik edenlerle birlikte, 21 Nisan-2 Mayıs tarihleri arasında, Dicle nehrinin kıyısındaki bir bahçede kaldı ve tüm geçmiş dinlerde Vaat Edilen Kişi'nin Kendisi olduğunu, yakınındaki küçük bir

topluluğa burada ilan etti. Hz. Bahauallah'ın görevini ve makamını açıkça ilan ettiği ilk yer olan bu bahçeye daha sonra *Rızvan (Cennet) Bahçesi* adı verildi. Bu bahçede geçirilen on iki günlük dönem, Bahailer tarafından her yıl *Rızvan Bayramı* olarak kutlanır.

Bahai Dini'nin ana kitabı olan *Kitab-ı Akdes*'te bu olayla ilgili şu ifadeler yer almaktadır:

Gerçekten de, Rızvan'ın birinci gününde, en mükemmel isimlerimizin ve en yüce sıfatlarımızın ihtişamını bütün varlık âleminin üzerine saçtığımızda, yaratılmış her şey arınışlık denizine daldırılmıştır.⁵

İstanbul ve Edirne'ye Geliş

3 Mayıs 1863 günü Hz. Bahauallah ve ailesi, küçük bir inananlar grubu ile birlikte İstanbul'a doğru yola çıktı. Kafile İstanbul'a Osmanlı hükümetinin misafiri olarak davet edildiği için yolcular geçtikleri her yerde devlet yetkililerinden ve halktan saygı gördü ve yola çıktıktan yaklaşık üç buçuk ay sonra, Mardin, Diyarbakır, Sivas, Tokat ve Samsun gibi çeşitli şehirlerden de geçerek 16 Ağustos 1863'te İstanbul'a ayak bastı.

Hz. Bahauallah, İstanbul'da kaldığı kısa süre içinde Kendisini tanıyanların büyük saygısını kazandı. Ancak gördüğü bu yakın ilgi bir kez daha diplomatik sıkıntılara yol açınca, Edirne'ye gönderilmesi için Sultan Abdülaziz tarafından bir ferman daha verildi.

Hz. Bahauallah'ın Edirne'ye gönderilmesi, uzun ve zorlu yılların başlangıç noktasıdır.

Çok sert kış koşullarında, gerekli hazırlıkların yapılmasına izin verilmeden yola çıkmaya zorlanan kabile 12 Aralık 1863'te Edirne'ye ulaştı. Bu olay Bahailere göre bir Tanrı Elçisi'nin bilinen dinler tarihinde ilk defa Avrupa kıtasına ayak basıyor olması nedeniyle büyük önem taşır. Bahai Dini açısından Edirne'nin önemi Hz. Bahauallah'ın 1867 yılında, dünyanın krallarına ve yöneticilerine gönderdiği mektuplarla İlahi Misyonunu evrensel ölçekte ilk kez bu şehirden ilan etmiş olmasından da kaynaklanır.

Hız. Bahauallah Edirne'de Fransız İmparatoru III. Napolyon'a, Rus Çarı II. Aleksander'a, İngiltere Kraliçesi Victoria'ya, Prusya Kralı I. William'a, Avusturya İmparatoru Francis Joseph'e, Osmanlı Padişahı Sultan Abdülaziz'e, İran Şahı Nasıruddin'e, Amerika'nın yöneticilerine ve eyaletlerin başkanlarına, Papa IX. Pius'a ve Hıristiyan kilisesinin bütün rahiplerine hitaben çeşitli mektuplar yazmıştır. Bu mektuplarda Makamını açık bir dille ilan ederek yeni bir çağın doğuşunun çok yakın olduğunu, ancak bunun gerçekleşmesinden önce dünyanın politik ve sosyal düzeninde çok büyük karışıklıklar yaşanacağını haber verir. Ayrıca insanlığın bu geçiş sürecini en az zararla atlatabilmesi için dünya liderlerine adil olmaları çağrısında bulunur, silahsızlanma için büyük çaba göstermeleri ve milletler birliğinin oluşturulabilmesi amacıyla el ele vermeleri için hepsini teşvik eder ve kalıcı barışın tesis edilmesinin tek yolunun, savaşa karşı birlik içinde hareket etmek olduğu uyarısını yapar.

Hız. Bahauallah'ın Edirne'deyken Emrini tüm dünyaya ilan etmiş olması Bahailer için çok önem arz etmektedir; zira ilk kez bir Tanrı Elçisi vahyini Avrupa kıtasından dünyaya ilan etmiş ve yaymıştır.

Akka'ya Varış ve Yaşamının Sonu

Hz. Bahauallah Edirne'de dört buçuk yılı aşkın bir süre kaldı. Ancak şehir halkının ve yetkililerin Kendisine gösterdiği ilgi ve saygıdan rahatsız olanların kışkırtmaları neticesinde, bu kez de o zamanlar Osmanlı İmparatorluğu'nun sınırları içinde olan Akka'ya sürgün edildi. Bu kararı verenler, Hz. Bahauallah'ın ününün ve itibarının bu uzak şehirde silinip yok olacağından emindi.

Hz. Bahauallah ve yanındakiler güçlüklerle dolu bir kara ve deniz yolculuğunun ardından 31 Ağustos 1868 tarihinde Akka'ya vardılar. O yıllarda canilerin ve siyasi suçluların gönderildiği bir yer olan Akka, bu uzun sürgün hayatının son durağı olacaktı. Nitekim Hz. Bahauallah hayatının kalan yirmi dört senesini burada geçirmiş ve Akka'da ebediyete intikal etmiştir.

Bahai Dini'nin ana kitabı olan Kitab-ı Akdes, 1873 yılında Akka'da nazil oldu. Bu eser Hz. Bahauallah'ın getirdiği yeni Dine iman edenlerin uyması gereken yasaları ve öğretileri ortaya koyar ve Bahai yönetim düzeninin temel esaslarını belirler.

Hz. Bahauallah ömrünün son on beş yılını ruhani ve toplumsal konular üzerinde nazil olan ilahi öğretileri kaleme alarak ve ziyaretçilerini kabul ederek geçirdi.

Hz. Bahauallah 29 Mayıs 1892 tarihinde, 75 yaşındayken Akka'da dünyevi yaşamına gözlerini yumdu. Kutsal naaşı, gözlerini yumduğu köşkün hemen yanındaki küçük bir evin kuzeye bakan bir odasına defnedildi. *Behci* olarak anılan bu mekân o günden

beri Bahailer tarafından dünyanın en kutsal noktası olarak kabul edilmektedir.

Hz. Abdülbaha

Giriş

Getirdiği ilahi öğretilerin temel prensibi olan “birlik” idealini her şeyin önünde tutan Hz. Bahaullah ardında yazılı bir vasiyetname bırakarak tüm Bahailere, bu dünyadan ayrıldıktan sonra hem kutsal yazıların yetkili yorumcusu hem de Bahai İnanıcı'nın ruhunun ve öğretilerinin kusursuz örneği olan en büyük oğlu Hz. Abdülbaha'ya yönelmelerini emretmiştir.

Böylece 20'nci yüzyılın başlarından itibaren Hz. Abdülbaha, toplumsal adaletin bir destekleyicisi ve uluslararası barışın bir elçisi olarak Bahai Dini'nin tanınmış lideri ve öğretilerin açıklayıcısı olmuştur. Hz. Abdülbaha, gerek bilgisi ve gerekse de insanlığa hizmetiyle, Hz. Bahaullah'ın öğretilerinin somutlaştığı, tutum ve davranışlara yansıdığı canlı bir örnektir ve o yıllarda dünyanın dört bir yanında hızla gelişmekte olan Bahai toplumuna büyük bir saygınlık kazandırmıştır.

Hz. Abdülbaha, görev dönemini, Bahai Dini'nin ilahi olarak verilmiş ve tüm insanlığın topyekûn ulaşması gereken barış ve insanlığın birliği ideallerini desteklemeye adanırken, aynı zamanda hem yerel Bahai kurumlarının kurulmasını teşvik etti hem de Bahai toplumunda yeni yeni başlayan çeşitli eğitimsel, toplumsal ve ekonomik girişimlere önyak oldu.

Henüz sekiz yaşında bir çocukken başlayan uzun sürgün ve hapis hayatından ancak altmış yaşını geçtikten sonra kurtulan Hz. Abdülbaha bundan sonra Mısır, Avrupa ve Kuzey Amerika'yı ziyaret etti. Bahailer bu seyahatleri çığır açıcı olarak görürler; çünkü böylece bilinen dinlerin tarihinde ilk kez Allah'ın mesajını getiren bir Tanrı Mazharı'nın tek yetkili halefi, ilahi öğretileri Batı dünyasına bizzat götürmüştür. Hz. Abdülbaha bu seyahatleri boyunca ziyaret ettiği ülkelerin halklarına, Hz. Bahauallah'ın getirdiği ve toplumun ruhani ve sosyal yenilenişi için yazılan ilahi reçeteyi olağanüstü bir yalınlıkla sunmuş, Bahai Dini'nin yayılmasını ve özellikle Avrupalı ve Amerikalı Bahailerin ilahi öğretiler hakkında daha derin bir anlayış kazanmalarını sağlamıştır.

Yaşamı

Hz. Abdülbaha, Hz. Bab'ın Molla Hüseyin'le insanlığın kaderini şekillendiren sohbetinin yapıldığı gece, 22 Mayıs 1844'te dünyaya geldi. Doğduğunda Kendisine Abbas adı verildi. Fakat sonraki yıllarda "Baha'nın Kulu" anlamına gelen *Abdülbaha* olarak çağrılmayı tercih etmiş ve insanlığa hizmete adanmış yaşamı boyunca Hz. Bahauallah'ın öğretilerinin vücut bulmuş şekli ve en mükemmel örneği olarak bu isimle tanınmıştır.

Hz. Abdülbaha sekiz yaşındayken Bağdat'a sürgüne gönderilen grupta yer alıyordu ve tüm bu zorlu yıllar boyunca Hz. Bahauallah'ın en büyük yardımcısı oldu. 1892 yılında Hz. Bahauallah'ın ebediyete intikalinin ardından Babasının yazılı vasiyetnamesi gereği Bahai Dini'nin yönetimini üstlendi; yirmi dokuz yıl sürdürdüğü bu görevin sonunda, 1921'de hayata gözlerini yumdu.

Hz. Bahauallah gibi Hz. Abdülbaha da yazılı bir vasiyetname bırakarak, bu dünyadan ayrıldıktan sonra Bahailerin yönelmesi gereken kişi ve Tanrı Sözü'nn yetkili yorumcusu olarak en büyük torunu Hz. şevki Efendi'yi tayin etmiştir. Böylece bir kez daha Bahai Dini'nin bölünmesi tehlikesinin önüne geçilmiş oldu.

Hz. Abdülbaha'nın Bahai Dini'nde temsil ettiği makam konusunda Hz. şevki Efendi'nin yaptığı tanımlama aşağıdadır:

O, ilk başta ve her şeyden önce, Hz. Bahauallah'ın emsalsiz ve her şeyi kapsayan Misakının Merkezi ve Eksenidir, en büyük Eseridir, Işığının lekesiz Aynasıdır, ğretilerinin kusursuz örneğidir, Sözlerinin yanılmaz Yorumcusudur, tüm Bahai ideallerinin somut hâlidir, tüm Bahai erdemlerinin canlı örneğidir...⁶

Hz. Bahauallah'a Hizmet

Hz. Abdülbaha tüm yaşamı boyunca Hz. Bahauallah'ın temsilcisi ve O'nun en büyük yardımcısı olarak hizmet etti. Hikmet ve ilim sahibi kişilerle yaptığı sohbetler, Hz. Abdülbaha'nın Bahailer dışındaki birçok insanın da saygısını kazanmasını sağladı.

Hz. Abdülbaha, Hz. Bahauallah'ın Akka'ya nihai sürgününde de sadece Bahailere değil, herkese sahip çıktı, şehirdeki hasta ve yoksullarla ilgilendi, acımasız mahkûmlar, kaba gardiyanlar ve düşmanca davranan bazı yetkililere karşı hep sonsuz samimiyet ve sevgi dolu yaklaşımlarda bulundu. Tüm bu yıllar süresince Hz. Abdülbaha'nın sergilediği merhamet, benliksiz hizmet ve dürüstlük, Kendisi ile tanışan herkesin sevgisini kazanmasına ve zamanla en katı yürekli düşmanların bile yumuşamasına vesile

olmuştur. Hz. Abdülbaha, “Mumun nasıl ışık verdiğiine bakınız. Işığını verebilmek için hayatını nasıl damla damla eritiyor!”⁷⁷ sözleriyle ifade ettiği bu fedakâr yaşam tarzını tüm ömrü boyunca bizzat sergiledi.

Hz. Bahau'llah'ın yaşamının ardından üstlendiği görev süresince Hz. Abdülbaha Bahai Dini'nin Kuzey Amerika ve Avrupa dâhil yeni topraklara yayılması sürecine liderlik yaptı, hem Batı'dan hem de Doğu'dan gelen sürekli bir ziyaretçi akınına ağırladı, dünyanın her yerindeki Bahailer ve diğer birçok kişiyle çok kapsamlı yazışmalar yaptı; ayrıca Hayfa ve Akka'da çeşitli din ve ırktan tüm insanlara ayırım yapmaksızın ve eşit bir biçimde hizmet etti.

Batı'ya Seyahat

1908'de Osmanlı İmparatorluğu'ndaki siyasi karışıklıklar İkinci Meşrutiyet'in ilanı ile sonuçlanınca fikir suçlusu olarak görülen mahkûmlar serbest bırakıldı. Böylece yarım asrı aşan tutukluluk ve sürgün hayatından sonra Hz. Abdülbaha da resmen serbest kaldı.

1910 yılında seyahat yasağının da kaldırılmasıyla Mısır'a gitmek üzere Hayfa'dan ayrılan Hz. Abdülbaha yaklaşık bir yıl kaldığı Mısır'da günlerini diplomatlar, âlimler, dini liderler ve gazeteciler ile görüşerek geçirdi.

1911 yazının sonlarına doğru İngiltere ve Fransa'ya gitti. Bu ülkelerde halka açık konuşmalarında, gazete röportajlarında ve Kendisini ziyaret eden birçok kişiyle yaptığı görüşmelerde, Hz. Bahau'llah'ın getirdiği öğretileri ve bunların çağın

problemlerine nasıl çözüm olabileceğini anlattı ve yaklaşık dört ay süren bu seyahatlerin ardından Hayfa'ya döndü.

Avrupa seyahatinden yaklaşık bir yıl sonra, 1912'de, bu sefer dokuz ay kalacağı Amerika ve Kanada'ya seyahat etti. Bu ülkelerde de her türlü dinleyici kitlesine hitap etti, her kesimden ve makamdan insanla görüştü. Yılsonunda İngiltere ve Fransa'ya döndü ve oradan Almanya, Macaristan ve Avusturya'ya geçti. Daha sonra bir kez daha Mısır'a gitti ve 5 Aralık 1913'te Hayfa ve Akka'ya kesin dönüş yaptı.

Hız. Abdülbaha'nın Batı'ya yaptığı bu seyahatlerdeki konuşmaları Bahai Dini'nin öğretilerinin yayılmasına ve Avrupa ile Kuzey Amerika'daki Bahai toplumlarının güçlenmesine büyük katkıda bulunmuş; modern toplumun durumu, barış, kadın hakları, ırk ayrımı, sosyal reform ve ahlaki gelişim gibi sorunlarla ilgilenen çok sayıda insanı derinden etkilemiştir.

Hız. Abdülbaha tüm bu seyahatler süresince insanlığın birleşmesi için çağlar boyunca beklenen Gün'ün geldiğini müjdeledi ve barışı oluşturmak için gereken toplumsal koşulların ve uluslararası politik araçların yaratılması ihtiyacından bahsetti.

Son Yılları

Hız. Abdülbaha ilerlemiş yaşına rağmen son derece dinç ve hareketliydi. Bahailer Kendisini sadece Hayfa'daki Bahai toplumunun değil, gelişmekte olan uluslararası bir hareketin sevgi dolu önderi olarak görüyorlardı. Yazıları Bahai toplumunun küresel ölçekte kurumsal bir çerçeve oluşturma çabalarına ışık tutuyordu. Hayfa ve Akka'ya gelen ziyaretçi akını ile etkileşimi de

dünyanın her yerinden gelen insanların yönlendirilmesi ve teşvik edilmesi açısından çok önemliydi.

28 Kasım 1921'de yetmiş yedi yaşında bu dünyadan ayrıldığında cenaze törenine her dinden on bin civarında kişi katıldı. Çok sevilen ve takdir edilen bir şahsiyetin ardından yapılan övgü dolu konuşmalarda, Kendisinden “insanlığı Doğru Yola kılavuzlayan”, “barışın direği”, “ihtişamın ve yüceliğin vücut bulmuş hâli” olarak söz ediliyordu.

Hz. Abdülbaha'nın naaşı, Hayfa'da Hz. Bab'ın Kermil Dağı'ndaki Makamı'nın odalarından birine defnedilmiştir.

Hz. Abdülbaha'nın Makamının Anlam ve Önemi

Bahai İnancı'na göre Hz. Abdülbaha çok özel bir makama sahiptir. Sahip olduğu eşsiz nitelikler, Kendisiyle tanışan herkes üzerinde derin etki yaratmıştır.

Hz. Abdülbaha bir Tanrı Mazharı değildi ama sergilediği yaşantı ile Hz. Bahau'llah'ın öğretilerinin mükemmel örneği olarak görülmüştür. Tertemiz ve mükemmel bir ayna misali Bahai Dini'nin öğretilerini hayatının her döneminde yansıttı. Tüm Bahai ideallerinin somut hâli ve tüm Bahai erdemlerinin canlı bir resmi idi. İnsan doğasının emsalsiz özellikleriyle insanüstü bir bilgi ve mükemmellik Hz. Abdülbaha'nın şahsında bir araya gelmiş ve birbirleriyle olağanüstü bir uyum oluşturmuşlardır. Yeni bir dünya medeniyetinin kurulması yolunda Tanrı Sözü'nün hayata nasıl geçirileceğini de Hz. Abdülbaha göstermiştir.

Hız. Abdülbaha'nın, Babasının halefi ve ilahi ğretilelerle Tanrı Sözü'nn yanılmaz, tek yetkili yorumcusu olarak yazılı Şekilde tayin edilmesi Bahai Dini'ne özgü bir durum olup dinler tarihinde bir ilktir. Böylelikle herhangi bir bölünme ve ayrılığa sebep olacak koŐullar ortadan kalkmıŐtır.

Tüm insanlığın birliği mesajı ile Hız. Bahauallah, yazdığı vasiyetnamede, ilahi kılavuzluğun devamını sağlayarak, tüm Bahailerin Hız. Abdülbaha'ya yönelmelerini emretti. Nitekim Hız. Abdülbaha'nın ilahi öğretilere dair açıklamalar yaptığı yazılar Bahai literatürünün çok önemli bir parçasını oluşturur.

Hız. Bahauallah'a nazil olan yazılarda insanlığın birliğinin kurulabilmesi için muhteşem bir planın taslağı sadece çizilmemiŐ, bu kutsal yapının temelleri en sağlam biçimde atılarak gerekli araçlar da temin edilmiştir. Hız. Bahauallah'ın bu dünyadan ayrılmasının ardından bu planın hayata geçirilmesi sorumluluğunu Hız. Abdülbaha stlenmiŐtir. O'nun döneminde Bahai İnanı'nın evrensel barış mesajı dünyanın her köŐesine yayıldı, Bahai toplumunun birliği muhafaza edildi ve Hız. Bahauallah'ın öğretilerinin bütünlüğü ve bölünmezliği korundu.

Hız. Abdülbaha Döneminde Bahai Toplumunun Gelişimi

Hız. Abdülbaha, yirmi dokuz yıllık görev süresi boyunca Bahai Dini'nin dünyanın her köŐesine yayılması için çalıştı ve erevesi Hız. Bahauallah'a nazil olan yazılarda çizilen Bahai idari kurumlarının kurularak geliştirilmesini sağladı.

Bu amaçla Hz. Abdülbaha'nın kılavuzluğu altında ilk olarak İran'da bazı *Ruhani Mahfiller* kuruldu. Bahai idari düzeninin çok önemli bir parçası olan Ruhani Mahfillerin kurulması Kitab-ı Akdes'in bir hükmüdür. Bu idari kurumlar bir yerleşim yerinde yaşayan Bahailerin yine o bölgede yaşayan Bahailer arasından seçtiği dokuz kişiden oluşur. Ruhani Mahfillerin görevi yalnızca Bahailere değil, sorumlu oldukları bölgedeki tüm insanlara hizmet etmektir.

İran'da kurulan ilk Mahfiller de bir yandan Bahai toplumunun işlerini yürütüp toplum üyelerinin ahlaki gelişimini desteklerken, özellikle kızların eğitimine öncelik veren okullar kurdular, hastaların bakımlarını üstlendiler ve Bahai ğretilerinin tanıtılması ile meşgul oldular.

Bahai Dini, bilhassa kadınların gelişimine özel önem verir. Nitekim Hz. Abdülbaha döneminde yaşanan gelişmelerden birisi de, Bahai kadınlarının toplum aktivitelerinde daha fazla rol üstlenmeye başlamaları ve hem yerel hem de milli Ruhani Mahfillerde erkek inananlarla birlikte ye olarak hizmet etmeleri olmuştur.

Hz. Abdülbaha Bahai ğretilerinin Kafkaslar ve Orta Asya'da yayılmasını da sağladı. Bu dönemde Türkmenistan'ın Aşkabat Őhrinde, halka açık bir okulu, hastanesi ve konaklama tesisi de olan ilk Bahai Mabedi inşa edildi. Bahai Mabetleri hakkında kitabın ilerleyen bölümlerinde daha fazla bilgi yer almaktadır.

Hz. Abdülbaha döneminde gelişim gösteren Bahai toplumlarından birisi de Kendisinin ziyaretlerinden çok yararlanan Mısır oldu. Bu yıllar Mısır'da çeşitli dini geçmişlere

sahip, farklı ırklardan insanların oluşturduğu bir Bahai toplumunun büyümesine tanık oldu. Aynı tarihlerde Türkiye, Irak, Tunus, hatta Çin ve Japonya'da da Bahai toplumları oluştu ve Bahailik, Hz. Abdülbaha'nın döneminde tüm dünyaya yayıldı.

Hz. Abdülbaha çalışmaları boyunca Bahai öğretilerinin Hıristiyan kitlelere de ulaştırılmasına önem verirken, seyahatlerinde, yazılarında ya da Kendisini ziyaret eden Batılılarla yaptığı sohbetlerde; özellikle Kur'an-ı Kerim'in ilahi mesajlarına dair birçok açıklamada bulunmuş ve böylelikle sadece Bahai Dini'ni anlatmakla kalmayıp, Batı dünyasının İslamiyet hakkındaki önyargılarını da kaldırmaya ve bilgi eksikliklerini gidermeye gayret etmiştir. Hz. Abdülbaha'nın dini ve felsefi konularda Batılı ziyaretçilere hitaben yaptığı bu konuşmalardan derlenen *Bazı Sorulara Cevaplar*⁸ adlı kitap, Bahai literatürünün en önemli eserlerinden birisi olarak kabul edilir.

Hz. Abdülbaha seyahatlerinde Bahai Dini hakkında çeşitli üniversite, kilise, sinagog, cami ve kuruluşlarda halka açık konuşmalar yapmış, Bahai öğretilerine inanan ve saygı duyan çok sayıda yeni insanın ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Hz. Abdülbaha bu dünyadan ayrıldığında Bahai Dini yaklaşık otuz beş ülkeye yayılmıştı.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

BÖLÜM III BAHAİLER NEYE İNANIR?

Kitabın bu üçüncü bölümünde Bahailerin bireysel ve kolektif yaşamlarını şekillendiren inançlar kısaca incelenecektir.

∞ Tanrı ve Yaratılış

Tüm kutsal dinler gibi Bahai Dini de kâinatta var olan her şeyi yaratan Allah'ın tek, eşsiz ve benzersiz olduğu temel öğretisini savunur. O her şeye kadirdir, her şeyi bilir, herkesi sever ve herkese karşı şefkatlidir. Örneğin bir Bahai duasında Allah şu sözlerle övülür:

Sübhansın Sen ey İlahım Allah! Ben Senin kudretine, kuvvetine, saltanatına, inayetine, fazlına, iktidarına, Zatının bir olduğuna, Varlığının tek olduğuna, varlık âleminden ve onda olan her şeyden mukaddes ve ulu olduğuna tanıklık ederim.⁹

Fiziki güneşin dünyaya ışınlarını saçması gibi Allah'ın ışığı da tüm yaratılışa saçılır. Hiçbir fâni aklın Allah'ın gerçekliğini tamamen anlaması mümkün değildir. Allah'a dair algımız ne kadar geniş ve yaratıcı olursa olsun, her zaman insan aklının sınırlarıyla kısıtlı kalacaktır.

Allah her ne kadar özünde bilinemez olsa da, insanların O'nu tanıyabilmesi ve O'na yaklaşabilmesi için çağlar boyunca Elçiler göndermiştir. Bu ilahi Elçilere Bahai yazılarında *Tanrı Mazharları* adı verilir. Tanrı Mazharları insanlığın ruhani, entelektüel ve ahlaki kapasitelerini geliştirmek amacıyla gelmiştir ve Bahai

Dini'ne göre Hz. İbrahim, Hz. Krişna, Hz. Zerdüşt, Hz. Musa, Hz. Buda, Hz. İsa, Hz. Muhammed ile daha yakın tarihlerde zuhur eden Hz. Bab ve Hz. Bahauallah haklarında bilgi sahibi olduğumuz en önemli Tanrı Mazharlarıdır. Bahailer insanlığı eğitmek ve uygarlığın gelişimine rehberlik etmek üzere Allah'ın gelecek asırlarda da yeni Mazharlar göndermeye devam edeceğine inanırlar.

Yeni bir Tanrı Mazharı'nın gelişinin ardından dünyada olağandışı gelişmeler baş gösterir. Bu ilahi Elçilerin getirdiği öğretiler insanları harekete geçirerek medeniyetin ilerleyişine katkıda bulunma kapasitelerini daha önce görölmemiş derecede canlandırır.

Bugün insan ırkı olarak olgunluk çağının eşiğinde bulunmaktayız. Çağlar boyunca çeşitli gelişim aşamalarından geçerek bebeklik ve çocukluk dönemlerimizi geride bıraktık. Dünyanın her yanında insanlık yeniden şekillenmekte olup bugün dünyada tanık olduğumuz olağanüştü durum, tüm insanlığın İlahi iradenin gücüyle yepyeni bir evrensel medeniyet kurma yolunda bir araya gelerek organize olması sürecidir. Hz. Bab'ın ve Hz. Bahauallah'ın gelişleriyle eş zamanlı bir şekilde, 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren hızlanan bu süreç hâlen devam etmektedir. Dünyada yaşanan ve kimi zaman çok acı verici olan sosyal çalkantılar, özü itibarıyla bu yeni medeniyetin doğum sancılarıdır.

Her şeyin Yaratıcısı Allah'ın Bilinmezliği

Allah, evrenin Yaratıcısı, her şeyi bilen, herkesi seven ve herkese karşı merhametli olan tek ilahdır, tek Tanrı'dır. Giriş bölümünde belirtildiği gibi fiziki güneş tüm dünya üzerine nasıl parlıyorsa

Allah'ın ışığı da tüm varlık âleminin üzerine saçılmaktadır. Hz. Abdülbaha bu konuyu şöyle açıklamıştır:

Güneş meyveleri nasıl olgunlaştırıyor ve tüm canlılara hayat ve ısı veriyorsa, Gerçeklik Güneşi de tüm ruhların üzerine parlar ve onları İlahi sevgi ve anlayış ateşi ile doldurur.¹⁰

Ölümlü herhangi bir akıl için Tanrı'nın gerçeğini tam manası ile anlamak imkânsızdır. Yaratılmış olan hiçbir şey yaratıcısını asla tam manasıyla anlayamaz ve tarif edemez. Örneğin bir masa kendisini yapan marangozun yetenek ve tercihlerini yansıtırsa da marangozu anlama kapasitesine sahip değildir. Benzer şekilde bizlerin Allah hakkındaki anlayışımız da her zaman insan aklının sınırları ile kısıtlı kalacaktır. Hz. Abdülbaha'nın bu konuyla ilgili sözleri şu şekildedir:

O halde tasavvur ettiğimiz şey Allah'ın Gerçeği değildir. Bilinemez ve Kavranılamaz olan Allah, insanın en yüksek kavrayışının bile çok, çok ötesindedir.¹¹

Doğada var olan yaratıklar kendilerinden daha üstün olan yaratılış seviyelerini anlamakta yetersizdirler. Kaya, bitkilerin büyüme gücünü hayal edemez; ağaç, hayvanların görme, duyma, koklama veya hareket etme güçlerini anlayamaz ve hayvanların da insanoğlunun ayırt edici özelliği olan türde bir bilinci yoktur. Aynı şekilde insan aklı da ruhani âlemin işleyişini asla tam anlamıyla kavrama yetisine sahip olamayacaktır. Hz. Abdülbaha şöyle söyler:

Bütün üst âlemler daha alt seviyedekiler için anlaşılmalıdır; o halde yaratılmış olan insanın her şeyin

yüceler yücesi Yaratıcısını anlaması nasıl mümkün olabilir?¹²

Allah'ın gerçek doğası her zaman bizim anlayışımızın ötesinde olacak olsa da yaşamlarımızın amacı O'nu tanımak, sevmek ve O'na yaklaşmaktır. Allah bu konuyu Hz. Bahauallah aracılığı ile şöyle açıklamıştır: “Bana dost olasin diye sana Kendimden bir ruh emanet ettim...”¹³

Özü itibarıyla idrak edilemez olan Allah hakkındaki bilgileri bizlere büyük dünya dinlerinin kurucuları olan İlahi Elçiler, yani Tanrı Mazharları öğretir. Bir başka deyişle Allah'a olan inancımız ve O'na doğru attığımız adımlar, çağlar boyunca bu Mazharların getirdikleri öğretiler ile şekillenmiştir.

Hiz. Bahauallah, bizlere Allah'ın işaretlerinin her yerde olduğunu öğretir:

Bu evrendeki her yaratık ancak O'nun irfanına açılan bir kapı, saltanatının bir işareti, isimlerinin bir tecellisi, haşmetinin bir remzi, kudretinin bir nişanesi, doğru yoluna ileten bir kılavuzdur...¹⁴

Bu gerçekten hareketle örneğin doğa âleminin güzelliği, zenginliği ve çeşitliliği de hep Allah'ın özelliklerinin ifadeleridir. Hiz. Abdülbaha'nın bu konuyla ilgili bir açıklaması şu şekildedir:

Tanrılığın gerçekliği ile temasta bulunmayı arzu ediyorsak, bunu O'nun evrenin her tarafına saçılmış olağanüstülüğünü, özelliklerini ve izlerini kabul ederek yapabiliriz.¹⁵

Allah'ın belli özelliklerini yansıtmaya kapasitesi her şeye bahşedilmiştir. Fakat bu kapasite insanlarda diğer varlıkların tamamından daha fazladır. Hz. Bahau'llah'a nazil olan bir yazıda Allah insanlara şöyle seslenir: "Mişkâtım† sensin ve kandilim sende. Onunla aydınlan ve Benden başkasını araştırma..."¹⁶

İlahi Elçilerin öğretileri, Allah'ı tanımakta ve O'na tapmakta bize yardımcı olması için geliştirmemiz gereken hikmet ve adalet, doğruluk ve nezaket, iman ve şefkat gibi çeşitli ruhani erdemlerin sayısız tanımını sağlamıştır. Böylesi özellikler ancak ilahi kılavuzluğun ışığında düşünerek ve hareket ederek gelişir. Hz. Abdülbaha bu bağlamda şöyle belirtmiştir: "İmandan kasıt, ilk olarak bilinçli bilgi ve ikinci olarak iyi amellerin işlenmesidir."¹⁷

Ebedi Ahit Kavramı

Hız. Bahau'llah bize Allah'ın Kendi özünde bilinemez olduğunu öğretir. Bu, Allah'ı bir insan olarak düşünüp kafamızda Tanrı imajları yapmamızı da engeller. Daha önceki başlıkta da belirtildiği gibi yaratılmış olan, yaratıcısını anlayamaz.

Fakat Allah'ın varlığı bizim anlayışımızın ötesinde olsa da O'nun sevgisi varlığımıza ve yaşamlarımıza durmadan nüfuz eder. Bu sevginin bize akış yolu, O'nun Ebedi Ahdi vasıtasıyla. Bahai öğretilerinden, bizleri sevgisinden yaratmış olan Tanrı'nın bizimle çağlar boyu sürecek bir Ahit yaptığını öğreniyoruz. Ebedi Ahde göre Allah hiçbir zaman bizi terk etmez, bizi yalnız

† Mişkât: Duvarın içine ışık konulan yer.

ve kılavuzsuz bırakmaz. İnsanlık ne zaman O'ndan uzaklaşsa ve öğretilerini unutsa, bir Tanrı Mazharı görünür ve O'nun istek ve amacını bize bildirir.

Bir ahit veya sözleşme iki bölümden oluşur; her biri belli bir şekilde davranmaya söz veren iki taraf arasında yapılır. Tanrı'nın Ebedi Ahdi'nde O'nun tarafı her zaman yerine getirilmiştir. Fakat bu Ahdin diğer yönü ise insanlık olarak bizlerin, Allah tarafından gönderilen Mazharları tanıyacağımıza ve Onların emirlerine itaat edeceğimize dair sözümüzdür.

Tanrı Mazharları

Çağlar boyunca insanlığın ruhani, entelektüel ve ahlaki kapasiteleri, ilahi öğretileri getiren Tanrı Elçileri tarafından beslenmiştir. Çeşitli dini kaynaklarda *Resul* veya *Peygamber* olarak adlandırılan bu kutsal Şahsiyetler Bahai literatüründe genellikle *Tanrı Mazharları* olarak isimlendirilir. Mazhar kavramını anlayabilmek için “izhar etmek” kelimesinin anlamına bakmak gerekir. “İzhar etmek” kelimesi, göstermek, daha önce bilinmeyen bir şeyi ortaya koymak anlamına gelir. Tanrı Mazharları, Allah'ın sözünü ve iradesini insanlara gösteren özel varlıklardır; böylece Onları dinlediğimizde, Allah'ın çağrısına cevap vermiş oluruz.

Hız. Bahauallah tarafından öğretildiği şekliyle “Mazhar” kavramını anlamamıza yardımcı olacak fiziksel dünyadan bir örnek vardır. Bu dünyada, güneş bütün sıcaklığın ve ışığın kaynağıdır; o olmasaydı gezegende hayat olmazdı. Ancak güneşin kendisi yeryüzüne inmez ve ona yaklaşmaya kalkışsak, tamamıyla yanardık. Fakat lekesiz bir ayna alıp onu güneşe tuttuğumuzu

farz edelim. İçinde güneşin suretini göreceğiz ve ayna ne kadar çok temiz olursa, suret de o kadar mükemmel olacaktır. Tanrı Mazharları, Allah'ın ışığını tüm ihtişamıyla yansıtan mükemmel aynalara benzerler. Bütün bu aynalar, aynı ışığı yansıtırlar. Allah'a erişemesek de, bu mükemmel Varlıklar zaman zaman bizlere ulaşırlar, aramızda yaşarlar, bize kılavuz olurlar ve bizleri, fiziksel ve ruhani olarak gelişmemiz için ihtiyaç duyduğumuz enerji ile donatırlar.

Haklarında bilgi sahibi olduğumuz en önemli Tanrı Mazharları, Hz. İbrahim, Hz. Krişna, Hz. Zerdüşt, Hz. Musa, Hz. Buda, Hz. İsa, Hz. Muhammed ve daha yakın tarihte Hz. Bab ve Hz. Bahau'llah'tır. Bu kutsal Şahsiyetler sadece başka insanlardan daha bilgili olan kişiler değillerdir. Onlar, insan toplumunun evriminde kıyaslanamaz etkiler yaratmış olan Tanrı Elçileridir. Her ne kadar her birinin Kendisine has bir kişiliği ve görevi olsa da tümü aynı ilahi kaynaktan çıkar ve esas itibarıyla tek bir amaca hizmet ederler ki bu da "ruhların terbiye edilmesi ve dünyadaki tüm insanların ahlakının düzeltilmesidir."¹⁸

Tanrı Elçileri dünyaya ışık saçar. Onların gelişi, aynen ilkbaharın gelişi gibi yaratılışa taze bir ruh üfler ve evrensel bir etkiye sahiptir. İnsanlık en karanlık kışına girdiğinde ve yeni bir "güneş" ufukta görününce önce "kalp ve fikir âlemine tecelli eder..." ve ardından da "ruhani bahar gelir, yeni bir canlılık görünür... hayret verici bir inayet havası eser."¹⁹

Tanrı Elçisi'nin gelişiyle tüm varlık âlemine yeni güçler salınır. Bu güçler zamanla insan ilişkilerine nüfuz eder ve hem bilincin hem de toplumun ilerlemesi için gerekli olan esas itici gücü temin eder. İnsanlığın sosyal ve ruhani evrimi için gerekli olan ve Tanrı

Elçilerinin birbirlerini takiben sağladıkları kılavuzluğu içeren bu süreç “vahiy süreci” olarak bilinmektedir. Eğer Tanrı tüm ışık ve ısının kaynağı olan güneşe benzetilecek olursa Tanrı Elçileri de bu güneşin ışığını insanların algılayabilecekleri bir biçimde ve en mükemmel şekilde yansıtan, tertemiz aynalar gibidir. “Bu kutsal Aynalar... hep o Varlık Güneşinin ve evrenin özü ve en büyük gayesi olan o Zat’ın yeryüzündeki sembolleridir. Bilgileri O’nun bilgisinden, güçleri O’nun gücündendir; saltanatlarını O’nun saltanatından alırlar.”²⁰

Bahai İnancı’na göre bütün bu ilahi “aynaların” amacı aynı ve tek olduğuna göre, aralarında herhangi bir ayırım yapılmaması gerekir. Bu önemli gerçek Hz. Bahau’llah’ın dilinden şu şekilde aktarılmıştır: “Tanrı’nın tüm Peygamberleri aynı çadırda oturur, aynı gökte uçar, aynı tahtta oturur, aynı sözü söyler ve aynı Dini yayarlar.”²¹

Madem tüm büyük dinler ve Tanrı Elçileri özlerinde birdir ve aynı gerçeğe dayanırlar, o zaman çeşitli dinlerin öğretileri arasındaki farklılıkları– özellikle toplumsal uygulamalar hakkındakileri– nasıl anlamalıyız?

Bu konuya dair Bahai öğretisine göre her bir Tanrı Elçisi uzman bir doktor olarak kabul edilebilir. Bu doktor dünyanın hastalıklarını iyileştirecek en etkili tedaviyi belirler ki bu da o Elçi’nin zuhur ettiği çağın ihtiyaçlarına en iyi şekilde cevap verecek olan tedavidir. Örneğin Hz. Bahau’llah’ın Kendi zuhuruna dair sözleri şu şekildedir: “Her şeyi bilen Doktor’un parmakları hasta insanlığın nabzında. Hastalığı teşhis ediyor ve yanılmaz hikmeti ile ilaç yazıyor.”²²

Dinin Amacı

Hız. BahauUah dinin “dünyanın düzeni ve varlık dünyasında olanların güvenliği için en büyük sebep”²³ olduğunu bildirmektedir. Ayrıca şöyle belirtmiştir: “Her Zuhurun amacı insanlığın karakterinde, kendisini hem dışta hem de içsel olarak gösterecek, hem manevi yaşama hem de dış dünyaya tesir edecek topyekûn bir değişim yaratmak değil mi?”²⁴ Ayrıca Hız. şevki Efendi’nin sözleriyle dinin ana amacı, “ruhani erdemlerin ve güçlerin kazanılması vasıtasıyla bireyin ve toplumun gelişimidir.”²⁵

Bir Tanrı Mazharı’nın gelişini takiben dünyada olağanüstü değişim ve gelişimler baş gösterir. Bu Mazharın getirdiği ilahi öğretiler insan güdüsünün köklerine ulaşarak, bütün toplumlarda medeniyetin daha önce mümkün olmayan bir ölçüde gelişimine katkıda bulunacak kapasiteleri uyanışa geçirir. Bu ilahi güç aynı zamanda insani uğraşıların her alanında nefes kesici başarılarla ilham verir, yeni Elçinin takipçileri bu gücün etkisiyle olağandışı kahramanlık, özveri ve öz disiplin vasıfları sergiler ve yine bu gücün sonucu olarak daha büyük ve daha karmaşık toplumları bir arada tutan evrensel kanunlar ve kurumsal sistemler kurulur.

Uygarlaşma olarak da adlandırılabilen bu sürecin itici gücü ve insan gelişiminin birincil etkeni olan dinin hem ahlaki karakteri besleme hem de toplumsal ilişkileri derinden etkileme gücü, kendisini böyle gösterir.

Tanrı Mazharlarının insanlığa bildirdiği öğretilerde “her insan vücuduna yeni bir ruh üfleyecek gizli bir kudret var.”²⁶ Bu öğretiler insanlar tarafından kabul edildikten sonra eski fikir

kalıplarını altüst eder ve inancın en derin seviyelerinde yeni anlayışlara katkıda bulunur. Ancak “bu yazılan şeylerin olabilmesi”²⁷ için inanca samimi çabanın eşlik etmesi şarttır.

İlahi öğretileri tam olarak benimseyen ve harekete döken gerçek inananlar “arı niyete, yüksek amaçlara, saflığa ve lekesiz onura, üstün bir nezaket ve şefkate, söz verdikleri zaman sözlerini tutmaya, diğerlerinin haklarına saygı göstermeye, cömertliğe, hayatın her alanında adalete, yardımseverliğe ve insancılığa, korkusuzluğa ve insanlığın hizmetinde yorulmak bilmez çabaya”²⁸ kılavuzlanırlar.

Bireyin ruhani niteliklerini ve anlayışını geliştiren din aynı zamanda tüm toplumların düzen ve istikrara ulaşabileceği öğretileri ve birleştirici gücü de sağlar ki “bu derece büyük ve derin bir değişikliği vücuda getirebilecek”²⁹ olan tek şey, ancak ve ancak Tanrı Sözü’dür.

Din kurumunun varlık gayesi olan böylesi kökten değişimlerin kalıcılığı, bireyler, toplumlar ve kurumlar arasında birlik ve anlaşma olmaksızın sağlanamaz. Nitekim Bahai Dini’ne göre “...dostluğu ve birliği yaratmanın en mükemmel aracı da gerçek dindir.”³⁰ Din “tüm kalpleri birleştirmeli, savaşların ve anlaşmazlıkların yeryüzünden silinmesine sebep olmalı, ruhaniyet doğurmalı ve her yüreğe yaşam ve ışık vermelidir.”³¹

Dinin toplumsal düzen için vazgeçilmezliği, kanunlar ve ahlaka doğrudan etkisi yoluyla, tarih boyunca tekrar tekrar ispatlanmıştır. Hz. Bahau'llah’ın ifadesiyle “din lambası karartılacak olursa, kaos ve kargaşa başlayacak ve adalet ve insaf, sükunet ve barış ışığı artık parlamayacak.”³²

Din adına insanlar arasında yaşanan tüm ayrılıklar, çatışmalar ve savaşlar, dinin gerçek doğası ve amacına aykırıdır. Hz. Abdülbaha dinden, “dünyanın ışığı”³³ ve “dostluğu ve birliği yaratmanın en mükemmel aracı”³⁴ olarak bahseder. İlahi öğretilerin insan ırkının huzur ve güvenliğinin sebebi olduğunu açıklayarak, dini, “dünyayı gözeten, insanlığın ruhani ve maddi mükemmelliklerini güvence altına alan ve toplumun mutluluğunu ve uygarlığını koruyan”³⁵ kudretli ve dayanıklı bir yapı olarak adlandırır. Üzerinde durarak der ki, “Din eğer kin, düşmanlık ve çekişme kaynağı olur, mücadele ve çatışma sebebi haline gelerek insanları birbirlerini öldürmeye sevk ediyorsa, yokluğu tercih edilir.” Ve O, “Din ve ilahi öğretiler bir ilaç gibidir. Bir ilaç sağlık durumu meydana getirmelidir. Eğer hastalığa neden olursa, ilacı hiç almamak daha hikmetli ve daha iyidir”³⁶ diye açıklar.

İnsanlığın Olgunluk Çağı

Bahai Dini’ne göre “İnsanlar durmadan ilerleyen bir medeniyeti ileri götürmek için yaratılmışlardır.”³⁷ Allah’ın Mazharlarının öğretileri toplum düzenini tarih boyunca hep daha ileri derecede bir birliğe doğru kılavuzlamış, bunun sonucu olarak insanlık aileden kabileye, şehir devletlerden ulus devletlere doğru gelişim göstermiştir. Bu uzun yolculuk bugün bizleri tüm insan ırkının birliğinin eşiğine getirmiştir. Bugün tüm dünyada toplumlar yeniden şekillenmekte, yeni bir dünya medeniyeti kurulmaktadır. Bu yeni medeniyet insanlığın bu gezegendeki kolektif yaşamının en yüce mertebesi olacaktır.

Bahai yazılarında “insan âleminin birliği” olarak da adlandırılan bu medeniyet, çeşitli dini metinlerde de asırlar öncesinden müjdelenmiştir. Nitekim insanlık binlerce yıl boyunca, dünya

üzerinde gerçek kardeşliğin olacağı, insanların “Kılıçlarını çekiçle dövüp saban demiri yapacakları”³⁸ ve dünyanın “Rabbin bilgisi ile dolacağı”³⁹ muhteşem bir Günün hayalini kurmuştur. Hz. Abdülbaha ise o Günü “İnsanlığın birliği sancığının yükseleceği ve uluslararası barışın, gerçek sabah misali tüm dünyayı ışık seli gibi aydınlatacağı gün”⁴⁰ olarak tanımlamıştır.

İnsanlığın rotasını tek gerçek ve yanılmaz kılavuz olan Tanrı belirler. Çağlar boyunca devam eden ve nihai hedefi bu birlik ve barış gününe kavuşmak olan uzun yolculukta insanlığın ihtiyacı olan ilahi bilginin kaynağı da O’dur. Bu bilginin ise binlerce yıl önceki insanlığın ihtiyaçlarına cevap vermek üzere o devirlerde gönderilenden daha kapsamlı olması şarttır. Bahailerin inancına göre çeşitli dini kaynaklarda vaat edilen bu birlik, barış ve adalet gününe ulaşabilmek için insanlığın ihtiyaç duyduğu ilahi kılavuzluk, bu çağda Hz. Bahauallah kanalıyla gönderilmiştir. Nitekim geçmişteki Tanrı Elçileri, Kendilerine nazil olan ilahi bilginin sadece kısmî açıklamalar olduğunu bizzat açıklamışlardır. Çünkü ilahi bilgi, gönderildiği dönemdeki insanların kapasitesiyle sınırlı tutulmuştur. Bu gerçek, kutsal metinlerde de teyit edilir. Örneğin Hz. İsa’nın “Size daha söyleyeceklerim var ama şimdi bunlara dayanamazsınız”⁴¹ sözlerinin yansımaları, Kur’an-ı Kerim’in Allah’ın katındaki hazinelerin “belli bir ölçüyle indirildiği”⁴² beyanında bulmak mümkündür.

İçinde bulunduğumuz dönemin tarihteki önemini Hz. Bahauallah şöyle aktarır:

Bu Gün, Tanrı’nın en güzel lütuflarının insanlar üzerine saçıldığı gündür. Bu Gün, Allah’ın en büyük inayetinin bütün yaratıklara zerk olunduğu gündür.⁴³

İnsanlığın ulaştığı olgunluk çağının nihai hedefi olan, adaletin, barışın ve birliğin hâkim olduğu böyle bir dünya için atılması gereken ilk adım, tüm insanlığın birleşmesidir:

İnsanlık âleminin birliği sağlam bir biçimde tesis edilmedikçe ve edilinceye kadar, refah, barış ve güvenliğine ulaşamaz.⁴⁴

Sosyal düzenlere hâkim olan çatışma modelinden kopmayı ve barışın, adaletin ve refahın hâkim olacağı bir yaşam kurmak üzere işbirliği yapmayı öğrenebilmemizin tek yolu, yalnız ve sadece, tüm insanlığın bir olduğuna dair bilinçli bir aydınlanmadır. Yaşanan toplumsal çatışmaları azaltmak ve yok etmek için yeni sosyal yapılar geliştirilmelidir. Küresel kurumlar, müşterek güvenlik prensibine bağlı kalarak tüm insanlığın ortak malı olan kaynakların adil bir şekilde dağıtıldığından emin olmak için birlikte çalışmalıdırlar. Böyle bir medeniyette dinden ve bilimden elde edilen içgörüler insanlığın refahını ilerletmeye hizmet edecektir.

Din ve bilim insan zekâsını yükseltebilecek ve insan ruhunu geliştirebilecek iki kanattır.⁴⁵

Bahailer dünya düzeninde öngörülen bu değişimin kolay olmayacağını farkındadırlar. İnsanlığın olgunluk çağının meyvesi olması gereken böyle bir düzenin kurulma mücadelesi nesiller boyunca sürecek ve hiç şüphe yok ki bu süreçte birçok kriz ve engel ile karşılaşılacaktır.

Öte yandan bugün yaşanan ve gelecekte de yaşanacak olan zorluklar ve kargaşalar ne kadar büyük olursa olsun, bu özel

dönem aynı zamanda her bireye, her kuruma ve her topluma, becerilerini ve kapasitelerini insanlığın bu dünyadaki gelişiminin doruk noktası olan bir dünya medeniyeti kurmak için kullanabilecekleri benzersiz fırsatlar sunacaktır.

İlahi Yasa

Bahai yazıları İlahi Yasa'nın birbirini tamamlayan iki yönü olduğunu vurgular. Bunlardan ilki Allah'ın tüm dinlerinde hayat bulan, evrensel ve değişmez ruhani yasalarıdır. Diğerleri ise insanlığın toplumsal ve ruhani yaşamını düzenlemeye hizmet ederken, çağın özel ihtiyaç ve koşullarına göre değişir.

Hız. Abdülbaha bu konuyla ilgili olarak şöyle ifade etmiştir: "İnsan âleminde meydana gelen en yüksek derecedeki ve en önemli olay Tanrı Mazharıdır ve Tanrı yasasının nazil olmasıdır."⁴⁶ Birer İlahi Eğitmen olan Mazharlar, İlahi Yasa'nın evrensel ve değişmez olan kısmını devam ettirirken insanlığın ulaştığı aşamadaki yaşamın ruhani ve toplumsal yönlerini düzenleyen yeni bir yasalar dizisi de getirirler. Bunun esas amacı "insanlığı aydınlatmak, toprak dünyasını semavi kılmak, beşer âlemini melekler âlemi yapmak, kalpleri birleştirmek, insanların ruhlarında sevgi ışığını yakmaktır; öyle ki bu ruhlar, tam bir birliğe ve dostluğa erişerek, Allah'a yönelerek, ilahi Melekûta girerek, Allah'ın inayet ve lütuflarına ulaşarak ve semavi gıdadan pay alarak bağımsız hâle gelsinler."⁴⁷

Bireyin toplumsal ve ruhani yaşamı ile ilgili Hız. Bahau'llah'ın getirdiği yasaların birçoğu, Bahai Dini'nin ana kitabı olan Kitab-ı Akdes'te yer almaktadır. Bu Kitapta namaz, oruç, evlilik, miras hukuku gibi konulara dair yasalar ve alkol, uyuşturucu ve zinanın

yasaklanması gibi hükümler yer alır. Kitab-ı Akdes ayrıca ruhban sınıfını kaldırmış, köleliği yasaklamış, inzivaya çekilmeyi ve keşişliği men etmiş, hayvanlara eziyeti ve dedikoduyu şiddetle kınamış, bir ticaret veya meslekle meşgul olma zorunluluğu getirmiş, çocuk eğitiminin önemini özellikle vurgulamış, her bireye yaşadığı ülkenin yasalarına itaat etme sorumluluğu yüklemiş, Bahailerin dostluk ruhu içerisinde tüm dinlerin inananlarıyla arkadaş olmalarını öğütlemiş ve dürüstlüğü, güvenilirliği, misafirperverliği, nezaketin, hoşgörünün, insafın ve adaletin altını çizmiştir.

Bahailerin yaşamını şekillendiren bu ve diğer yasalara bağlılığın önemi açık olmakla beraber, bunların “yapılacaklar ve yapılmayacaklar” şeklinde basit bir listeye indirgenemeyeceğini unutmamak önemlidir. Bu yasaları ve onlara bağlılığı değerli kılan esas şey, Tanrı Sözü’nün bireyin davranış kalıplarını geliştirmekte, tüm insanların kalplerini ve ruhlarını yüceltmekte, insanlığın kolektif yaşamını düzenlemekte, kültürü şekillendirmekte, toplumsal yapıyı canlandırmakta ve medeniyetin ilerlemesini sürdürmekte sahip olduğu dönüştürücü güç olduğu anlayışdır. Kitab-ı Akdes’in bu konudaki rehberliği açıktır: “Sanmayın ki, sizlere yalnızca bir dizi hükümler indirdik. Aksine, seçkin Şarap’ın mührünü kudret ve iktidar parmaklarıyla söktük... Bunun üzerinde düşünün, ey fikir sahipleri!”⁴⁸ Aynı Kitapta ilahi emirler “kullarım arasında inayetim lambaları ve halkım için rahmetimin anahtarları”⁴⁹ olarak tanımlanır ve şu vurgulanır: “Kudret Dilim izzet Ceberutumdan şu sözlerle hitap ediyor: ‘Emirlerime cemalimin aşkına uyunuz.’ Hiçbir dilin tarif edemeyeceği bir fazlın rayıhası ile yüklü bu sözlerden Sevgili’nin ilahi kokusunu alan aşığa ne mutlu.”⁵⁰

∞ Ruhun Yaşamı

Tanrı marifeti[‡] pınarından bir yudum içecek olursanız, gerçek hayatın cisim hayatı olmayıp ruh hayatı olduğunu anlarsınız...⁵¹

Hız. Bahauallah'ın Zuhuru, bu dünyadaki yaşamımızın amacının Tanrı'yı tanımak ve O'nun huzuruna ermek olduğunu teyit eder. Bizim gerçek kimliğimiz ruhumuzdur. Ruhumuzun özgür iradesi ve anlayış gücü sürekli olarak hem kendimizi hem de toplumumuzu iyileştirmemizi mümkün kılar. Allah'a ve insanlığa hizmet yolunda yürümek hayatımıza anlam kazandırır ve aynı zamanda bizleri ruhumuzun bedenden ayrılıp Yaratıcısına doğru sonsuz yolculuğuna başlayacağı ana hazırlar.

İnsanın Doğası

Tüm ilahi dinlerde insanoğlu Allah'ın nazarında yaratıkların en şerefli si olarak kabul edilir. Örneğin Kur'an-ı Kerim'de "Andolsun, biz insanoğlunu şerefli kıldık"⁵² diye buyrulmaktadır. Aynı görüş Bahai yazılarında da sıkça vurgulanır. Örneğin insanın gerçek doğası şöyle tarif edilir:

Seni kuvvet elleriyle yaptım, kudret parmaklarıyla yarattım, nurumun özünü sende emanet bıraktım.⁵³

Bununla birlikte insanın asil bir varlık olduğu tespiti, insanın yaradılışında daha alt seviyede bir varoluşun da mevcut olduğu gerçeğini gölgelemez. Hepimizin içinde binlerce yıllık biyolojik

[‡] İlahi bilgi

evrimimizin bir parçası olarak, hayvanlar âlemiyle paylaştığımız bazı ortak özellikler vardır. Ancak hayvanlar arasında yaygın olan pek çok davranış tarzı insana yakışmaz. Hz. Abdülbaha bu konuda şu açıklamayı yapmıştır:

İnsanın iki doğası vardır; ruhani veya yüce olan ile maddi veya daha aşağı olan. İnsan biriyle Allah'a yaklaşır, diğeriyle ise sadece dünya için yaşar. İnsanda bu iki özelliğin işaretleri de mevcuttur.⁵⁴

Her birimiz Allah'ın sıfatlarını yansıtmaya potansiyeline sahibiz. Bahai anlayışına göre "insanın Allah'ın suretinde yaratılmış olması" ile kastedilen şey budur. Dua etme, kutsal yazıları inceleyip ilahi öğretileri hayatımızda uygulama, bilgi seviyemizi artırma, karakterimizi geliştirme ve zorlukların üstesinden gelme çabamız ve insanlığa hizmet yoluyla kalp ve zihinlerimizin aynalarını temizlediğimiz ölçüde ilahi özellikleri yansıtabiliriz.

Bahai Dini'nde Tanrı sevgisi, güzelliğe cezbolma ve bilgiye susamışlık, tüm insanların içinde mevcut olan ve insanoğlunun yüceliğini gösteren nezaket, adalet, doğru sözlülük ve güvenilirlik gibi ruhani nitelikleri ortaya çıkarıp geliştirmekte hepimize destek olan güçler olarak görülür. Bunların ve ahlaki seviyeyi yükselten diğer güçlerin işlerlik kazanması, hem kendimizin hem de toplumun dönüşümüne olumlu yönde katkıda bulunmamızı teşvik eder ve varlığımıza bir amaç kazandırma duygumuzun güçlendirilmesine katkıda bulunur.

Yukarıda belirtildiği gibi sevgi, güzelliğe cezbolma ve bilgiye susamışlık arasındaki yakın bağ, insanın ruhani doğası ile yakından ilişkilidir. Hepimiz Allah'ın sevgisinin farkına varma ve

bu sevgiyi O'nun yarattığı diğer varlıklara yansıtma kapasitesine sahibiz. Hz. Abdülbaha şöyle belirtmiştir:

Sevgi nasıl da büyük bir güçtür! ... Varlık âleminde sevginin gücünden daha büyük bir güç yoktur. İnsanın kalbi sevgi ateşiyle yandığı zaman, o kişi her şeyi feda etmeye hazır olur – hatta hayatını bile.⁵⁵

Güzelliğe cezbolma, sevgiyle yakından ilişkilidir. Bu cezbolma hâli belli bir seviyede, doğada vakit geçirirken hissettiğimiz hoşnutluk duygusunda, sanat ile meşgul olurken ya da çeşitli sanat eserlerini izlerken hissettiğimiz duygularda ya da bir fikrin veya bilimsel bir kuramın üzerimizde yarattığı etkiye verdiğimiz karşılıklı kendisini gösterir. Başka bir seviyede ise evrende düzen, anlam ve üstünlük arayışımızın altında yatan şey aslında güzelliğe cezbolma duygusudur.

Bilgiye susamışlık ise bizi gerçeğin her boyutu hakkında daha dolu bir anlayış arayışına doğru iter. Bireyin karakteri, toplumun ve ruhani güçlerin işleyişi ile fiziksel evren bu boyutlardan sadece birkaçıdır. Hz. Abdülbaha'nın bununla ilgili açıklaması şudur:

Hz. Bahau'llah'ın ilk öğretisi, herkesin yükümlülüğü olan gerçeği araştırma görevidir. Gerçeği araştırmak ne demektir? Şu demektir: İnsan kulaktan dolma her şeyi unutmalı ve gerçeği kendisi irdelemelidir; çünkü duyduğu sözlerin gerçeğe uygun olup olmadığını bilemez. Doğruyu veya gerçeği nerede bulursa, diğer her şeyi terk ederek, diğer her şeyden vazgeçerek, dört elle ona sarılmalıdır. Zira gerçekliğin dışında, batıl inanış ve hayalden başka bir şey yoktur.⁵⁶

Aynı konuda Hz. Bahauallah “insanın kendi nefsini, yüceliğe ve alçaklığa, zillet ve izzete, varlık ve yoksulluğa sebep olacak şeyleri tanımamasının”⁵⁷ şart olduğunu söyler. Başka bir yerde ise şöyle ifade etmiştir: “Gerçekten, ey Kardeşim; eğer biz yaratılan her şeyi düşünecek olursak, yüz bin kusursuz hikmetin farkına varacağız ve yüz binlerce yeni ve olağanüstü gerçekleri öğreneceğiz.”⁵⁸

İnsan Ruhü

Her insanın asıl kimliği manevi nefsi, yani ölümsüz olan ruhudur. Ruh, özü ve gerçek kaynağı Allah’ın ruhani dünyaları olduğu için, madde dünyasını aşmaktadır. “Ruh maddesel yaratılış düzeninin tamamen dışındadır...”⁵⁹ İnsanlığın ilerlemesi esas itibarıyla ruhun sahip olduğu güçler sayesinde başarılmaktadır. Hz. Abdülbaha ruh için “eşyanın hakikatini keşfeylemesi, kâinatın hassalarını idrak eylemesi ve varlıklardaki sırları anlaması mümkündür” diye yazmış ve şöyle devam etmiştir: “Şu gördüğümüz fenler, ustalıklar ve sanatlar, bedialar, tesisler, keşifler ve teşebbüsler hep nefsi-nâtika idraklerinden meydana gelmiştir.”⁶⁰

Daha önce Tanrı’nın ışığını yansıtan Mazharlar için kullanılan “ayna” örneği bu sefer varlığımızın gerçekliğine dair anlayışımızı geliştirmek için de kullanılabilir. Buna göre bir aynanın potansiyelini tamamen ortaya çıkarabilmesi için kirden arınmış ve Işığın Kaynağı’na yönelmiş olması gerekir. Bu aynaların en lekesizleri Tanrı Mazharlarıdır. Bizler gibi sıradan insanlar içinse dua ederek, kutsal yazıları okuyup bunların öğütlediği erdemleri sergilemeye ve davranışlarımızı düzeltmeye çabalayarak ve

insanlığa hizmet ederek ruhlarımızın aynalarını mümkün olduğu kadar temizlemek mümkündür.

Tüm kutsal dinlerde olduğu gibi Bahai Dini'nde de bedensel ölüm gerçekleştiğinde ruhun bedenle bağını kopararak mükemmelliğe doğru sonsuz bir yolda ilerlemeye devam ettiğine inanılır.

Gerçek Yaşam Ruhun Yaşamıdır

Daha önce belirtildiği gibi Bahailer insanın iki doğası olduğuna inanır: ruhani veya yüce olan ile maddi veya daha aşağı olan doğa. Bunlardan ilki insanı Allah'a yaklaştırırken diğeri sadece bu dünyadaki yaşamla ilgilenir. İnsanda bu iki doğanın belirtilerine de rastlamak mümkündür. Sevgi, merhamet, şefkat, doğruluk ve adalet gibi tüm güzel davranışlar ve asil nitelikler insanın ruhani doğasına aitken kusurlu ve bencil davranışlar maddi doğadan kaynaklanır.

Tarihsel süreçte maddi uygarlık bakımından insanoğlu şimdiye kadar yaşanan en yüksek düzeye ulaşmıştır ve bu ilerleme hiç şüphesiz bundan sonra da artan bir ivme ile devam edecektir. Gelişen maddi uygarlık hem hayatlarımıza kattığı konfor ve fırsatlar açısından çok değerlidir, hem de insanoğlunun sahip olduğu potansiyelin kesin bir işaretidir. Bununla birlikte maddi uygarlığın seviyesi ne kadar yüksek olursa olsun, bunun insan ruhunun özlemlerine cevap vermekte yetersiz kaldığı da açık bir gerçektir. Diğer bir anlatımla, insanlığın ulaşmayı başardığı maddi uygarlık seviyesine, buna uygun bir ruhani uygarlık eşlik etmelidir. Bahailer bu ruhani uygarlığın Hz. Bahau'llah'ın getirdiği ilahi öğretiler vasıtasıyla kurulabileceğine inanırlar. Buna göre

insanlık ruhani olarak mükemmelleşmenin eşiğinde, manevi karanlığın en son merhalesinde, ışığın başlangıcındadır. Bu konuyu açıklarken Bahai literatüründe insanın mevcut konumu için, *gecenin bitimi ve günün başlangıcı* tasviri kullanılmıştır. Bununla kastedilen şey, insanoğlunun bütün kusurlarının yanı sıra mükemmelliğin tüm aşamalarını da içinde barındırdığıdır.

Ruhun kaynağı, Allah'ın ruhani dünyalarıdır. Bir başka deyişle ruh, maddenin ve fiziksel dünyanın üzerindeki bir varlık seviyesindedir. Bahai Dini'ne göre bireyin gerçek varoluşu, ruhani dünyalardan gelen ruhun, gebe kalma sırasında embriyo ile birleşmesi anında başlar. Fakat bu birleşme maddi bir birleşme olarak anlaşılmalıdır; yani ruh vücuda girmez veya ölüm gerçekleştiğinde vücuttan çıkmaz ya da fiziksel bir yer kaplamaz. Çünkü ruh madde dünyasına ait değildir. Ruhun insan bedeni ile ilişkisini açıklamak için yine ayna örneğine başvurulabilir. Aynada beliren ışık onun içinde değildir; dış bir kaynaktan gelir. Bunun gibi ruh da vücudun içinde değildir; aralarında özel bir ilişki vardır ve ikisi birlikte insanı oluşturur.

Hz. Abdülbaha'nın bu konuyla ilgili açıklaması şu şekildedir:

İnsan, yaşamının başlangıcında embriyo hâlinde, rahim âleminde. Orada insan varlığının gerçekliği için kapasite ve bağışlar alır. Bu dünya için gerekli olan güç ve kudret o sınırlı koşullarda ona bağışlanır. Bu dünyada gözlere ihtiyacı vardır; önceki dünyada bunları potansiyel olarak edinir. Kulaklara ihtiyacı vardır; orada yeni varlığına hazır olmak üzere onları elde eder. Bu dünyada ona gerekli olan tüm güçler rahim âleminde ona bahşedilmiştir.

O halde bu dünyada da kendisini öteki dünyaya hazırlamalıdır. Melekût âleminde ihtiyacı olan şeyleri burada edinmelidir. Nasıl ki ana rahminde bu varlık âleminde ihtiyacı olan güçleri elde ederek kendini hazırlamışsa, aynı şekilde ilahi varlığının vazgeçilmez güçlerini bu dünyada potansiyel olarak elde etmelidir.⁶¹

Ruhun Dereceleri

Bahai yazıları, varoluşun çeşitli âlemlerinde işleyen belli başlı güçlerden ve potansiyellerden bahsederken de yine “ruh” kelimesini kullanır.

Büyüme gücü veya diğer bir ifadeyle *bitki rubu* bitkilerde görünür. Bu ruh daha üst varoluş seviyelerinde de kendini göstermeye devam eder. Ancak bir ağacın büyümesi ne kadar mükemmel olursa olsun, ağaç hiçbir zaman hayvanlar âlemindeki güçleri bilemez.

Duyular *hayvan ruhunun* belirtileridir. Hayvanlar görür, duyar, koku ve tat alır ve hisseder. Ancak hayvan “doğa âleminin esiridir ve doğanın içerisinde veya ötesinde olanla ilişkisi yoktur; ruhani algılardan yoksundur, bilinç sahibi olmanın cezbedici özelliklerinden mahrumdur, Tanrı âleminde habersizdir ve doğanın kanunundan sapmaktan acizdir.”⁶²

İnsan ruhunun ise görünen ve görünmeyen şeyler hakkında bilgi edinme kapasitesi vardır; “bilinen ve gözle görülen hakikatlerden bilinmeyen şeyleri bulup çıkartır.”⁶³ İnsanlığın ruhani ve maddi ilerleyişi, örneğin bilimsel gelişmelerden adil yönetim sistemlerinin oluşturulmasına, teknolojik icatlardan sanatsal

çabaların olgunlaşmasına kadar hepsi insan ruhunun gücünün ifadeleri olarak görülebilir.

Ancak ruhani gerçekler hakkında bilgi sahibi olabilmek için insanların *iman ruhu* ile desteklenmesi gerekir. Bu konu ile ilgili olarak Hz. Abdülbaha şöyle bir açıklamada bulunmuştur: "...insan ruhu, iman ruhu ile desteklenmedikçe, ilahi sırlar ve lahuti hakikatler hakkında bilgi sahibi olamaz. Bunun misali aynadır. Ayna her ne kadar da temiz, güzel ve şeffaf olsa, yine ışığa muhtaçtır. Güneşin ışığı ona vurmadıkça Tanrı sırlarını sezemez."⁶⁴

Tüm varoluşu aydınlatan sınırsız ilahi güç ise *Ruhu'l-Kuds*'tür. Ruhu'l-Kuds, Allah ile yaratılış arasındaki aracıdır. Örneğin Tanrı Elçileri okullara gidip akademik eğitimler almamışlardı. Fakat buna rağmen Ruhu'l-Kuds'ün gücü sayesinde insanlığın en büyük eğitimleri hâline geldiler. Hz. Abdülbaha, Ruhu'l-Kuds'ün her gelişindeki etkisini şu sözlere tarif etmiştir:

Ne zaman zuhur ederse dünya yenilenir, yeni bir devir açılır, insanlık yeni bir elbiseye bürünür. Ruhu'l-Kuds'ün görünüşü ilkbaharın gelişine benzer; ne zaman gelirse dünyayı bir hâlden başka bir hâle koyar. Bahar mevsiminin gelmesi üzerine kara toprak yeşillenir, dağlar ve kırlar şenlenir, türlü güzel kokulu çiçekler biter. Ağaçlar canlanır, tatlı meyveler meydana gelir, yeni bir devir kurulur. Ruhu'l-Kuds'ün zuhuru da bunun gibidir...⁶⁵

Yaşam ve Ölüm

Yaşam ve ölüm varlık âleminin bir gerçeğidir. Bahailer yaşamın Allah'ın bir armağanı olup ve çok değerli olduğuna inanırken ölümü insanın varoluşunda yeni bir aşama olarak görürler. Bireyin yaşamı, gebe kalma sırasında ruh embriyo ile birleştiği zaman başlar. Ölüm gerçekleştiğinde ise her biri kendi aslına geri döner; beden toprak dünyasına, ruh ise Allah'ın ruhani dünyalarına...

Bahai Dini'ne göre dünya hayatının nasıl olması gerektiği kitabın ilerleyen bölümlerinde ele alınacaktır. Bununla birlikte kısaca belirtmek gerekirse dünya yaşamı hem ruhani varoluşun bir yansıması hem de ölümden sonraki yaşam için bir hazırlık dönemi olmalıdır. Diğer bir ifadeyle dünya hayatı aynı anda hem ruhani nitelikleri yansıtmalı hem de insanlara bu nitelikleri kazanacakları uygun ortamı sunmalıdır ki bunun gerçekleşmesi de ancak adaletin, barışın, birliğin ve refahın hüküm süreceği sosyal bir düzenin kurulmasına bağlıdır.

Öte yandan diğer dinlerde olduğu gibi Bahai Dini'nde de ölümün korkulacak bir şey olmadığına inanılır ve hatta ölüm bir "müjde"⁶⁶ olarak tanımlanır. Ayrıca şöyle buyrulur:

Sen Benim padişahlığımsın; padişahlığım batmaz: Niçin batarım diye korkuyorsun? Sen Benim ışığımsın; ışığım sönmez: Neden sönerim diye üzülüyorsun? Sen Benim güzelliğimsin: Güzelliğim solmaz. Sen Benim gömleğimsin: Gömleğim eskimez.⁶⁷

Ruhun ölümden sonraki hâli Hz. Abdülbaha tarafından şöyle açıklanmıştır:

Bedenin ölmesiyle beraber ruhun da öldüğüne hükmetmek kafesin kırılmasıyla içindeki kuşun da öldüğüne hükmetmeğe benzer. Kafesin kırılması kuşun umurunda mı? Beden kafes, ruh ise onun içindeki kuş gibidir. Biz görüyoruz ki, bu kuş kafes olmadan da rüya âleminde uçuyor, binaenaleyh, kafes kırılacak olursa, kuş mevcut ve kararlıdır; hatta bu takdirde onun duyguları artar, anlayışı çoğalır, daha ziyade ferahlanır...⁶⁸

Ruhun mükemmelliğe doğru olan yolculuğu ölümden sonra da devam edecektir. Hz. Bahauallah bu konuda şöyle buyurmuştur:

Bil ki: Ruh bedenden ayrıldıktan sonra ilerleye ilerleye nihayet, asırların ve devirlerin tevalisi veya dünya hadiseleriyle değişmeyen bir heyette Tanrı'nın katına erişir. Allah'ın melekûtu, saltanatı, ceberutu ve iktidarı süresince o da baki olur. Ondan Allah'ın eserleri, sıfatları, inayet ve lütufları zuhura gelir... Onlar varlık dünyasını mayalayan maya, dünyada görülen güzel sanatların ve acayip şeylerin mühlimidirler.⁶⁹

Hz. Bahauallah'a nazil olan bir yazıya göre “Bu dünya ile öbür dünya arasındaki fark, rahim âlemi ile bu âlem arasındaki fark gibidir.”⁷⁰ Nasıl ki ana rahmi insanın ilk fiziksel gelişimi için ortam sağlıyorsa dünya yaşamı da ruhlarımızın ölümden sonra devam edeceği yolculukta ihtiyaç duyacağı ruhani nitelikleri ve kapasiteleri geliştirdiğimiz alandır. Hem bu hem de bir sonraki yaşamda Allah'ın cömertliği ve inayeti ile gelişiriz.

Cennet ve Cehennem

Tarih boyunca insanlık bu dünyada yaptıkları ile bunların Allah'ın ruhani dünyalarındaki sonuçları arasındaki ilişkinin doğasını merak etmiştir. Bu konu hakkında farklı inanç ve kültürlerde çeşitli yaklaşımlar olsa da en çok bilinen açıklama klasik dini metinlerde olmaktadır; dünyada erdemli bir hayat yaşayanların ödüllendirildiği bir cennet ve doğru yoldan sapmışların cezalandırıldığı bir ölümler dünyası... Bütün bu açıklamalar tarih boyunca dünyanın her köşesinde, insanların varoluş amaçlarını düşünmelerine, aşağı doğalarının kötü yönlendirmelerine karşı direnç göstermelerine ve ruhani bir yaşamın gerekliliği üzerinde tefekkür etmelerine vesile olmuştur.

Aslında ceza ve ödül ruhun yaşamının her aşamasında vardır çünkü bunlar, adaletin üzerine inşa edildiği iki temel sütundur ve tüm diğer dinlerde olduğu gibi Bahai Dini'nde de insanın bu dünyada yaptığı iyiliklerin ödüllendirileceğine, kötülüklerin ise cezalandırılacağına inanılır. Bununla birlikte Bahai öğretileri cennetin ve cehennemın varlığını teyit ederken bunların fiziksel mekânlar olmayıp ruhun mükemmelliğe doğru sonsuz yolculuğunu vurgulayan kavramlar olduğunu ifade eder. Yani cennet ve cehennem esas itibarı ile hem bu dünyadaki hem de öbür dünyadaki bir var olma hâlidir. Ölümden sonraki ödüllendirme ve ceza, maddesel bir varlık olmayan ruhun yapısına uygun, yani ruhani ödül ve ruhani ceza şeklindedir. Bu ödül ya da ceza, insanın dünyada yaptıklarının sonuçlarına dair ruhun elde edeceği bir farkındalık veya bilinç hâli olarak anlaşılmalıdır. Bu bilinç hâlinde ödül, Allah'a yakınlık ve O'nun sevgisine kavuşmaktır. Ceza ise Allah'tan uzaklık ve yaptığımız kötülükler nedeniyle kendimize ve diğer insanlara verdiğimiz

zarara dair yaşayacağımız şiddetli bir pişmanlık duygusu olarak anlaşılabilir. Artık bu dünyadan ayrılmış olduğumuz için yaptığımız kötülüklerin yol açtığı zararları telafi etme imkânımız olmayacağı için ruhumuz bu durum dolayısıyla büyük bir pişmanlık yaşayarak acı çekecektir.

Öte yandan cennet ve cehennem hâlinin dünyevi yaşam için de söz konusu olduğu ile ilgili Hz. Abdülbaha şu açıklamayı yapmıştır:

... Hakikat Güneşi'nin parıltısı ile münevver olup bütün faziletler ile şereflenince, bunu en büyük mükâfat sayarlar, hakiki cennet bilirler. Manevi mücazat da bunun gibidir. ...bundan anladıkları tabiat âlemine müptelalık, Hak'tan perdelenme, cehalet, nefsanî arzulara düşkünlük, hayvani rezaletlere kapılma... gibi birtakım kapkara sıfatlarla vasıflanmış olmaktadır. Bunu, cezaların ve işkencelerin en büyüğü sayarlar.⁷¹

Bunun yanı sıra bazı dini geleneklerde cennet kavramı sadece bireyin ruhunun durumunu tasvir etmek için değil, aynı zamanda “yeryüzündeki cennet” tabiriyle, gelecekte ortaya çıkacak, barış içinde, uyumlu ve adil bir dünyayı tarif etmek için de kullanılmıştır. Böyle bir zamanın geleceği birçok kültür, inanç ve medeniyette öngörülmektedir. Bahai yazıları bu vaatlerin gerçekleşme zamanının geldiğini açıklamaktadır:

Dünya şimdi gebelik döneminde; en soylu meyvesini vereceği, ondan en yüksek ağaçların, en büyüleyici goncaların, en ilahi nimetlerin fışkıracağı gün yaklaşıyor.⁷²

Bu vaatlerin gerçekleşeceği dünyanın nasıl bir yer olacağını ise Hz. Şevki Efendi şöyle tarif etmiştir:

Ulusal rekabetler, kin ve entrikalar son bulacak ve ırkçılık ve önyargı, yerini ırklar arası dostluğa, anlayışa ve işbirliğine bırakacaktır. Din kavgasının nedenleri kalıcı olarak silinecek, ekonomik duvarlar ve sınırlamalar tamamıyla kalkacak ve sınıflar arasındaki aşırı farklılık yok edilecektir. Bir yanda mahrumiyet, diğer yanda aşırı zenginlik durumu kaybolacaktır. İster ekonomik olsun ister siyasi olsun, savaşlar uğruna harcanan ve heba edilen muazzam enerji, icatların ve teknik ilerlemenin yelpazesini genişletecek farklı amaçlar uğruna; insanlığın üretkenliği artsın, hastalıklar yeryüzünden silinsin, bilimsel araştırmalar çoğalsın, insanlığın bedensel sağlık standardı yükselsin, insan beyninin keskinliği ve gelişimi artsın, gezegenin kullanılmamış ve keşfedilmemiş kaynakları işletilsin, insan ömrü uzasın ve bütün insan ırkının zihinsel, ahlâki ve ruhani yaşamını teşvik edecek her türlü vasıta geliştirilsin diye kullanılacaktır.⁷³

∞ Ahlaki Değerler

Daha önce belirtildiği gibi bazı ilahi yasalar her dinde o çağın özel ihtiyaç ve koşullarına göre değişirken özellikle ahlaki öğretiler değişmez. Bu açıdan bakıldığında Bahai Dini'nin insanlara tebliğ ettiği ahlaki ya da ruhani değerler de diğer dinlerle aynıdır. Bununla birlikte Bahai yazılarında bu evrensel değerlere dair farklı ve daha derin anlayışlar kazanmamıza yardımcı olmak için bazı açıklamalar yapılmıştır.

Ruhani yaşamın merkezinde Allah'ın âlemlerindeki sonsuz yolculuğumuzda bize destek olacak ruhani niteliklerin geliştirilmesi vardır. Nasıl ki bu dünyada mutlu ve sağlıklı bir yaşam sürdürebilmemiz için gereken özellikleri anne rahminde kazanıyorsak ruhani âlemlerde ihtiyaç duyacağımız nitelikleri de henüz bu dünyadayken geliştirmemiz gerekir. Bu sorumluluğumuz davranışlarımızın devamlı olarak daha saf ve temiz olması için çalışmamızdan ayrı düşünülemez. Diğer bir ifadeyle her insandan talep edilen şey, kendisine bağışlanmış olan asalet ve iffeti davranışlarında sürekli daha fazla yansıtmak için gayret göstermesidir. Bu konuda Hz. Abdülbaha şöyle söylemiştir:

Durmaksızın ve dinlenmeksizin insandaki ruhani doğanın geliştirilmesini başarmak için gayret etmeliyiz ve insanlığı gerçek ve amaçlanan makamının asaletine doğru ilerletmek için bitmez tükenmez bir enerjiyle çaba göstermeliyiz.⁷⁴

Ruhani nitelikler benliğe odaklanarak değil, insanlığa hizmet ederek geliştirilir. Hz. Bahauallah düşüncelerimizin odak noktasının “gönül ve ruhların kötülükten arınması” olması gerektiğini bildirmiştir. “Bunun yolu,” diye devam eder, “iyi amel, faziletli hayat ve güzel huydur.”⁷⁵ Hz. Abdülbaha ise şunu ifade eder: “İnsan, sorumluluklarını yerine getirmek için ayağa kalkarsa ne kadar seçkin, ne kadar saygındır; toplumun menfaatine gözlerini kapar ve değerli hayatını kendi bencil ilgi alanları ve kişisel çıkarları için tüketirse de bir o kadar rezil ve değersizdir!”⁷⁶

Ruhani nitelikler geliştirme çabasını, suçluluk duygusuna kapılıp umudumuzu kaybetmeden ve hatanın kaçınılmazlığını kabul ederek ama potansiyel olarak içimizde var olanı da gözden kaçırmadan, alçakgönüllülükle sebat göstererek ve öğrenmeye açık bir tavır içinde Allah'ın gösterdiği yolda yürüme çabası şeklinde düşünebiliriz. Bahai İnancı'na göre bu yolda türlü zorluklar olsa da bunları aşma çabası aslında mutluluk verici, hatta neşeli bir uğraştır.

Hayat boyu sürececek bu gelişim yolunda, yani insanın karakterinin böyle kademeli olarak saflaştırılması sürecinde karşılaşılabilecek en büyük tehlike, bu ruhani çabaya engel olan ve temelini sarsan özellikler olan kendini beğenmişlik, üstünlük ve gurur duygularıdır.

Hız. Abdülbaha bu konuya değinirken şunları ifade eder:

Her insan evladı Allah'ın kuludur. Hepsî Tanrı'nın gücü ve lütfu ile yaratılmış ve beslenmiştir. Hepsî aynı ilahi gerçeklik Güneşinin inayetleriyle kutsanmıştır. Hepsî Allah'ın sonsuz merhamet çeşmesinden kana kana içmiştir ve hepsî O'nun gözünde ve sevgisinde kullar olarak eşittir. O hepsine karşı cömert ve iyilikseverdir. Bundan dolayı, kimse kendisini başkasından yüce saymamalı, kimse bir başkasına gurur yahut üstünlük göstermemeli, kimse kimseyi hor veya hakir görmemeli ve kimse bir insanı mahrum etmemeli veya ona baskı yapmamalıdır. Herkes Tanrı'nın merhamet okyanusuna daldırılmış gibi görülmelidir. Tüm insanlarla kibarlık ve şefkat ile ilişki kurmalıyız. Herkesi gönülden sevmeliyiz.⁷⁷

Alçakgönüllülük ve Tevekkül

Bahai Dini'nde insanlardan talep edilen ahlaki öğretilerin başında alçakgönüllülük ve tevekkül, yani insanın elinden geleni yapıp sonrasını Allah'a bırakmayı öğrenmesi gelir.

Kişinin karakterini düzeltme çabaları, gurur ve üstünlük duygularına yol açmamalıdır. Hz. Bahau'llah şunu bildirir: “İnsanı alçakgönüllülük izzet ve iktidar göklerine çıkarır; mağrurluk ise zillet ve hakirliğin dip bucağına indirir.”⁷⁸ Gerçek bir alçakgönüllülük, pasiflik veya hareketsizlik doğurmaz. Bu duygunun motivasyon eksikliğiyle de karıştırılmaması gerekir. Alçakgönüllülük ve tevekkül, ruhani bir hayata özgüven getirir.

Araştırmacı... kendini kimseden üstün görmemeli, gönül levhasından kibir ve iftiharın her izini silmeli, sabır ve tahammül göstermeli, sükûtu ihtiyar edip gevezelikten çekinmeli...⁷⁹

İnsan “yerde ve gökte bulunanlardan büsbütün el çekmedikçe irfan denizi kıyısına”⁸⁰ varamayacaktır.

Aşağıdakiler alçakgönüllülük ve tevekkül ile ilgili çeşitli Bahai yazılarından alınmış bazı sözlerdir:

Ey yeryüzünde oturanlar! Ruhlarınızı temizleyiniz; temizleyiniz ki Tanrı'nın sizin için takdir buyurduğu makama erişip Beyan göklerinde kurdurduğu otağa girebilesiniz... İman yolunda yürüyüp ikan kadehinden içmek isteyenler bütün dünya bağlarından arınmalıdırlar; yani kulaklarını şunun bunun sözlerinden, gönüllerini

gerçeğe perde geren boş kuruntulardan, ruhlarını aldatici maddi yıldızlardan ve gözlerini fâni kelimelere bakmaktan uzak tutmalıdırlar. Onlar, Tanrı'ya tevekkül edip, O'na yapışarak, O'nun yolunda yürümelidirler.⁸¹

Ey Kulum! Dünya bağıını kopar, nefis zindanından çık. Fırsatı ganimet bil. Bu vakti bir daha göremezsın; bu fırsatı asla bulamazsın.⁸²

Başına gelen beladan ötürü üzülme; her şeyi bilen kudretli ve hikmetli Tanrı'ya tevekkül et. Evini ilahi sözlerin temeli üzerine kur ve sonra Rabbini an. O sana yeterlidir, O sana tüm yaratıkların ötesinde yeterlidir.⁸³

Allah'a güvenin! Çünkü O'nun Bağışları sınırsızdır ve O'nun İnyetlerine itimat edin, çünkü o inayetler zengindir! İncancınız Yüceler Yücesine olsun, çünkü O zeval bulmaz ve O'nun İhsanı ilelebet sürer! O'nun Güneşi sürekli Işık verir ve Merhametinin Bulutları, O'na güvenenlerin kalplerini suladığı Şefkat Sularıyla yüklüdür. O'nun canlandırın Meltemi, kanatlarında, insanların kavrulmuş ruhlarına her zaman şifa taşır!⁸⁴

Bugün insanlığın boynu zillet, ızdırıp ve kederle bükülmüştür, kimse kaçıp kurtulamaz. Dünya gözyaşlarıyla ıslanmıştır; ancak Allah'a şükür, çare kapımızdadır. Geliniz, kalplerimizi madde dünyasından çevirelim ve ruhani dünyada yaşayalım! Bizi özgür kılacak şey ancak budur! Eğer güçlüklerle kuşatılırsak Allah'a başvurmamız yeter ve O'nun yüce Merhametiyle yardım görürüz.

Eğer başımıza bir ızdırıp ve sıkıntı gelirse yüzlerimizi Melekûta dönelim, böylece semavi teselli üzerimize yağacaktır.

Eğer hastaysak ve dertliyse Tanrı'nın şifası için yalvaralım, böylece O duamızı cevaplandıracaktır.

Düşüncelerimiz bu dünyanın tatsızlıklarıyla dolduğunda gözlerimizi Allah'ın merhametinin tatlılığına çevirelim, O bize semavi dinginlik gönderecektir! Maddi dünyada hapsedilmiş olsak bile, ruhumuz Göklerde süzülebilir ve gerçekten de özgür olabiliriz!

Günlerimiz sona ererken ebedi âlemleri düşünelim, böylece neşeyle dolabiliriz!⁸⁵

[Kendini beğenmişlik] tuhaf bir karakter özelliğidir ve dünyadaki pek çok önemli kimsenin harap olmasına sebep olmuştur. Eğer birey tüm iyi niteliklerle donanmışsa ama bencil ise, diğer tüm erdemler solar veya ölür gider ve o kişi er geç daha kötüleşir.⁸⁶

Doğruluk, Güvenilirlik ve Adalet

Doğruluk, güvenilirlik ve adalet yalan söylememekten çok daha fazlasını içerir. Bunlar daha kapsamlı bir anlam taşır ve doğruyu yanlıştan ayırt etme, doğrunun değerini bilip bunu savunabilme kapasitesini ima eder. Bu kapasite bireysel ve toplumsal ilerleme için hayattır. O hâlde ruhani bir hayat yaşamanın bir şartı da bu üç ruhani niteliği geliştirmek için sürekli çaba göstermek,

bunların düşünce ve eylemlerimizde her an mevcut olduklarından emin olmaktır.

Bu ahlaki değerlerle ilgili Bahai yazılarındaki bazı ifadeler aşağıdaki gibidir:

Herkesi halis doğruluğa müeyyed buyurmasını ve onları Kendine yakın getirmesini Yüce Tanrı'dan dileriz.⁸⁷

Tanrı'nın sevdiği faziletler ve vasıflar gün gibi açıktır. Bunlar hep Semavi Kitaplarda açık açık yazılıdır. Güvenilirlik, doğru sözlülük, Tanrı ile baş başa bulunduğu sırada temiz yüreklilik, tahammül, kazaya rıza, Tanrı'nın verdiğine kanaat, felakette sabır ve hatta şükür ve ne şartlar altında olursa olsun Hakk'a güven bunlar arasındadır. Tanrı'nın katında bunlar en yüksek ve en güzel huylardan sayılır.⁸⁸

Ey Ruh Oğlu! En çok sevdiğim şey insaftır. Bana rağbetin varsa ondan yön çevirme; güvenimi kazanmak istiyorsan ondan gafil olma. Bir şeyi başkalarının gözüyle değil kendi gözünle görür ve başkalarının bilgisiyle değil kendi bilginle bilersen buna muvaffak olursun. Gereğini artık sen düşün. Bu Benim sana bir ihsanım, senin için bir inayetimdir. Onu gözden ırak tutma.⁸⁹

Hiçbir ışık adalet ışığına muadil olamaz; dünya düzeninin ve insanlık camiası rahatlığının vasıtası budur.⁹⁰

Doğruluk bütün insan erdemlerinin temelidir. Doğruluk olmadan, herhangi bir ruh için Allah'ın tüm dünyalarında

gelişme ve başarı olanaksızdır. Bu kutsal nitelik insanda yerleşince, tüm ilahi meziyetler de elde edilecektir.⁹¹

Dürüstlük, doğruluk ve ahlaklılık, erdemli olanların vasıfları ve temiz olanların ayırt edici özellikleridir. Dürüstlük diğer tüm erdemleri içine aldığı için vasıfların en önde gelenidir. Dürüst bir insan tüm ahlaki sıkıntılardan korunacak, her kötü davranıştan çekinecek ve her aşağılık hareketten sakınacaktır. Zira tüm ahlaksızlıklar ve kabahatler dürüstlüğün tamı tamına zıddıdır ve dürüst bir insan bunlardan kesin surette tiksinti duyacaktır.⁹²

Sevgi ve Bilgi

Bahailerin inancına göre ruhani nitelikler ancak seviyesi giderek artan bir sevgi ve bilgi ortamında gelişebilir. Diğer bir anlatımla zihin ve kalplerimizdeki sevgi ve bilgi çoğaldıkça ruhani niteliklerimiz de serpilip gelişir. Bu süreçte neyin gelişim yolunda ilerlememizi sağladığını ve neyin bizi alçalttığını ayırt etme kabiliyetimiz sürekli artar ve fiziksel evren, insanoğlu, toplum ve ruhun yaşamı hakkındaki anlayışlarımızda ilerleme katederiz. Sevgi bilgi ile büyür; gerçek anlayış sevgi ile geliştirilir. Böylece vicdan ile akıl arasında ikilem oluşması önlenir.

İnsanın hem maddi hem ruhani gelişimi için vazgeçilmez olan bu iki kavrama dair Bahai yazılarında geçen bazı açıklamalar şöyledir:

Söyle: Yasalarımın gömleğimin hoş kokuları yayılır ve Zafer sancakları onların yardımıyla en yüksek doruklara

dikilecektir. Kudret Dilim izzet Ceberutumdan Şu sözlerle hitap ediyor: “Emirlerime Cemalimin aşkına uyunuz.” Hiçbir dilin tarif edemeyeceği bir fazlın rayıhası ile yüklü bu sözlerden Sevgili’nin ilahi kokusunu alan aşığa ne mutlu.⁹³

Dünyayı, dünyada yaşayan ve kımıldanan her Şeyi yarattıktan sonra Kendi hür iradesiyle insanoğluna Kendini tanıyıp sevmek kabiliyet ve imtiyazını buyurmuştur. Bu kabiliyet, bütün yaratılışın sebep ve saiki sayılmalıdır.⁹⁴

Varlık leminde sevginin gücünden daha büyük bir gç yoktur. İnsanın kalbi sevgi ateşiyle yandığı zaman, o kişi her Şeyi feda etmeye hazır olur – hatta hayatını bile.⁹⁵

Allah bize etrafımızdaki dünyaya bakalım da medeniyeti ve insanlığa yakıŐan Şeyleri ilerletip geliŐtirecek vasıtalara sahip olalım diye göz bağışlamıştır. Bilim insanlarının ve filozofların hikmet dolu sözlerini dinleyelim, bunlardan faydalanalım ve dediklerini yapmak için çaba harcayalım diye kulak vermiştir. Halka hizmete adansın diye bize akıl ve beceriler verilmiştir ki bütün diğer türlerin üzerinde bir idrak gücü ve muhakemeyle farklılaşan biz, büyük ya da küçük, sıradan ya da olağanüstü durumlarda, tüm insanlık bilginin zapt edilmez kalesinde korunana kadar, her zaman ve her aŐamada emek harcayalım. İnsanların mutluluğu için durmaksızın yeni temeller atmalı ve bu amaca ulaŐtıracak yeni araçlar bulup geliŐtirmeliyiz. İnsan, sorumluluklarını yerine getirmek için ayağa kalkarsa ne kadar seçkin, ne kadar saygındır; toplumun menfaatine

gözlerini kapar ve değerli hayatını kendi bencil ilgi alanları ve kişisel çıkarları için tüketirse de bir o kadar rezil ve değersizdir!⁹⁶

Evrenin olaylarını gözlemlediğimizde, hayatın çevresinde döndüğü eksenin sevgi, ölüm ve yıkımın çevresinde döndüğü ekseninse düşmanlık ve nefret olduğunun farkına varırız... Her merteye ve âlemde, birlik ve uzlaşma, sevgi ve kardeşlik hayata sebep iken anlaşmazlık, düşmanlık ve ayrılığın her zaman ölüm meydana getirdiği açıktır. Bundan dolayı, insanlık arasında birlik ve uzlaşmanın günden güne artabilmesi ve sevgi ile yakınlığın daha göz alıcı bir görkemle ve apaçık görünmesi için canla başla gayret etmeliyiz.⁹⁷

Sevgi prensibini ifade etmenin birçok yolu vardır. Aile sevgisi, ülke sevgisi, ırk sevgisi vardır. Politik bağlılıklar vardır, ayrıca menfaat ortaklığından kaynaklanan sevgi vardır. Bunların hepsi sevginin gücünü göstermenin yolları ve araçlarıdır. Böyle vasıtalar olmadıkça sevgi görülmemiş, duyulmamış ve hissedilmemiş olacaktır; yani sevgi bütünüyle ifade edilmemiş, yansıtılmamıştır! Su, gücünü çeşitli yollarla gösterir; susuzluğu gidermede, tohumun büyümesini sağlamada vs. Kömür temel özelliklerinden bir tanesini gaz lambasında gösterir, elektriğin de güçlerinden birisi elektrik ışığında görülür. Gaz da elektrik de olmasaydı dünyanın geceleri karanlık olurdu! Bu yüzden sevginin tezahürü için bir araca, bir dürtüye, bir nesneye, bir ifade biçimine ihtiyaç vardır. İnsanlar arasında sevgiyi yaymanın bir yolunu bulmalıyız. Sevgi sınırsızdır, engindir, sonsuzdur! Maddî şeyler ise

sınırlıdır, kısıtlıdır, sonludur. Sınırsız sevgiyi sınırlı vasıtalarla layıkıyla ifade edemezsiniz. Mükemmel sevgi benliksiz, her türlü zincirden tamamen kurtulmuş bir vasıtaya ihtiyaç duyar.⁹⁸

Temiz Kalplilik

Ruhani niteliklerimizin gelişmesi ve bu niteliklerin insanlığın uzun süredir özlemine çektiği şekilde adaletin, barışın ve refahın hüküm sürdüğü bir dünyanın kurulmasına hizmet etmesi için benimsememiz gereken ahlaki öğretilerden bir diğeri de temiz kalpliliktir. Hz. Abdülbaha bu konuyla ilgili şunları söyler:

İnsan yaşamının sürecinde ilk önce arınmışlık daha sonra ise tazelik ve ruhun bağımsızlığı bulunmalıdır. Nehir yatağı önce temizlenmeli ve daha sonra içinde tatlı suların akışı sağlanmalıdır. Pak bir iç göz Tanrı Likasını algılar, temiz bir his Tanrı İnyet bahçesinin güzel kokularını duyar, arı bir yürek gerçeğin güzelliğine ayna olur.⁹⁹

İnsan kalbi ruhani nitelikleri yansıtır ilahi sıfatları açığa çıkarma kapasitesi olan bir ayna gibidir. Ancak bunun yapılabilmesi için aynanın dünyanın toz ve kirinden sürekli temizlenmesi gerekir. Bahai yazıları bu konuyu aşağıdaki şekilde açıklar:

Kalpleriniz, Gerçeklik Güneşi'ni tüm azametiyle yansıtan parlak aynalar gibi, tertemiz ve lekesiz olsun.¹⁰⁰

Ey Ruh Oğlu!

İlk öğüdüm şudur: İyi, güzel ve aydın bir yüreğin olsun ki daimi, baki, ezeli ve kadim bir padişahlığa eresin.¹⁰¹

Ey İnsan Oğlu!

Gönlünü hoş tut ki mülakatıma layık ve güzelliğime makes olasın.¹⁰²

Ey Âdem Oğulları!

Güzel sözler ve temiz ameller Tanrı'nın izzet semasına yükselir; çalışınız ki amelleriniz riya tozlarından, nefis ve arzu bulanıklığından temizlenip Tanrı'nın kabul katına girsin; çünkü yakında insan sarrafaları Mabud'un önünde halis takva ve temiz amelden başka bir şey kabul etmeyeceklerdir. Rabbin irade ağzından parlayan hikmet ve mana güneşi budur. Ne mutlu ona yönelenlere!¹⁰³

Her şeydeki temizlik ile kutsallık, arınmışların özellikleri ve özgürlerin gereken niteliklerindedir. En büyük yetkinlik temizlik, takdis ve kusurlardan arılıktır. İnsan tüm konularda arınmış ve temiz olunca Aşıkâr Işığın doğuş yerine dönüşecektir.¹⁰⁴

Tanrı'nın açık ve kutsal buyruğuna göre iftira atmamız yasaktır; barış ve dostluk göstermemiz buyrulmuştur; tüm akrabalara ve dünyadaki tüm insanlara karşı dürüst davranmamız, doğru ve uyumlu olmamız istenir.¹⁰⁵

Ne mutlu sana ve yine ne mutlu sana eğer ayakların sağlam basıyorsa, yüreğin O'nun Kutsal Ruhu'nun hoş kokularıyla dingin, gizli ve görünmez düşüncelerin Ordular Rabbi'nin önünde temiz ise!¹⁰⁶

∞ Durmadan İlerleyen bir Medeniyet

İnsanlık tarihinin başlangıcından beri aralıksız bir şekilde ilerleyen medeniyete katkıda bulunmak Bahai Dini'ne göre her insanın görevi, ulaşılan uygarlık seviyesinin nimetlerinden adil bir şekilde yararlanmak da tüm insanların hakkıdır.

Daha önce Bahailerin insanlığın çocukluk dönemini geride bıraktığına ve kolektif olgunluğun eşiğinde durduğuna inandıklarını belirtmiştik. Buna göre günümüzde yaşanan tüm devrimsel ve kapsamlı değişimler, bir insanın ergenlik dönemine benzetilebilecek bu geçiş döneminin kendine has özellikleridir. Bu dönemde insanlığın önceki evrelerinden gelen düşünceler, tutumlar ve alışkanlıklar ortadan kalkmakta ve yaklaşan olgunluğu simgeleyen yeni düşünce ve hareket modelleri gitgide kök salmaktadır. Bahai İnancı'na göre dünyada yaşanan ve kimi zaman çok acı verici olan birçok problemin temel nedeni, bir zamanlar çok yararlı olmuş olsalar da artık çağın ihtiyaçlarına cevap veremeyen sistem ve anlayışlarda ısrar edilmesidir. Hz. Abdülbaha bunu şöyle açıklar:

İnsan ırkı tarihinin ilk dönemlerinde onun ihtiyaçlarına uygun olan şey, bu günün, bu yenilik ve mükemmellik döneminin ihtiyaçlarına ne cevap verebilir ne de yeterli olabilir... İnsanoğlu artık mutlaka yeni erdemler ve güçlerle, yeni ahlaki değerlerle ve yeni becerilerle donatılmalıdır... İnsanlığın gençlik çağındaki yetenek ve inayetler ergenliğin zamanına uygun ve yeterli iken, olgunluk çağının gerekliliklerini karşılayamaz.¹⁰⁷

Yaklaşan bu olgunluk çağının ayırt edici özelliği ise insan ırkının birleşmesidir. Hz. Şevki Efendi'nin bu birleşme konusuyla ilgili tespiti şu şekildedir:

Tüm insanlığın birleşmesi, insanlık ailesinin artık yaklaşmakta olduğu aşamanın nişanesidir. Aile birliği, kabile birliği, şehir devleti birliği ve ulusal birlik; ardı ardına hepsine ulaşılmış ve hepsi tam anlamıyla tesis edilmiştir. Bitkin düşmüş bir insanlığın varmaya çalıştığı hedef ise dünya birliğidir.¹⁰⁸

Hiz. Şevki Efendi aynı yazısında "hiçbir ölümlü gözün tanık olmadığı ya da hiçbir insan zihninin idrak etmediği bir dünya uygarlığının başlayışı"na atıfta bulunurken şunu sorar:

Böyle bir uygarlığın, kendisini ifşa ettikçe, ne derece yüce bir seviyeye ulaşmaya mukadder olduğunu kim hayal edebilir? İnsan zekâsının, kendi zincirlerinden kurtulduğunda çıkabileceği yükseklikleri kim ölçebilir? Hz. Bahau'llah'tan saçılan ve tüm ihtişamıyla parlayan ışığın tesiriyle can bulmuş olan ruhların hangi âlemleri keşfedeceğini kim gözünde canlandırabilir?¹⁰⁹

Bahailer tüm insanlığa hem maddi hem ruhani refah getirecek küresel bir medeniyetin ortaya çıkışının, hayatın ruhani ve pratik yönlerinin beraber ve eş zamanlı olarak gelişmesi gerektiği anlamına geldiğine inanırlar. Bu da daha iyi bir dünya için inancın ve aklın birlikte kullanılması demektir. Bu sayede hem bireylerde hem de toplumun bütününde var olan ancak şimdiye kadar ortaya çıkarılmayan çeşitli güçler ve kapasiteler keşfedilecek, bu potansiyelleri hayata geçirmek için çalışmak mümkün olacaktır.

Din ve bilimin uyumunu ima eden bu anlayışın kabul görmesi, tüm dünya insanları arasında ruhani ve maddi bilginin üretilmesine, uygulanmasına ve yayılmasına izin verecektir.

İnanç ve Akıl

Dünyada çok yaygın olan görüş, inanç ve aklın bir arada yaşayamayacağı, aralarında bir işbirliğinin mümkün olmadığı ve sürekli birbirleriyle çatıştıklarıdır. Nitekim tarih bu görüşün haklı olduğunu düşündüren çok sayıda örnekle doludur.

Bu tartışmada aklın tarafını tutanlar dini, toplumları uyuşturmanın bir vasıtası, hayalperestlik, hurafe, mantıksızlık, gerçeklerden korkmak, bir tür zayıflık, hatta gelişimin önündeki en büyük engel şeklinde tarif ederler. Bu fikri savunanlara göre din en iyi ihtimalle bireysel olarak yaşanması gereken bir şeydir; ancak esasında aklın ve bilimin karşısı, hatta düşmanıdır.

Bu görüşe muhalif olanlar ise huzuru, mutluluğu ya da hayatın anlamını inanç sayesinde bulabileceğimizi öne süren çevrelerden, her şeyin cevabının Kutsal Kitaplarda yazdığını ya da insanın araştırma, sorgulama, yani gerçeğin peşinde koşma arzusunun tehlikeli, zararlı, hatta büyük bir sapkınlık olduğunu iddia edenlere kadar geniş bir yelpaze oluştururlar.

Gerçeği bulmak için akla mı inanca mı yönelmek gerektiği şeklinde de tarif edilebilecek bu mesele tarihte olduğu gibi bugün de insanoğlunun karşısındaki belki de en büyük açmazdır. Binlerce yıldır tartışılan bir konunun bu kitapta detaylı bir şekilde ele alınması mümkün değildir. Yine de inanç ve akıl konusundaki Bahai anlayışını burada kısaca özetlemeye çalışacağız.

Bahailer inanç ve akıl ya da din ve bilim arasındaki çekişme ya da anlaşmazlığın kaçınılmaz olduğu görüşünü reddederler. Bahai Dini'ne göre inanç ve akıl insan ruhuna has vasıflardır. Bunlar Allah'ın insanlara verdiği en büyük iki armağan, en güvenilir iki kılavuzdur. Dolayısıyla insanlığın bunları birlikte nasıl kullanacağını keşfetmesi gerekir. Allah'ın bu arzusu Hz. Bahau'llah'ın bir yazısında şu şekilde ifade edilmiştir:

Sakin edep dairesinden çıkmayınız. Akıl ve vicdanınızın hoş bulmayıp beğenmediği şeyi yapmayınız. Güçlü ve kudretli Tanrı'nın Kalemî'nin size emri budur.¹¹⁰

Bahailer inancı ve akli ya da dini ve bilimi, bilgi üretme, dolayısıyla kapasite geliştirme kaynakları olarak görürler. Bu nedenle inancı ve akli birlikte kullanmayı başardığımız zaman, varoluşun fiziksel ve ruhani boyutları hakkında içgörüler ve yeni bilgiler elde ederiz. Hz. Abdülbaha bunu şöyle açıklar:

İmandan kasıt, ilk olarak bilinçli bilgi ve ikinci olarak iyi amellerin işlenmesidir.¹¹¹

İnsan aklının üstünlüğünü savunurken yapılan bazı genellemeler aslında aklın kendisini hafife almaktadır. Çünkü bu genellemeler akli yaşanmış deneyimle sınırlı, bunun dışındaki her şeyi reddeden ve varsayımlardan uzak duran bir seviyeye indirger. Öte yandan Bahai yazılarında akıl “insanın ilk yetisi”¹¹² ve muhakeme gücü de “insanı diğer yaratıklardan ayıran ve farklı bir varlık yapan şey”¹¹³ olarak yüceltilir. Hz. Abdülbaha'ya göre “Tanrı akıl sahibi zihinleri bize şu amaçla vermiştir: tüm şeylerin iç yüzünü anlamak için, gerçeği bulmak için. İnsan akli terk ederse, geriye ne kalır?”¹¹⁴ Aklın ve akılcılığın insanı “bütün diğer

türlerden”¹¹⁵ farklılaştırdığını belirten bu ve benzeri Bahai yazıları bu vasıfların önemini altını özellikle çizmektedir. “İnsana bağışlanmış en büyük yetenekler akıl ve ifadede belagattir.”¹¹⁶

Aklın inançla ilişkisi konusundaki Bahai görüşünü en güzel özetleyen ifadelerden birisi yine Hz. Abdülbaha'nın şu sözleridir: “İnsan akla aykırı olduğunu bildiği şeye nasıl inanabilir? Böyle bir şey mümkün mü? Aklın reddettiğini kalp kabul edebilir mi?”¹¹⁷

Bahai İnanıcı'na göre “insan eğer akla aykırı bir şeye inanıyorsa, bu, imandan ziyade, cahilce batıl inançtır.”¹¹⁸

Hız. Abdülbaha, “bütün diğer türlerin üzerinde bir idrak gücü ve muhakemeyele farklılaşan” insanoğluna aklın ve becerilerin “halka hizmete adansın diye...” verildiğini ve “tüm insanlık, bilginin zapt edilmez kalesinde bir araya toplanıp korunana kadar” sürekli çalışmamız gerektiğini açıklar.¹¹⁹

Dolayısıyla Bahai Dini'ne göre inanç ve akıl insanoğlunun birbirini tamamlayan yetileri, bireyin ve toplumun gerçeği kavramasına olanak sağlayan bilgi kaynaklarıdır:

Eğer din, akla ve bilime karşıysa, iman söz konusu olamaz; ilahi dine inanç ve güven kalpten gösterilmiyorsa, hiçbir ruhani başarı elde edilemez.¹²⁰

Ruhaniyet ve Maddiyat Arasındaki Uyum

İnsanlığın olgunluk çağının gerektirdiği şekilde maddi ve ruhani açıdan refah içinde olan evrensel bir medeniyetin doğuşu için

yaşamın ruhani ve maddi yönlerinin uyumlu bir şekilde ilerlemesi gerekmektedir. Bu konu ile ilgili olarak Hz. Abdülbaha şöyle belirtmiştir:

Maddi uygarlık, insanlık dünyasının ilerlemesinin araçlarından biri olmasına rağmen, İlahi uygarlıkla birleşmedikçe insanoğlunun mutluluğunun özlenen sonucuna varılamaz... Maddi uygarlık lambanın şişesine ve ilahi uygarlık ise bu lambanın ışığına benzer; şişe, ışısız, karanlıktır. Maddi uygarlık beden gibidir. Bu beden sonsuz güzellik, incelik ve tazelikte olsa bile yine de ölüdür. İlahi uygarlık ise ruha benzer, bu beden bu ruhla diridir, aksi takdirde bir ceset hâline gelir. O hâlde insanlık dünyasının Ruhü'l-Kuds'ün esintilerine muhtaç olduğu belirlendi. Bu ruh bulunmazsa insanlık dünyası ölüdür. Bu ışık olmazsa insanlık dünyası karanlığın içerisinde karanlıktır.¹²¹

Bahai görüşüne göre medeniyetin maddi ve ruhani boyutlarının dengeli bir şekilde ilerleyebilmesi için refah kavramının yeniden incelenmesi gerekmektedir. Medeniyetin ilerlemesi için maddi araçlar şüphesiz hayattır ve refaha kavuşmak bir yönüyle tüm insanların bu araçlara erişebilmesi anlamına gelmektedir. Ancak refah sadece kişisel zenginliğin artışı olarak anlaşılabilir. Ruhani medeniyetin değerlerinden mahrum olan böylesine birey odaklı bir bakış açısı, kaçınılmaz olarak tatmin edilemez arzulara yoğunlaşır ve lükse düşkünlük hissini beslemeye eğilimli olur. Maddi ve ruhani medeniyetin gelişmesine katkıda bulunmak için maddi araçların çok daha yüce amaçlara hizmet etmesi gerekir. Bunlardan bazıları birliği güçlendirmek, toplumu aydınlatıp

yaşam seviyesini yükseltmek ve tüm insanların bilgiye erişimini mümkün kılmaktır.

Bahai öğretileri ruhaniyet ile ilgili anlayışımız konusunda da dikkatli olunması gerektiğine dikkat çeker. Bu kavramı yüzeysel bir şekilde ele almak, diğer bir deyişle ruhaniyeti kişisel çıkarlarımızı tatmin etme duygumuzu en üst seviyeye çıkaran bir araç, maddi yaşam ile uyandırılan heyecanları veya sinirleri yatıştırmak için tasarlanmış bir aktivite ya da ritüeller gösterisi olarak algılamak çok kolaydır. Gerçek ruhaniyet ise insanın varoluşunun köklerine kadar uzanır, insanı harekete geçirir, bireysel ve kolektif çabaları toplumun iyileştirilmesine kanalize eder, bilgiye susamışlığı besler, çalışmayı ibadet seviyesine yükseltir, empatiyi güçlendirir, bencil dürtülerin kontrol altında tutulmasını sağlar, insanlığın birliğini ve birbirimizle bağlantılı oluşumuzu vurgular, cömertliği ve alçakgönüllülüğü canlandırır ve çeşitliliği takdir etme ve güzelliğe cezbolma duygularımızı besler. Hz. Abdülbaha bu konuda şöyle der:

... ruhaniyet Tanrı'nın bahsettiği şeylerin en büyüğüdür... Umuyorum ki ruhaniyetiniz günden güne artsın, daha mükemmel olun, İlahi yardım içinizi daha fazla ferahlatsın, Ruhü'l-Kuds sizleri özgür kılsın ve Melekût'un güçleri aranızda görev yapsın.¹²²

Din ve Bilim

Kitabın “İnanç ve Akıl” bölümünde açıklandığı gibi Bahailer bilgi sistemleri olarak gördükleri bilim ve din arasındaki çekişmenin kaçınılmaz olduğu görüşünü reddederler. Böyle bir çekişmenin var olduğu fikri, her iki bilgi sistemine dair anlayışın

yetersiz olduğu bir dönemde ve özellikle entelektüel çevrelerde yaygın hâle gelmiştir. Bilim ve dinin uyumu, Bahai Dini'nin temel öğretilerinden birisidir. Bu temel öğreti bilimsiz dinin batıl inanca ve fanatıklığe yol açacağını, dinsiz bilimin ise yalnızca materyalizmin aracı olacağını öğretir. Bahai yazılarına göre “Din ilahi gerçekliğin dışı ifadesidir. Bu nedenle canlı, diri, hareket eden ve durmadan ilerleyici olmalıdır.”¹²³ Bir diğere açıklama ise şu şekildedir: “Bilim, Allah'tan insana ilk sâdır olan şeydir. Yaratılan her şey maddi mükemmelliğin potansiyelini içerse de zihinsel sorgulama yetisi ve bilimsel başarı gücü sadece insana özgü olan, daha yüce bir erdemdir. Diğere varlıklar ve organizmalar bu potansiyelden ve beceriden yoksundur.”¹²⁴

Bugüne kadar dinin yarattığı önemli değışimlerden biri ahlak alanında olmuştur. İlahi öğretiler ve bu öğretilerle aydınlanmış kişilerin sergiledikleri örnek yaşamdan alınan ilham, dünyanın her köşesinde her yaştan insanın sevgi, cömertlik, başkalarına hizmet, bağışlayıcılık, Allah'a güven ve toplumun ortak çıkarları için fedakârlık yapma gibi kapasiteler geliştirmesine yol açmıştır. Sosyal yapılar ve kurumsal sistemler büyük ölçekte bu ahlaki gelişmeleri sosyal hayatın normlarına dönüştürmek için tasarlanmışlardır; örneğin birkaç tanesine değinecek olursak, uyumlu aile ilişkileri, erdemler kazanmak, adalet prensibinin uygulanması, doğaya saygının yaygınlaştırılması ve çocukların eğitimi gibi hayati öneme sahip konularla ilgili pratik öğretilerin hayata geçirilmesi... Özetlemek gerekirse Tanrı Mazharları tarafından harekete geçirilen ruhani dürtüler insan karakterini medenileştirmede baş etken olmuştur.

Öte yandan Hz. Abdülbaha bilimi tüm insan erdemlerinin “en asili” ve “her şeyin kâşifi” olarak tanımlar.¹²⁵ Toplumlar gerçeği

varsayımdan bilim sayesinde ayırabilmiştir. Dahası bilimsel kapasiteler, yani gözlem, ölçme, düşünceleri titizlikle sınama, insanoğluna fiziksel gerçekliği yöneten kanunlar ve süreçler hakkında tutarlı bir anlayış oluşturma izni verirken insan davranışına ve toplum yaşamına dair içgörüler kazanılmasına da yardımcı olmuştur.

Bilim ve din bir arada düşünüldüğü zaman, ikisi de bireylerin, toplumların ve kurumların işlevlerini yürütmesini ve evrimleşmesini sağlayan temel düzenleyici prensipleri temin ederler. Bir toplumun yaşamının maddi ve ruhani boyutları göz önünde bulundurulup bilimsel ve ruhani bilgiye gereken önem verildiğinde, insanlığın ilerlemesinin ürünlerin, hizmetlerin ve teknolojinin tüketimi demek olduğu fikri artık sığ bir anlayışa dönüşür. Basit bir örnek vermek gerekirse, bilimsel bilgi bir toplumun üyelerinin belirli bir teknolojik tasarımın olası fiziksel ve toplumsal sonuçlarını, örneğin çevresel etkisini anlamalarına yardım eder. Ruhani anlayış ise, sosyal uyumu destekleyen ve teknolojinin ortak yarara hizmet etmekte olduğunu güvence altına alan ahlaki zorunlulukları meydana getirir.

Kısacası Bahai Dini'ne göre bu iki bilgi sistemi bireylerin ve toplumların cehalet ve pasiflik tuzaklarına düşmemeleri için gereklidir; yani medeniyetin ilerlemesi için her ikisi de hayati derecede önemlidir.

∞ İbadet

Tüm dinlerde olduğu gibi Bahai Dini'nde de ibadet, yaşamın bir parçasıdır. İbadet sayesinde Allah ile aramızdaki o eşsiz bağı daha da güçlendirebiliriz. Bu bağ aynı zamanda bir toplumun

varlığını borçlu olduğu ilişkileri, yani hem bireylerin kendi aralarındaki hem de toplumun çeşitli ögeleri ile kurumlar arasındaki ilişkileri canlı tutar.

Örneğin dua etmek ruhani var oluşumuz ve sağlığımız için vazgeçilmezdir. Dua aracılığıyla Tanrı'ya övgülerimizi sunabilir, O'na olan sevgimizi ifade edebilir ve gerektiğinde yardımına başvurabiliriz. Tefekkür etmek ise insanı başka canlılardan ayırt eden bir özelliktir ve Bahai yazıları tefekkür olmaksızın insanlığın gelişim göstermesinin mümkün olmadığını ifade etmektedir. Aynı şekilde oruç ve dua insanlık tarihi boyunca dini yaşamın çok önemli bir yönünü oluşturan ibadet şekilleridir. Hatta hizmet ruhu ile yapıldığında çalışmak da ibadet olarak kabul edilebilir.

Bahai Dini'nde ibadet şekilleri ve bunlara yüklenen anlam konusunda takip eden bölümlerde bazı açıklamalar yapılmıştır.

Çalışma ve Hizmet

Çalışmak, insanın varoluşunun evrensel ve zaruri yönlerindedir. İnsanlar bu sayede yaşamlarını sürdürebilecekleri çeşitli vasıtalar elde ederken içlerinde gizli kalmış birçok potansiyelin de farkına varırlar.

İnsanların en iyisi, çalışıp kazanarak gerek kendi ve gerek Tanrı rızası için, akrabalarının ihtiyacına harcayandır.¹²⁶

Bir meslek sahibi olmak ve çalışmak, Bahai Dini'nde Allah'ın bir emri olarak kabul edilir. Kitab-ı Akdes'in bu konuyla ilgili hükmü şu şekildedir:

Ey Baha ehli! Her birinizin bir sanat, ticaret ve benzeri bir işle uğraşması zorunludur. Böyle bir işle meşgul olmanızı tek gerçek Allah'a ibadet düzeyine yücelttik... Zamanınızı aylaklık ve tembellikle boşa harcamayınız, size ve başkalarına yararlı olacak şeylerle meşgul olunuz.¹²⁷

Öte yandan bu emir sadece ihtiyaç ve istekleri karşılamanın bir aracı düzeyine indirgenemez. Çalışmak insanlığa sürekli hizmet etmekle anlam bulur ve ancak hizmet ruhu ile yapıldığında ibadettir. Hz. Abdülbaha bunu şöyle açıklar:

Bahai Dini'nde güzel sanatlar, bilimler ve tüm zanaatlar ibadetten sayılır... Kısacası, insanın tüm kalbiyle gösterdiği bütün çaba ve emekler, eğer yüce bir amaçla ve insanlığa hizmet gayesiyle yapılıyorsa, ibadettir. İbadet şudur: İnsanlığa hizmet etmek ve insanların ihtiyaçlarıyla ilgilenmek.¹²⁸

Ayrıca çalışmak, bireyin ve toplumun gelişmesinin yanı sıra maddi refahın artması için de gereklidir. Bahailerin inancına göre dürüst yollardan elde edildiği ve başka insanların yoksullaşmasına sebep olmadığı sürece maddi zenginliğin eleştirilecek bir yanı yoktur. Hz. Abdülbaha bu konuyu şu şekilde açıklamıştır:

Nüfusun tümü refah içindeyse, zenginlik azami övgüyü hak eder. Ancak birkaç kişi aşırı zenginken geri kalanlar yoksulsa ve bu zenginliğin bir meyvesi ya da bir faydası yoksa o zaman zenginlik sahibine yük olur.¹²⁹

Başkalarına hizmet kavramı, hem bireysel hem de kolektif Bahai yaşam modelinin merkezindedir:

Öksüzlere şefkatli baba ve zavallılara sığınacak bir yer olunuz. Yoksullara zenginlik hazinesi, hastalara ilaç ve şifa kaynağı, zulüm görenlere yardımcı, yoksunlara destekleyici ve tüm insanlara hizmet etme düşüncesinde olunuz. Karşı çıkma, inkâr, hor görülme, düşmanlık ve haksızlığa aldırmayınız ve önemsemeyiniz, bunların tersine davranınız. Dış görünüşle değil, içtenlikle sevgi gösteriniz. İlahi Dostların her biri, düşüncesini, Tanrı'nın Bağışı ve Allah'ın Vergisi olmak, kime rastlasalar ona iyilik ve yarar sağlamak, fikirleri geliştirmek ve ahlakı düzeltmek noktasında toplamalıdır. Böylece, yol göstericilik ışığı parlayabilsin, Tanrı Hazretlerinin Bağışları kapsayabilsin. Sevgi ışıktır, her evde parlar. Düşmanlık karanlıktır, her yerde yuva yapar.¹³⁰

Derin Düşünme (Tefekkür)

Bahai öğretilerine göre derin düşünme (tefekkür) kapasitesi, insanın ayırt edici özelliklerinden biridir ve bu olmaksızın insanın ruhani, maddi veya toplumsal açıdan ilerlemesi mümkün değildir.

Bahai yazıları derin düşünme için belirli bir uygulama şekli belirtmemiştir. Fakat hangi şekilde olursa olsun, bu kavramın odaklı bir düşünme anlamına geldiği açıktır.

Derin düşünmenin uygulanması gereken alanların başında Tanrı Sözü gelir. Bu sayede tarih boyunca örneklerine sıkça rastlandığı gibi insanlığa çok büyük acılar çektiren körü körüne inanma alışkanlığı, yerini bilinçli imana bırakır.

Derin düşünme yoluyla birey, soyut ve uygulamaya yönelik konularda, yeni ve değerli içgörüler de elde edebilir. Ancak bu süreç boyunca akla gelen her fikrin faydalı ya da anlamlı olduğu iddia edilemez ve bunların üzerinde gereğinden fazla durmak verimliliği azaltır:

... bazı fikirler yararsızdır; bunlar denizde boş yere hareket eden dalgalara benzer. Ancak tefekkür kabiliyeti manevi ışıkla yıkanıp ilahi niteliklerle vasıflandırılırsa işte o zaman sonuç alınır.¹³¹

Kıtab-ı Akdes bu konuyla ilgili olarak Bahailerin yaşam tarzı üzerinde belirleyici olan şu öğüdü verir:

Allah'ın ayetlerini her sabah ve akşam okuyun... Bu ayetleri fazlasıyla okumaktan veya gece ve gündüz dindarca davranışlarınızdan ötürü kibirlenmeyin; çünkü bir kimsenin tek bir ayeti sevinç ve mutlulukla okuması, Tehlikeden Koruyan ve Kendi Kendine Var Olan Allah'ın tüm Kutsal Kitaplarını yorularak okumasından çok daha iyidir. Kutsal ayetleri bitkinlik ve yorgunluğa neden olmayacak ölçüde okuyun. Ruhlarınıza, onları yoracak ve yük olacak şeyler değil, aksine hafifletecek ve yüceltecek şeyler yükleyin ki, ilahi ayetlerin kanatları üzerinde O'nun görünen işaretlerinin Doğduğu Yer'e doğru uçabilsinler; bu, sizi Allah'a daha çok yaklaştıracaktır...¹³²

Kutsal yazıların her gün okunması, derin kavramlar üzerinde tefekkür etmek ve bunların insanın hayatına ve toplumun gelişimine katkıda bulunma çabalarına nasıl uygulanabileceği üzerinde düşünmek için doğal bir fırsat sunar. Bu tür bir derin

düşünme alışkanlığı kazanmak Hz. Bahauallah'ın “Sabahınız akşamınızdan üstün, bir gün sonranız bir gün öncenizden güzel olsun”¹³³ tavsiyesini yerine getirme konusunda bireye yardımcı olur.

Dua ve Namaz

Bahailer için hayatın amacı Tanrı'yı tanımak ve sevmektir; bir başka deyişle ruhani olarak gelişim göstermektir. Bahai Dini'nde dua ve tefekkür, ruhani gelişim için temel ve birincil araçlardır. Bu nedenle dua Bahailer için ruhani yaşamın hayati bir parçasıdır. Dua, Tanrı ile sohbet hâlidir ve ruhani güçleri yardıma çağırır.

Hz. Şevki Efendi, duanın anlamını aşağıdaki şekilde yorumlar:

...dini inancın özü, insanı Tanrı ile birleştiren o mistik duygudur. Bu ruhani sohbet hâli derin düşünme ve dua aracılığıyla elde edilip sürdürülebilir. Hz. Bahauallah'ın ibadetin önemini bu kadar çok vurgulamasının nedeni de budur. Bir inanan için öğretileri sadece kabul etmek ve bunları uygulamak yeterli değildir. Kişi, buna ek olarak, en başta dua aracılığıyla kazanabileceği ruhaniyet duygusunu geliştirmeye çalışmalıdır. Nitekim Bahai Dini de, diğer tüm ilahi dinler gibi, temeli itibarı ile mistik bir karaktere sahiptir. Temel hedefi, ruhani erdemlerin ve güçlerin elde edilmesiyle, bireyin ve toplumun gelişmesidir. Beslenmesi gereken ilk şey insan ruhudur. Ve bu ruhani gıdayı en iyi şekilde dua sağlayabilir. Yasalar ve kurumlar, Hz. Bahauallah'a göre, yalnızca içsel ruhani yaşamımız mükemmelleşip dönüşüm geçirirse gerçekten

etkili olabilir. Aksi takdirde din yalnızca bir organizasyona dönüşerek yozlaşır ve ölü bir şey hâline gelir.¹³⁴

Ancak dua tek başına bir sonuç ya da bir bireyin gelişimi için yeterli bir şey olarak görülmez. Hz. Şevki Efendi'nin bu konudaki açıklaması şöyledir: “Dua ve meditasyon, bireyin ruhani yaşamının derinleşmesinde çok önemli faktörlerdir; ancak bunlara hareket ve örnek de eşlik etmelidir, çünkü bunlar duanın somut sonucudur ve her ikisi de gereklidir.”¹³⁵

Tanrı'ya düzenli olarak dua ettiğimizde ruhumuz gelişip kuvvetlenir ve böylece ebedi mutluluk yolunda sağlam bir şekilde yürüyecek gücü buluruz. Bu nedenle Hz. Bahau'llah bu alışkanlığı kazanmamız için her sabah ve her akşam Tanrı Sözü'nü okumamızı, davranışlarımız ve yaptıklarımız üzerinde tefekkür etmemizi özellikle teşvik etmiş ve hayatımızı bir ibadet ruhu içerisinde geçirmemizi öğütlemiştir.

Bahai literatüründe çok sayıda dua yer alır. Bunların arasında genel amaçlı dualar olduğu gibi şifa, ruhani gelişim, zorluklara göğüs germe, aile, barış ve insanlığın huzuru gibi çeşitli amaçlar için okunabilecek özel dualar da vardır.

Bahailerin ibadetleri arasında tevazu ve adanmışlığı geliştirici bir diğer araç olarak üç çeşit de namaz bulunur. Bir Bahai bu üç namazdan herhangi birini seçebilir ancak bu namazlardan birisini kılmak yükümlülüğü altındadır. Bu dualar ve namazlar hemen hemen tüm dünya dillerine tercüme edilmiştir. Bu sayede her birey kalbini Yaratıcısına çevirdiğinde kendini ifade edebildiği ve anladığı dilde dua edip namaz kılabilir.

Kutsal Yerleri Ziyaret

Tüm dinlerin takipçileri, ruhani miraslarının bir parçasını oluşturan ve saygı duyulan belli başlı kutsal yerleri ziyaret ederler. Bu önemli yerlerin büyük çoğunluğu bugün *Kutsal Topraklar* olarak adlandırılan bölgede bulunur. Burası tarih boyunca Yahudilerin, Hıristiyanların, Müslümanların ve daha yakın zamanda da Bahailerin ziyaretleri için özellikle odaklanılan bir yer hâline gelmiştir.

Bahai Dini'nin ruhani ve idari merkezleri Hayfa ve Akka'dadır. Buraları ziyarete giden Bahailer, Hz. Bahau'llah'ın Akka'da ve Hz. Bab'ın Hayfa'da yer alan ebedi istirahatgâhlarını ziyaret edip dua ederler. Hz. Bahau'llah'ın Akka'da sürgünde olduğu 1868–1892 tarihleri arasında Bahailer, Kendisini bizzat ziyaret edebilmek için bazen yaya olarak ve aylarca süren bir seyahate çıkar ve o zamanlar Osmanlı toprakları olan bu bölgeye yolculuk ederlerdi. Hz. Bahau'llah'ın bu dünyadan ayrılışından sonra bedeninin defnedildiği Akka'daki istirahatgâhı, Bahailerin her gün namaz kılmak için yöneldikleri ve yaşamları boyunca en azından bir kez ziyaret etmeye gayret ettikleri bir yer oldu.

Bahai İnancı'na göre kutsal yerleri ziyaret, fiziki bir yolculuk olmanın yanı sıra ruhani yolculuğun dışsal bir ifadesidir. Hz. Abdülbaha bu ziyaretler için “son derece alçakgönüllülükle ve adanmışlık ruhu ile yapılmalıdır. Aksi takdirde gerçek hac değildir, bir tür gezidir...” demiştir.

Ziyarete bulunan Bahailer Kutsal Topraklar'da kaldıkları süre boyunca Hz. Bab'ın ve Hz. Bahau'llah'ın Makamlarında ve bunların etrafındaki güzel bahçelerde dua ve tefekkür ederler.

Ayrıca Hz. Bahauallah'ın, Hz. Abdülbaha'nın ve Hz. Şevki Efendi'nin hayatlarını geçirdiği tarihi yerler, Hz. Bahauallah'ın eşinin, kızının, oğlunun ve Hz. Abdülbaha'nın eşinin mezarları, çeşitli kutsal emanetlerin yer aldığı Arşiv Binası ve nihayet günümüzde Bahai Dini'nin idari merkezi olarak kullanılan mekânlar da bu kutsal ziyaretin bir parçasıdır.

Bahailer için kutsal olan bu yerler hakkında Hz. Abdülbaha şöyle belirtmiştir:

Kutsal Yerler kuşkusuz İlahi fazlın yoğunlaşarak taşıdığı merkezlerdir; çünkü şehitler ve kutsal ruhlarla aydınlanmış yerlere girdiğinizde, orada hem bedensel hem ruhani huşu sizi sarar, insan kalbi büyük bir duyarlılık ve sevecenlikle dolar.¹³⁶

Kutsal yerlerin ziyareti, birçok ülkeden ve kültürden Bahai'ye ruhani dostluğun değerli anlarını birlikte geçirmenin eşsiz fırsatını sunar. Bu bireyler kendi bölgelerinde gerçekleştirdikleri hizmet aktiviteleri hakkında bilgi getirdikleri ve ziyaretlerini tamamladıktan sonra ülkelerine dönüşlerinde yanlarında ilham ve yeni içgörüler götürdükleri için Bahai Dünya Merkezi'nin "can damarı" olarak tanımlanmıştır.

Oruç

İnsanlık tarihi boyunca oruç her zaman için dinin çok önem verilen bir uygulaması olmuştur. Birçok Tanrı Elçisi, Kendi hayatlarının bir noktasında Bizzat bir derin düşünme ve oruç tutma döneminden geçmişler, Allah ile çok yoğun bir iletişim

hâlinde oldukları bu dönemlerde evrenin gizemlerini ve Kendi görevlerinin doğasını düşünüp keşfetmişlerdir.

Bahai oruç sürecini Hz. Şevki Efendi şu şekilde tanımlamıştır:

...inananın kendi iç yaşamında gerekli düzenlemeleri yapmaya ve ruhunda saklı ruhani güçleri tazelemeye ve yeniden canlandırmaya çalışmasının gerektiği bir tefekkür, dua ve ruhani bakımdan iyileşme dönemidir. Bu nedenle, bu yasanın önemi ve amacı temelde ruhani özellik taşımaktadır. Oruç semboliktir, bencil ve bedensel arzulardan sakınmayı hatırlatmaktadır.¹³⁷

Ancak orucu inzivaya çekilme uygulaması olarak görmemeye veya kefarete vesilesi olarak kullanılmamaya özen göstermek önemlidir:

Bu cismani oruç, ruhani orucun bir simgesidir; bu, kendini nefsin tüm isteklerinden uzak tutmanın, ruhani ahlakla davranmanın, göksel esintilere yönelmenin ve Tanrı sevgisinin ateşiyle alevlenmenin bir sembolüdür.¹³⁸

Hız. Bahauallah yetişkin Bahailerin her gün güneş doğuşundan batışına kadar hiçbir şey yiyip içmedikleri, on dokuz günlük bir oruç dönemi emretmiştir. Her sene Mart ayının ilk günlerinde başlayan ve Bahai Yeni Yılı ile son bulan bu süre, dua, derin düşünme ve ruhani bakımdan canlanma dönemidir. Oruç ile kulların Tanrı'ya duydukları sevgi ve O'nun emirlerine itaat etme sadakatleri sembolik olarak ifade edilmektedir. Bu şekilde birey, beden taleplerini kısıtlayarak, kendi ruhani gerçekliğine odaklanmış ve Tanrı'ya yaklaşmış olur.

Bahai Dini'nde oruç dönemi için özel olarak nazil olmuş birkaç dua vardır. Örneğin bir tanesi şu sözlerle başlar:

Sübhansın Sen ey İlahım Allah! Bu günler Senin tüm insanlara oruç tutmalarını emrettiğin günlerdir; öyle ki onun sayesinde ruhlarını arıtılabilsinler, kendilerini Senin dışındaki bütün bağılıklardan kurtarabilsinler ve kalplerinden Senin azamet meydanına yaraşır ve birlik vahyinin tahtına yakışır şeyler yükselebilirsin. Ey Rabbim! Bu orucun bir abıhayat kaynağı olmasını ve Senin ona bahsettiğin fazileti ortaya çıkarabilmesini sağla...¹³⁹

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

BÖLÜM IV

BAHAİ DİNİ'NİN BAZI TEMEL ÖĞRETİLERİ

Bu bölümde Bahai Dini'nin bazı temel öğretileri hakkında kısa açıklamalar yapılacaktır. Bu öğretiler arasında özel bir başlık altında yer almıyor olsa da Allah'ın varlığı, teklifi, birliği ve eşsizliği Bahai Dini'nin temel ilkesidir ki bu konu Bölüm III'te detaylıca incelenmiştir.

Dinlerin Birliği

Tüm ilahi dinlerin temelinin bir olduğu prensibi Bahai Dini'nde de teyit edilir. Hz. Bahau'llah şöyle söyler:

Hangi ırk veya dinden olurlarsa olsunlar, dünya insanların ilhamlarını aynı semavi Kaynak'tan aldıkları ve tek bir Allah'ın kulları oldukları konusunda hiçbir kuşku olmaz.¹⁴⁰

İlahi öğretilerin birçoğu her dinde aynıdır. Dikkatli bir şekilde incelenecek olursa farklı dini sistemlerin aralarındaki ortak noktaların farklılıklardan çok daha fazla olduğu görülecektir. Bir başka deyişle bütün Tanrı Mazharlarının getirdikleri öğretiler, özleri itibarıyla tek ve hepsi doğrudur. Bu öğretilerin tümü insanlığa hizmet etmiş ve mükemmelliğe ulaşma yolculuğunun rehberi olmuştur.

Ancak insanlık bazı şekil farklılıklarına bağlanarak inançlar arasında bölünmüştür. Çok büyük oranda atalarımızdan körü körüne taklit yoluyla miras kalan bu yapay farklılıklar hiçbir şekilde dinlerin temeli ve esası değildir. İlahi Gerçek'ten ve Tanrı

Mazharlarının getirdikleri öğretilerden uzaklaşılması, anlaşmazlık ve önyargılara, mücadele, çekişme ve savaşlara neden olmuştur. Hz. Bahauallah tüm insanlığı bu ayrımcılığın yapay ve sonuçları itibarıyla çok tehlikeli olduğu konusunda şöyle uyarır:

Ey Tanrı birliğine inananlar! Tanrı Mazharlarına veya Onların Zuhurlarına öncülük veya eşlik eden alametler arasında sakın seçim yapmayınız. Bu gerçeği görmek isteyenler için tevhidin asıl manası işte budur. Emin olunuz ki Tanrı Mazharlarının edip eyledikleri ve eyleyecekleri ve hatta Onlarla ilgili her şey Tanrı'dandır, Tanrı'nın meram ve iradesinin tecellisidir. Onların şahısları, sözleri, memuriyetleri, davranışları arasında en ufak bir fark gözetenler, Tanrı'yı inkâr, ayetlerini red ve Elçilerinin Emrine ihanet etmiş olurlar.¹⁴¹

Öte yandan dini öğretiler arasında bazı doğal farklılıklar da vardır. Bahailerin inancına göre Tanrı Mazharlarının öğretilerindeki bu farklılıklar, bu Mazharların makamlarından veya önem seviyelerinden değil, zuhur ettikleri çağın ihtiyaç ve kapasitelerinden kaynaklanır. Hz. Bahauallah'ın bu konudaki açıklaması şöyledir:

Bu prensipler ve şeriatlar, bu kökleşmiş kuvvetli sistemler, aynı Kaynaktan çıkmış olup tek bir Işığın ışınlarıdır. Görülen başkalıkların sebebi bunların kuruldukları devirlerin icaplarıdır.¹⁴²

İnsanlığın Birliği

Bahai Dini'nin temel öğretilerinden bir diğeri tüm insanlığın bir olduğuna dair kuvvetli inançtır. Hz. Bahauallah insanlara şunu öğütler:

Dostlar! Birlik çadırı kuruldu; birbirinize yabancı gözüyle bakmayınız. Hepiniz bir ağacın meyveleri ve bir dalın yapraklarısınız.¹⁴³

Bunun anlamı tüm insanlığın tek bir ağaç, tüm ulusların ve toplumların bu ağacın dalları ve her bireyin bu dallardaki yapraklar veya meyveler olduğudur.

Bahailerin görüşüne göre insanlığın birliği günümüzün en öncelikli ve en önemli konusudur.

Tarih, asırlar boyunca uluslar, toplumlar, dinler ve mezhepler arasında bitmek bilmeyen savaşlara ve çekişmelere tanık olmuştur; ancak bu çağda insanlık birleşmek ve yaşamakta olduğu sıkıntıları birlikte açmak için gerekli teknolojik ve entelektüel zenginliğe sahiptir. Birliğin sağlayacağı faydalar ve uyumsuzluğun sebep olduğu toplumsal hastalıklar açıkça belirginleşmiş, insanların ortak duygulara ve amaçlara sahip olmasının getireceği kazançların ne kadar büyük olduğu anlaşılmıştır. Dünya halkları arasında birliğin ve barışın ancak sorunların çözümlü adaletsizliklerin giderilmesinden sonra mümkün olabileceği düşüncesinin aksine, Hz. Bahauallah, milliyetleri, inançları veya etnik kökenleri ne olursa olsun tüm insanların karşı karşıya bulunduğu asıl meselenin, insan tabiatının

birliğini yansıtacak bir küresel toplumun temellerini atmak olduğunu ifade eder.

Eğer adalet, barış ve refah istiyorsak cevabını tüm insanlık adına aramamız gereken temel soru şudur: Acılar içindeki dünyamız, barışın hüküm sürdüğü bir yer hâline nasıl getirilebilir? Bahailere göre dünyada düzenin ve birliğin kurulması, her şeyden önce “insanlığın birliği” fikrini kabul etmekle sağlanır. Bu, her türlü önyargının terk edilmesini, ırk, sınıf, renk, milliyet, cinsiyet ve maddi medeniyet farklılıklarını bir tarafa atmamızı gerektiren, ruhani bir prensiptir. Bahai Dini her şeyin olduğu gibi bunun yolunun da eğitimden geçtiğini, dolayısıyla bu prensibin dünyanın her yerindeki okullarda çocuk yaştan itibaren insanlara öğretilmesi gerektiğini savunur.

İnsan bedeni benzetmesi, birlik prensibinin toplumsal organizasyonu nasıl yönetebileceğini göstermektedir. Beden içerisinde, olağanüstü çeşitlilikte şekilleri ve görevleri olan milyonlarca hücre insanın varlığını mümkün kılmak için birlikte çalışmaktadır. Hem bireysel görevleri için hem de bütünün büyüüp gelişmesi ve refahı, mutluluğu ve sağlığı için neye ihtiyaç duyarlarsa vermekte ve almaktadırlar. Hiç kimse sağlıklı bir bedenin yaşamını, sınırlı kaynaklar için çıkarıcı rekabet kavramı gibi bugünlerde toplumu tanımlamak için çok serbest bir biçimde kullanılan kavramlar yönünden açıklamaya çalışmayacaktır. Kimse de bedenin daha iyi görev yapabilmesi için onun tüm hücrelerinin aynı olması gerektiğini savunmayacaktır; böyle bir aynılık, bedeni var olması için gerekli karmaşık görevlerden herhangi birini yerine getiremez kılacaktır. İnsan bedeninin görev yapmasını yöneten prensip çeşitlilik içinde birliklerdir. İnsan toplumunu da benzer bir biçimde

düşünmek mümkündür. Toplum, çeşitli yakın ilişkilere ve ikincil kimliklere sahip olan, fakat aynı zamanda insanlığın geriye kalanıyla paylaştıkları ve ruhani doğa olarak yerleşmiş bir asıl kimliğe – insan kimliğine – de sahip olan çok büyük sayıda bireylerden ve gruplardan oluşmaktadır. Bütün insanların gerçeğini yansıtan bu kimlik, onların herkesin ortak çıkarını ilerletmeye yönelik kolektif çabalarının temelini oluşturmaktadır. İnsanlığa bu bakış açısıyla bakıldığında, birliği ve bunun tesis edilmesi için çabalamanın gerekliliği göz ardı edilemez.

Bahai İnanıcı'na göre yeryüzünün eşit haklara sahip ortakları olan dünya insanların birleşmesi, ne uzak bir geleceğe dönük bir hayal ne de sonuç itibarıyla bir seçenek meselesidir. Buna göre birlik, sosyal evrim sürecinin bir sonraki ve kaçınılmaz evresidir ve geçmişin ve geleceğin tüm tecrübeleri bizi bu yöne doğru itmiş olup bundan sonra da itecektir. Bu gerçek kabul edilip benimsenmediği sürece, yerküremize musallat olan musibetlerin hiçbirisi çözüme kavuşamayacaktır; çünkü bu çağda insanlığın vermesi gereken mücadele bölgesel değil evrenselidir.

Hz. Şevki Efendi insanlığın birliği prensibinin anlamı ve çeşitli boyutları hakkında şu açıklamayı yapmıştır:

Hz. Bahau'llah'ın diğer bütün öğretilerinin etrafında döndüğü eksen olan İnsanlığın Birliği ilkesi, sırf bilinçsiz bir duygu patlaması veya belli belirsiz ve sahte bir temenninin ifadesi değildir. Onun çağrısı ne yalnızca insanlar arasındaki kardeşlik ve iyi niyet ruhunu yeniden uyandırmakla özdeşleştirilmeli, ne de yalnızca halklar ve uluslar arasında uyumlu işbirliğini güçlendirmek şeklinde algılanmalıdır... Onun mesajı yalnızca bireylere

uygulanabilir olmakla kalmaz, esas olarak bütün devletleri ve ulusları tek bir insanlık ailesinin üyeleri olarak birbirine bağlaması şart olan temel ilişkilerin doğasıyla ilgilidir... Bugünün toplumsal yapısında dünyanın henüz bir benzerini yaşamadığı organik bir değişimi ifade eder.¹⁴⁴

İnsanlık, her tür, renk ve kokudan oluşan çiçeklerin yan yana yetiştiği büyük bir bahçeye benzetilebilir. Bahçenin güzelliği ve çekiciliği bu çeşitlilikte yatar. Tanrı, derimizin rengi ne olursa olsun, dünyanın hangi bölgesinden gelirsek gelelim, hepimizi sever. O hâlde biz neden birbirimize yabancılar gibi bakıyoruz? Oysa fiziksel özelliklerimiz, huylarımız, geçmişlerimiz, fikir ve düşüncelerimiz yönünden aramızdaki farklılıkların ihtilaf ve çekişmeye neden olmasına izin vermeden, çeşitliliğimizden sevinç duyarak insanlık ailesinin bütün üyelerini aynı bahçede yetişen güzel çiçekler olarak görebilir ve bu bahçeye ait olmaktan mutluluk duyabiliriz.

Genel Eğitimin Zorunluluğu

Hız. Bahauallah bilgi edinmenin insanlığın yükselişine sebep olan kanatlar olduğunu öğretir. Bu nedenle bilgi edinmek herkesin hakkı ve görevidir.

Medeniyetin kalbinde, toplumsal gelişimin kaynağı olan bilgiyi üretmek ve hayata geçirmek yatar. Bu nedenle Bahai Dini'nin temel öğretilerinden biri de hem kız hem erkek çocukların eğitilmesi zorunluluğudur. Eğer aileler çocuklarının eğitimi ihmal ederlerse Tanrı katında sorumlu olurlar. Dolayısıyla çocukların eğitimi bütün Bahailer için ihmal edilemeyecek, kutsal bir görevdir.

Bahai Dini kız çocuklarının erkek çocuklar kadar eğitime ihtiyacı olmadığı düşüncesini kesin bir şekilde reddeder. Hatta eğer bir ailenin tüm çocuklarına iyi bir eğitim sağlama imkânı yoksa önceliğin kız çocuklarına verilmesi tavsiye edilir.

Bahailerin eğitim anlayışı yalnızca okuma yazma öğrenmekle sınırlı değildir. Eğitim bizi hurafelerden, önyargılardan ve materyalizmin pençesinden kurtarmalıdır. Çocuklar tüm insanlığa en iyi şekilde hizmet edebilmek için mümkün olan en iyi akademik, mesleki, fiziksel ve ruhani eğitimi almalıdırlar. Bahai Dini'ne göre eğitimin amacı, dünyanın tek bir vatan ve tüm insanların da onun vatandaşları olduğuna inanan, hizmet ve sevgilerini daha iyi bir dünyanın kurulmasına adayacak kadın ve erkekler yetiştirmek olmalıdır. İnsanlar bu yaklaşımı benimsedikleri takdirde insan âleminin birliğini kurmak mümkün olacaktır.

Kadın Erkek Eşitliği

Bahai Dini'nin bir diğer temel prensibi kadın erkek eşitliğidir. Bir toplumda kadın erkek eşitliğini kurmak, insanlığın ilerlemesi için yaşamsal olan ve günümüzde birçok insanın zihnini meşgul edip çabalarına yön veren bir konudur. Bahailer kadın erkek eşitliğinin sadece toplumun iyiliği için ulaşılması arzu edilen bir durum olmakla kalmayıp insanın varoluşu ile ilgili temel bir doğru olduğunu savunurlar.

Dünyanın hemen her yerinde gördüğümüz ve erkeklerin çeşitli şekillerde sahip olduğu avantajlar erkeklerin üstünlüğünün bir sonucu olmayıp aslında kadınlara potansiyellerini geliştirme fırsatının verilmemiş olmasından kaynaklanır.

İnsanın gerçeği onun ruhudur ve ruhun cinsiyeti yoktur. Hz. Bahauallah “Kadın ve erkek Tanrı’nın gözünde eşit olmuş ve daima eşit olacaklardır”¹⁴⁵ beyanıyla kadın ve erkek arasında hiçbir farkın olmadığını açıkça ifade etmiştir. Kadın ve erkeğin arasında ruhaniyet açısından hiçbir fark ve üstünlük yoktur. Bu nedenle ruhani bir gerçek olarak zaten var olan eşitliğin günlük hayata da yansıtılması şarttır.

Bahai Dini erkek ve kadının hayatın çeşitli yönlerini inkâr edilemeyecek bir şekilde etkileyen bazı fiziksel farklılıklara sahip oldukları gerçeğini inkâr etmez. Fakat özleri itibarıyla, nitelikleri ve yapabilecekleri şeyler açısından, insanı insan yapan yönler bakımından, kadınlar ve erkekler birbirlerinden farksızdır. Hz. Abdülbaha’nın bu konuyla ilgili bir açıklaması şöyledir:

Hz. Bahauallah’ın öğretilerinden biri kadın ve erkek eşitliğidir. İnsanlık dünyasının iki kanadı vardır; biri erkek öbürü ise kadındır. İki kanat eşit olmayınca kuş uçamaz.¹⁴⁶

Bahai görüşüne göre yaşamın her alanında erkeklerle eşit bir pozisyona erişebilmeleri için kadınlara her fırsat tanınmalıdır. Kadın erkek eşitliği ruhani dünyada olduğu gibi bu madde dünyasında da bir gerçeklik hâline gelene kadar, insanlığın gerçek anlamda ilerlemesi mümkün değildir. Bu eşitliğin hayata geçirilmesi sadece kadınlara sosyal düzen içerisinde toplum yaşamına katılabilecekleri bir yer açmakla başarılamaz. Aksine kadınlar ve erkekler, eşitliğin hâkim olduğu sosyal bir düzeni kurabilmek için omuz omuza, birlikte çalışmalıdırlar.

Önyarguların Terki ve Gerçeğin Serbestçe Araştırılması

Eğer insanlık barışçıl ve adil bir dünya kurmak istiyorsa her türlü etnik, milli, dini ya da sınıfsal taassup ve önyargıdan arınmalıdır. Bahai Dini böyle önyarguları insanlığın ortadan kaldırması gereken yıkıcı hatalar olarak görür.

Ey İnsan Oğulları! Bilir misiniz sizi niçin bir topraktan yarattık? Kimse kimseye iftihar etmesin diye. Her an yaradılışınızı düşününüz. Mademki Biz sizi aynı şeyden yarattık, sizin de tek bir şahıs gibi olmanız gerekir; şöyle ki, tek bir ayakla yürür, tek bir ağızla yer, tek bir toprakta oturur gibi davranmalısınız... Size öğüdüm budur. Bu öğüdümü tutarsanız, bulunmaz şeref ağacının nefis meyvelerinden yersiniz.¹⁴⁷

Bilgiye susamışlık insanın yaşam amacını şekillendiren temel güçlerden biridir. İnsanın doğasında var olan bilme arzusu her insanı evrenin sırlarını ve onun hem görünen hem görünmeyen düzlemlerinde sonsuz çeşitlilikteki olayları anlamaya çalışmaya iter. Aynı arzu, kişiyi kendi içindeki sırları da tam olarak anlama arayışına yönlendirir.

Tanrı insanoğluna gerçeği görebilmesi ve doğruyu yanlıştan ayırt edebilmesi için göz, gerçeğin sesini duyabilmesi için kulak ve keşifler yapabilmesi için akıl bağışlamıştır. Bahailer insana bağışlanmış olan bu donanımların gerçeğin serbestçe araştırılabilmesi için verildiğine inanırlar. İnsanoğlu gerçeği başkasının gözüyle değil, kendi gözüyle görmeli, başkasının kulağıyla değil, kendi kulağıyla duymalı, başkasının aklıyla değil, kendi aklıyla algılamaya çalışmalıdır.

Gerçeğin bu şekilde serbestçe araştırılması şahsi fikirlerimizden ve peşin hükümlerimizden arınmamızı gerektirir. Eğer bireyler muhakeme yeteneklerini kullanmayı hayranlıktan, korkudan ya da başka bir sebepten dolayı bazı fikir ve görüşleri sorgulamadan kabul etmeyi tercih ederlerse, temel ahlaki sorumluluklarını ihmal etmiş olurlar. Hz. Bahauallah insanların bilgiye “başkalarının gözleriyle değil kendi gözleriyle”¹⁴⁸ ulaşmalarının temel bir zorunluluk olduğunu belirtmiştir.

Dünyadaki çatışmaların en önemli sebeplerinden birisi insanların çeşitli gelenek, akım ve görüşleri körü körüne ve sorgulamaksızın takip etmesidir. Dahası insanlar böyle davrandıkları zaman bazen bu akımlara aşırı bir şekilde bağlanırlar ki bu da farklı olan karşısında hoşgörülü olma ihtimalini azaltır ve körü körüne bağlılıklar eninde sonunda çatışmaya yol açar. Bu nedenle bireyler önyargılardan arınmak ve özgür düşünebilme kabiliyetlerini geliştirmek için sürekli bir çaba içerisinde olmalıdırlar.

Bilim ve Dinin Uyumu

Bilim ve dinin uyumu Bahai Dini'nin temel öğretilerindedir. Hz. Abdülbaha bu konuda şu açıklamayı yapmıştır:

Din ve bilim insan zekâsını yükseltebilecek ve insan ruhunu geliştirebilecek iki kanattır. Yalnızca tek bir kanatla uçmak mümkün değildir! Bir insan yalnızca din kanadıyla uçmaya çalışacak olursa hızla hurafe çamuruna saplanacak, öte yandan, yalnız bilim kanadıyla da gelişim gösteremeyecek ve bu sefer de materyalizmin çaresizlik bataklığına sürüklenecektir... Din bu hurafelerden,

geleneklerden, ahmakça dogmalardan kurtulup bilimle ittifak ettiği zaman dünyada ortaya çıkacak olan birleştirici ve temizleyici büyük bir kuvvet, tüm savaşları, anlaşmazlıkları, uyuşmazlıkları ve çekişmeleri silip süpürecek ve o zaman insanlık Allah'ın sevgisinin kuvveti altında birleşecektir.¹⁴⁹

İnsanoğlu, bu çağda insanlık tarihinde görülmemiş düzeyde bir teknolojik ve ekonomik gelişim elde etmiştir. Buna rağmen yeryüzündeki sorun ve sıkıntılar günden güne artmaktadır. Bahailere göre bu durum, maddi gelişimin insanlığın refahı ve mutluluğu için tek başına yeterli olmadığını açık bir kanıtıdır.

İnsan yaşamının maddi ve ruhani yönleri arasındaki hayati bağın kabul edilmesi, refahtan ne kastedildiğinin anlaşılmasına ve böyle bir refaha ulaşılması için gerekebilecek mekanizmaların kaçınılmaz bir biçimde yeniden tanımlanmasına yol açacaktır. Bu farkındalık, bilim ve dinin gelişim sürecinde oynadıkları rolün sistematik bir şekilde incelenmesi ihtiyacını ortaya çıkarır.

Bahai İnancı'na göre gerçek din, bilimle uyum içerisindedir. Çünkü gerçek tektir ve din ile bilim bu gerçeği araştırmamıza yardım ederler. Her ikisi de bizi içinde yaşadığımız dünya konusunda bilgilendirir. Din aracılığı ile bize kazandırılan içsel anlayış, bilimsel sorgulama ile yapılan keşifler sayesinde bütünlük kazanır. İki birlikte, medeniyetin maddi olduğu kadar ruhani yönünü de kabul eden bir yaklaşımla toplumlarımızın çeşitli ihtiyaçlarını karşılayacak olan bilgi birikimini yaratıp kullanmamıza zemin hazırlar.

Bahailer, dinin ve bilimin araştırdığı gerçeğin yaratıcısının Allah olduğuna inanırlar. Tek bir gerçek olduğundan yola çıkıldığında bir Şeyin bilimsel olarak hatalı olsa da dinen geçerli olması ya da bunun tam tersi olması mümkün değildir. Bu gibi çelişkiler sadece insanlığın yanılığı ve önyargısından kaynaklanmaktadır.

Din dindir; tıpkı bilimin bilim olduğu gibi. Bunlardan ilki İlahi vahiyler yoluyla sürekli bir Şekilde göz önüne serilen değerleri ayırt edip ifadeye döker; ikincisi ise insan aklının keşif vasıtasıdır. Din evrimsel sürece hizmet eden hedefleri belirlerken, bilim bu hedeflere ulaşılmasına yardımcı olur.

Dünya Barışı

İnsanoğlunun en eski ve büyük özlemlerinden olan dünya barışı Bahai Dini'nin bir diğer temel prensibidir.

Dünya barışının bugünün acil ihtiyaı olduğunu inkâr edecek insan sayısı herhlde çok azdır. Bahailer de bu görüşü savunurken dünya barışının güzel ancak gerçekleşmesi mümkün olmayan bir temenni olmakla kalmayıp kaçınılmaz olduğuna inanırlar. Ancak insanlığın önünde iki seçenek vardır. Bu barış ya büyük acılar sonunda gelecek ya da insanlar birleşerek barışı artık kabul edeceklerdir.

Hz. Bahau'llah bir asırdan daha fazla bir zaman önce dünyanın durumu hakkında Şu tespiti yapmıştır: “Ne yazık ki umutsuzluk rzgrları her taraftan esiyor ve insanlığı parçalayıp felakete sürükleyen ihtilaf her gün artıyor... nkn mevcut düzen acınacak derecede bozuk ve yetersiz gözüküyor.”¹⁵⁰ İnsanların büyük çoğunluğu bencil ve saldırgan davranışların, insanın doğal

bir özelliği olduğu fikrindedir. Bahailer bunun barışa ulaşmamızı engelleyen, yanlış bir görüş olduğunu savunurlar. Buna göre dünya barışının temelini atmanın ilk adımı, insanlığın içinde bulunduğu durumu, olgunluk çağına varmakta olduğunu gösteren sancılar olarak kabul etmektir.

Bahai Dini'ne göre bugün dünyada temel olarak birisi yıkıcı, diğerini yapıcı iki süreç işlemektedir. Yıkıcı süreç insanlığa çok büyük acılar yaşatmakla beraber, köklü oldukları kadar faydasız da olan eski anlayışları yerle bir etmektedir. Dolayısıyla bugün dünyanın muzdarip olduğu acılar esas itibarıyla insanlığı birliğe doğru götüren zorlu basamaklardır. Öte yandan keşkin bir gözle bakarsak örneklerini dünyanın birçok köşesinde görebileceğimiz yapıcı süreç ise insanlığın olgunluk döneminde kurulacak medeniyetin alt yapısını hazırlamaktadır. Milletlerarası işbirliği ilerlemiş, birçok eksikleri olsa da küresel kurumlar insanlığın kaderinde belirleyici olmaya başlamış, bilimsel araçlar birleşik bir dünyayı idare edecek duruma gelmiştir.

Bu dönem, en sonunda insanlığın yeryüzündeki kaderinin ve içinde saklı olan mükemmelliğin açığa çıkmasını sağlayacaktır. Ancak dünya barışının temellerini atmakta başarılı olmak istiyorsak, bunu sürekli gelişen maddi medeniyete eşlik edecek doğru bir din anlayışı olmadan başaramayız. Hz. Bahauallah'ın bu konuyla ilgili mesajı çok açıktır: "Din lambası karartılacak olursa... adalet ve insaf, sükunet ve barış ışığı artık parlamayacak."¹⁵¹

Bütün dinlerin temelinde birlik ve barış yatar. İnsanların kendilerine nasıl davranılmasını istiyorlarsa başkalarına da öyle davranmaları gerektiği fikri bütün dinlerde vardır. Buna rağmen

bugüne kadar din kurumu genellikle bölünme ve savaşa alet edilmiştir. İnsanlar ve özellikle de liderler İlahi Mesajı sadece yanlış anlamakla kalmamış, Tanrı Mazharlarının getirdiği ve özünde aynı olan öğretileri çarpıtarak kendi çıkarları için kullanmışlar ve sonuç olarak sayısız karmaşa ve ızdıraba yol açmışlardır. Böyle bir din anlayışının insanlığa barış ve birlik getirmeyeceği tüm çıplaklığıyla ortadadır.

Öte yandan din kurumunun bu şekilde kullanılmasının yarattığı felaketler ve hayal kırıklıkları sonucunda ortaya çıkan insan icadı sistemler de barışı ve birliği sağlayamamıştır. Çünkü bu sistemler ya devleti kutsallaştırmış ya da en önemli şeyin ne pahasına olursa olsun maddi rahatlığa ulaşmak olduğu düşüncesini aşılıyarak, serbest piyasa ekonomisi gibi söylemlerle bir yandan belli kesimlerin çıkarlarını savunurken öte yandan da bencillik ve kavganın insanın yaratılışının bir gereği olduğu fikrini empoze etmişlerdir. Bu durumun kitleler üzerinde yarattığı sonuç ise derin bir umutsuzluk ve giderek çoğalan toplumsal problemler olmuştur.

Bahailer barış, birlik ve adaletin hüküm sürdüğü evrensel bir medeniyeti kurmanın, dünya liderlerinin en başta gelen sorumluluğu olduğuna inanırlar. Buna göre dünya liderleri işe yaramayan fikirleri terk ederek, değişmez bir istek ve kararlılıkla, birlik içerisinde, karşılıklı fikir alışverişinde bulunmak için bir araya gelmelidirler. Bazı silahların yasaklanması ve bazı çatışmaların sonlandırılması barışı tam manasıyla yine sağlayamaz. Savaşın sebeplerinin temelden ortadan kaldırılması ve kalıcı bir çözüm bulunması yolunda atılacak adımlar, genel ve dünya çapında olmalıdır. Irkçılık, insanlığın birliği prensibine dayanan kanunlarla ortadan kaldırılmalıdır. Aşırı zenginlik ve aşırı

fakirlik, insanlığın maddi refahı önünde bir engel olmaktan çıkmalıdır. Milliyetçilik tüm insan ırkını sevebilmenin yolunu açmalıdır. Dini liderler, aralarındaki farklılıkları barışın hatırı için, ahenk içerisinde gıdermelidir. Dünya çapında uygulanması gereken evrensel bir eğitim sistemi, insanlara tüm dünya insanlarını sevmeyi çocuk yaştan öğretmelidir.

Dünya liderlerinin yukarıda belirtilen görüşleri kabul etmesi çok önemli olsa da böylesine zorlu, büyük, iddialı ve asil bir hedefe yalnızca liderlerin çabalarıyla ulaşamaz. Bu hedefe ulaşmak için gayret göstermek herkesin sorumluluğudur. Bu bağlamda bireylere düşen görev, günlük davranış ve yaklaşımların barış için kalıcı çözüme ulaşmayı sağlayacak ruhani prensiplere dayandırılması, yani bireyin bu hedefe uygun bir yaşam sürmesidir.

Partizan Siyasete Karışmama ve Devlete Sadakat

Bu konuyla ilgili Bahai yaklaşımını açıklayabilmek için öncelikle siyaset kelimesinden neyin anlaşılması gerektiğinin tarif edilmesi gerekir.

Eğer siyaset adil, barışçıl ve müreffeh bir toplumsal düzen kurmak ve bu düzenin devamlılığını ve gelişimini sağlamak olarak tanımlanacaksa Bahai Dini bununla çok yakından ilgilidir; çünkü din kurumunun varlık nedeninin insanlığın hem manevi hem maddi açıdan gelişmesine rehberlik etmek olduğu temel bir Bahai öğretisidir. Diğer bir deyişle ülkelerinin ve dünyanın sorunlarıyla ilgilenmek ve kendi öğretilerinden kazandıkları anlayışlar ışığında bu sorunların çözümüne katkıda bulunmak için çaba göstermek Bahailerin inançlarının bir gereğidir.

Ancak eğer siyaset belli bir siyasi görüş ya da partinin iktidara gelmesi ya da iktidardan gitmesi için çaba göstermek şeklinde tanımlanırsa o zaman Bahai Dini tamamıyla gayri siyasidir, gayri partizandır ve özel bir ırkı, sınıfı veya milliyeti yüceltmeyi amaçlayan herhangi bir politika veya düşünce tarzıyla taban tabana zıttır. Hz. Bahauallah, bugünün dünyasında hüküm süren siyasi düzenin özellikleri olan ihtilaf ve çekişmeden mutlaka kaçınmaları konusunda Bahaileri kesin bir dille uyarmıştır. Dolayısıyla Bahailer hangi ülkede yaşarlarsa yaşasınlar, herhangi bir siyasi oluşumun ya da akımın lehinde ya da aleyhinde olacak hiçbir faaliyete katılmazlar.

Bahai Dini'nde çok önem verilen bu prensibin nedeni, bu çağda dünya insanların karşısındaki en büyük meydan okumanın insanlığın birliğinin tesis edilmesi olduğu yönündeki kuvvetli inançtır. Toplumun gerçek gelişimi, medeniyetin insanlığın olgunluk seviyesine ulaşmasıyla başarılacaktır. Bu konuda Hz. Bahauallah'ın beyanı şöyledir: “İnsanlık âleminin birliği sağlam bir biçimde tesis edilmedikçe ve edilinceye kadar, refah, barış ve güvenliğine ulaşamaz.”¹⁵² İnsan âleminin birliği, evrensellik anlayışını da beraberinde getirir. Nitekim Bahailer dünyada yaşanan problemlerin tamamına yakınının aslında evrensel olduğuna ve bu vizyonla ele alınmadıkça tamamen çözülemeyeceğine inanırlar. Bahai İnancı'na göre günümüzün siyasi araç ve yöntemlerinin problem çözme kapasitesi sınırlı ve hatta yetersizdir; çünkü doğası gereği toplumsal kesimleri kamplara ayıran siyasi hareketler evrensel problemlere çözüm teşkil edemez.

Öte yandan Bahailer içinde yaşadıkları toplumun refahını geliştirmeye katkıda bulunmak için vatandaşlık görevlerini yerine

getirmenin çok önemli olduğuna inanırlar. Bu nedenle örneğin seçimlerde, yaşadıkları ülkeye en değerli katkıyı yapacağına inandıkları bir adaya, kendi vicdanları doğrultusunda oy verme konusunda özgürdürler. Bahai Dini'nin siyasete karışmama prensibi, bu dine inananların kendi toplumlarına hizmet için herhangi bir konuda kamusal seviyede görev almalarını da engellemez. Aksine, insanların eşitliği ve aralarında ayırım yapılmaması gibi birçok toplumsal çalışmada Bahailer birçok ülkede yıllarca ön saflarda hizmet etmişlerdir. Bunun yanı sıra Bahailer yaşadıkları ülkede çeşitli idari görevlerde de yer alabilirler ancak siyasi herhangi bir makamları olamaz ya da bir siyasi parti veya oluşum adına ya da aleyhinde çalışmazlar.

Partizan siyasete karışmama prensibi, hem inanç seviyesinde hem de uygulamada, devlete sadakat ve yasalara itaat öğretisi ile yakından ilişkilidir. Dolayısıyla yasalara itaat etmek ve devleti yıkmaya ya da zayıflatmaya çalışan her türlü çaba ve hareketten uzak durmak tüm Bahailer için dini bir yükümlülüktür.

Ekonomik Sorunların Çözümü İçin Ruhani Yaklaşım

Maddi dünyayı fiziksel prensipler yönetmektedir. Sosyal dünya ise düzenli bir toplumun işleyişinin temelini oluşturan ahlaki prensipler tarafından yönetilmektedir. Buna bağlı olarak Bahai öğretileri, ekonomik adaletin ve refahın ancak hayatın ruhani ve maddi yönleri arasındaki sıkı bağ fark edildiğinde ortaya çıkabileceğini savunur. Dünyadaki ekonomik krizlerin insanlığın genelini hoşnut edecek bir şekilde çözülebilmesi, ancak akli ve kalbi anlayışlarda köklü bir değişim ile mümkündür.

Hız. Şevki Efendi bireysel ve toplumsal gelişim sürecine dair Bahai yaklaşımını şöyle açıklamıştır:

... Bahai Dini de, diğer tüm ilahi dinler gibi, temeli itibarı ile mistik bir karaktere sahiptir. Temel hedefi, ruhani erdemlerin ve güçlerin elde edilmesiyle, bireyin ve toplumun gelişmesidir. Beslenmesi gereken ilk şey insan ruhudur.¹⁵³

Bahai toplumu bu ve sayısız başka Bahai yazısından aldığı ilhamla ekonomik sorunların ve yoksulluğun yok edilmesi alanındaki çabalar için kılavuz olarak iki prensibi önermektedir: Adalet ve birlik. Bu iki prensip, maddi kalkınmanın insanlığın ahlaki ve kültürel ilerleyişinde bir araç olarak hizmet ettiği bir kalkınma vizyonunun temelini oluşturur.

Adalet, yasaların uygulanması, ekonomik sistemlerin düzenlenmesi, servetin ve fırsat eşitliğinin yeniden dağılımı ve özel ve kamusal yaşamda en yüksek etik standartlara şaşmaz bağlılık sayesinde, yoksulluğu yeryüzünden silmek için insan potansiyelinden yararlanabilen araçları sağlar.

Bugün dünyanın geri kalmış bölgelerindeki ekonomik sorunların çözümü için pek çok küresel girişimde bulunmaktadır. Ancak bu girişimlerde temel bir yontemsizlik problemi vardır. Bahai görüşüne göre yoksulluğu hafifletme çabalarına yön vermesi gereken yaklaşım, maddi olanaksızlıklar kadar ruhani yoksunluklara da hitap edilmesidir. Maddi kaynak yaratmak mutlaka gereklidir; fakat bu yine de insanlığın refahını sağlayacak bir vizyonu tek başına ortaya çıkaramaz ve insanın doğası veya varoluşun amacı hakkındaki derin sorulara doyurucu yanıt

veremez. Bir başka deyişle maddi ve teknik çalışmalar, günümüzün ekonomik sorunlarına yol açan yıkıcı anlayışların üstesinden gelebilmek için insanoğlunun karakter ve değer yargılarında ihtiyaç duyulan köklü değişiklikleri tek başlarına sağlayamazlar. Bu tür çabalar, ne kadar saygıdeğer olurlarsa olsunlar, insan iradesini sebat etmek, mükemmelliği yakalamak, alçakgönüllülükle hizmet etmek, bilgiyi aramak ve tüm insanlığın refahı için çalışmak üzere canlandıramayacak ve güçlendiremeyecektir.

Bunun yanı sıra Bahailerin inancına göre insanlığın yoksulluğu ortadan kaldırma çabalarında da gerçek bir küresel uygarlığın doğmakta olduğunun işaretlerini görmekteyiz. Yeni düşünce modelleri, yeni ölçütler, yeni yasal ve kurumsal düzenlemeler toplumlarda yer bulmaya çalışmaktadır. Sorunlara ve bunların olası çözümlerine dair anlayışımız geliştikçe, benzeri görülmemiş küresel bir fikir birliği ve buna eşlik eden uluslararası işbirliği kapasitesi, bugüne kadar başarabildiğimizden çok daha büyük bir sonucun yolunu açmaktadır. Fakat yoksulluğun üstesinden gelmek için ihtiyaç duyulan bilgiyi ve kararlılığı oluşturmak için, insanın ruhani ve zihinsel potansiyelinin tüm öğelerinin göreve davet edilmesi gerekecek, tüm insanlık buna dâhil olurken uygarlığın dokusunu yeniden oluşturacaktır.

Yüce Adalet Evi'nin bu konu ile ilgili bir açıklaması şöyledir: “Soruna taze bir açıdan bakabilmek için geniş bir bilimsel dallar yelpazesine mensup ve ekonomik ve ideolojik polemiklerden kaçınan uzmanlarla müşavere yapılması ve doğrudan etkilenecek kişilerin acilen alınacak kararlara katılması gerekir. Bu, sadece aşırı zenginlik ve yoksulluğun ortadan kaldırılması lüzumuna bağlı bir mesele olmayıp, kavranması yeni bir evrensel tutum

yaratabilecek ruhani gerçeklerle de ilgilidir. Böyle bir tutumun geliştirilmesi tek başına sorunun büyük bir kısmını ozebilir.”¹⁵⁴

Evrensel Yardımcı Dil

Bahai Dini’ne göre küresel barışa giden en büyük adımlardan bir tanesi evrensel bir yardımcı dil ve alfabenin tesis edilmesidir. Hz. Bahauallah’ın bu konuda verdiği ilahi mesaj şoyledir:

Dünya halklarının evrensel bir dil ve ortak bir yazı benimseyecekleri gün yaklaşıyor. Bu olunca, bir insan hangi şehre gidecek olsa, kendi memleketine gelmiş gibi olur. Bu şeyler zorunlu ve kesinlikle gereklidir. Bu yazılan şeylerin olabilmesi için çalışmak ilim ve anlayış sahibi her insanın vazifesidir.¹⁵⁵

Bahailer bugün yaşadığımız birçok anlaşmazlığın bir nedeninin de insanların birbirlerinin dilini yeterli lde anlayamamaları olduğu düşüncesindedir. Her ülkede farklı bir dilin konuşuluyor olması, bir insanın ülkesinin dışına çıktığında kendisini yabancı hissetmesine neden olmaktadır ki bu yabancılık duygusunun hem günlük hayatta hem de farklı ülkelerden insanlarla duygusal ve fıkırsel ortaklıklar kurulmasının önünde önemli bir engel olduğu açıktır.

Uluslararası ilişkilerin daha az olduğu geçmişte bu konu ciddi bir problem değildi. Ancak toplumlar artık eski çağlardaki gibi, birbirlerinden habersiz değildir. Bilim ve teknolojinin gelişimiyle küçülen dünyamızda evrensel bir dilin varlığı, her milletle ilişki kurmayı mümkün kılacaktır. Böylece insanın sadece iki dil bilmesi yeterli olacaktır; anadil ve evrensel dil. Birincisiyle

kültürel çeşitlilik korunurken, ikincisi bir kişinin dünya üzerindeki her insanla doğrudan iletişim kurmasına olanak sağlayacaktır.

Bu öğretiyi Bahailer açısından günlük yaşamda sağlayacağı pratik faydaların ötesinde bir anlam taşır. Hz. Bahauallah dünyanın tüm insanlarını birleştirecek ve onları aynı ailenin üyeleri yapacak ilahi öğretiler getirmiştir. Böyle ortak bir dil bir kişinin nereye giderse gitsin karşısındaki insanları anlamasını ve kendisini evinde hissetmesini kolaylaştıracak, dolayısıyla insan âleminin birlik araçlarından birisi hâline gelecektir.

Yardımcı evrensel dil konusunda Hz. Bahauallah'ın tavsiyesi ya mevcut dünya dillerinden birisinin seçilmesi ya da bilim adamları tarafından yeni bir dilin oluşturulmasıdır:

Ey dünyanın her yerinde meclislerin üyeleri! Dünya üzerinde herkesin kullanması için tek bir dil seçin ve aynı şekilde de ortak bir yazı kabul edin... Bu birliğin nedeni olacaktır, eğer idrak edebilseydiniz; uyum ve uygarlığın ilerlemesinde en büyük araç olacaktır, eğer anlasaydınız!¹⁵⁶

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

BÖLÜM V

HZ. ŞEVKİ EFENDİ

Kitabımızın giriş kısmında ve önceki bölümlerde kendisinden kısaca bahsedilen Hz. Şevki Efendi, Hz. Abdülbaha'nın vasiyetnamesi ile atandığı görevini 1921'den bu dünyadan ayrıldığı 1957 yılına kadar sürdürdü. Hz. Şevki Efendi'nin dünya Bahai toplumunun dönüşüm ve büyüme sürecinin rehberi olduğu bu otuz altı yıl, Bahai tarihinde çok özel bir dönem olarak kabul edilmektedir.

Hz. Şevki Efendi 1 Mart 1897 tarihinde Akka'da dünyaya geldi. Baba tarafından Hz. Bab'ın, Hz. Abdülbaha'nın kızı olan annesi tarafından ise Hz. Bahau'llah'ın soyundan geliyordu. Küçük yaşlarından itibaren Bahai Dini'ne duyduğu çok güçlü bağlılığı ve dedesi Hz. Abdülbaha'ya olan derin adanmışlığı, Hz. Şevki Efendi'nin tüm yaşamını şekillendirmiş ve motive etmiştir.

İlk eğitimini Hayfa ve Beyrut'ta aldı. İlerleyen yıllarda ise Hz. Abdülbaha'ya sekreter ve tercüman olarak hizmet etmek için İngilizcesini geliştirmek amacıyla Oxford Üniversitesi'ne gitti. Hz. Abdülbaha bu dünyadan ayrıldığında Hz. Şevki Efendi eğitimine devam ediyordu. Hz. Abdülbaha tarafından atandığı görevi öğrendiğinde henüz yirmi dört yaşındaydı. Bu çok ağır sorumluluğu üstlenmek üzere kısa süre sonra Hayfa'ya gitti.

Bahai Dini'nin kurumlarının ve idari düzeninin geliştirilmesi, hizmet ettiği yıllar boyunca Hz. Şevki Efendi'nin temel aldığı en önemli konulardan birisiydi. Öte yandan toplumun işlerini yönetmek için de yerel ve ulusal Bahai kurumlarından oluşan bir yapının inşa edilmesi gerekiyordu. Otuz altı yıllık görevi boyunca

Hız. Őevk Efendi dũnya Bahai toplumunu nihayetinde kurulacak olan Yũce Adalet Evi'nin seğimine hazırladı.

Hız. Abdũlbaha dũnyaya gŕzlerini yumduğunda otuz beş ũlkeye ulaşmış olan Bahai Dini, Hız. Şevki Efendi'nin yaşamını kaybettiği 1957 senesinde iki yũz on dokuz ũlke, sŕmũrge ve adaya yayılmış, yirmi altı tane de Milli Ruhani Mahfil kurulmuştu. Yũce Adalet Evi'nin ilk kez seğildiği 1963 yılına gelindiğinde ise Bahai dũnyasında artık dŕrt bin beş yũz Mahalli Ruhani Mahfil, elli altı Milli Ruhani Mahfil vardı ve iki yũz elliyi aşkın ũlke, sŕmũrge ve adanın yaklaşık on beş bin noktasında, irili ufaklı Bahai toplumları bulunuyordu.

Hız. Şevki Efendi Bahai Dini'nin merkezini, Bahailer için kutsal kabul edilen Akka ve Hayfa'da inşa etme girişimini de ũstlendi. Kermil Dağı'nda Hız. Bab'ın istirahatgâhı olarak Hız. Abdũlbaha'nın yaptırdığı sade binanın ũzerine, Hız. Şevki Efendi tarafından ęok zarif bir ũst yapı inşa edildi. Ayrıca bu dŕnemde Hız. Bab'ın ve Hız. Bahauallah'ın Makamlarının etrafında bahęeler kuruldu.

Burada şu kısa bilgiyi paylaşmak yararlı olabilir. Bahai projeleri yalnızca Bahailerin gŕnũllũ bağışlarıyla finanse edilir. Bu uygulama Bahai Dini'nin kesin bir emridir. Bahai toplumu her sosyal sınıftan insandan oluşur dolayısıyla Hız. Şevki Efendi'nin ŕncũlũk ettiği tũm bu imar projelerinin gerektirdiği maddi kaynak o gũnkũ Bahailerin bũyũk fedakârlıkları ile başarılabilmiştir. Bu durum Bahai toplumunun bugũn yũrũttũęũ ęalıřmalar için de aynı şekilde devam etmektedir.

Hız. Abdülbaha tarafından kutsal Bahai yazılarının tek yetkili yorumcusu olarak tayin edilen Hız. Şevki Efendi aynı zamanda, orijinalleri Arapça veya Farsça olan kutsal metinlerin bir kısmını İngilizceye çevirdi.

Hız. Şevki Efendi, 4 Kasım 1957'de hayata gözlerini yumdu ve vefat ettiği Londra'da defnedildi.

Hız. Şevki Efendi yaşamı boyunca Bahai Yazılarını yorumlayarak Hız. Bahauallah'ın öğretilerini hayata geçirmeye dair anlayış geliştirilmesine ışık tutmuőtur. Bunun örneklerinden biri de daha önce kitabın birçok yerinde ifade edildiği üzere Bahai öğretilerinin temelini oluşturan insan âleminin birliği kavramına dair açıklamalarıdır. Bu kavramın imaları çok derindir; zira *İnsanliğın Birliği* başlığında da belirtildiği üzere bu birlik anlayışı kardeőçe sevgi ve tahammlden çok daha fazlasını içerir, toplumun yapısında deđiőiklik gerektirir ve insanliğın toplu yaşamının uzun evrimsel sürecinde, bir dünya medeniyetinin ortaya çıkıőına damgasını vuracak final aőamayı temsil eder. Hız. Şevki Efendi bu konuya Şu sözlerle açıklık getirmektedir: "Bu [İnsanliğın Birliği ilkesi], insan evriminin tamamlanmasını temsil etmektedir; öyle bir evrim ki, ilk adımlarını aile yaşamının doğuşu ile atmıő, bir sonraki geliőmeyi kabile dayanıőmasının baőarılmasıyla kaydetmiő; ardından sırasıyla Şehir devletinin oluşumuna ve sonra bağımsız ve egemen ulusların kurulmasına doğru gitmiőtir. İnsanliğın Birliği ilkesi, Hız. Bahauallah tarafından ilan edildiği haliyle, bu muazzam evrimde bu son aşamaya ulaőılmasının yalnızca gerekli olmakla kalmayıp kaçınlmaz olduğu, gerçekleşme vaktinin hızla yaklaőtıđı ve Tanrı'dan kaynaklanmadıkça başka hiçbir kuvvetin onu kurmayı baőaramayacađı iddiasını da beraberinde getirir."¹⁵⁷

Hz. Bahau'llah'ın dünya çapındaki Yasasının yaşam veren gayesi olan bu birliği açıklarken Hz. Şevki Efendi bunun çeşitlilik içinde birlik olduğunu vurgulayıp şöyle devam etmektedir: “Onun amacı, toplumun mevcut temellerini yıkmak bir yana, o temeli daha geniş bir alana yaymak ve kurumlarını durmaksızın değişen bir dünyanın gereksinimleriyle uyumlu şekilde yeniden biçimlendirmektir. Ne meşru aidiyetlerle ters düşer ne de zaruri bağlılıklara zarar verebilir. Onun amacı, ne insanların yüreklerindeki makul ve mantıklı bir yurtseverliğin ateşini boğmak ne de aşırı merkezizetçiliğin zararlarından arındığı takdirde çok gerekli olan ulusal özerklik sistemini ortadan kaldırmaktır. Dünya halklarını ve uluslarını birbirinden farklı kılan etnik köken, iklim, tarih, dil, gelenek, düşünce ve alışkanlık çeşitliliğini ne görmezden gelir ne de bastırmaya çalışır. İnsanlığı daha geniş kapsamlı bir bağlılığa, kendisine daha önce can verenlerin ötesinde daha büyük bir amaca çağırır.”¹⁵⁸

BÖLÜM VI YÜCE ADALET EVİ

Giriş

Bahai Dini'nin uluslararası idari kurumu ve Hz. Bahauallah'ın tüm insanlıkla yaptığı Ahit ve Misaki'nin bugünkü merkezi Yüce Adalet Evi'dir. Oluşturulması esas itibarı ile Kitab-ı Akdes'te emredilen bu kurumun taşıdığı sorumluluklar Hz. Bahauallah'ın, Hz. Abdülbaha'nın ve Hz. Şevki Efendi'nin çeşitli yazılarında ayrıca açıklanmıştır.

Yüce Adalet Evi dokuz üyeden oluşur ve her beş senede bir, dünyadaki tüm Milli Ruhani Mahfillerin üyeleri tarafından seçilir. Bahailerin inancına göre Yüce Adalet Evi insanlığın mutluluğuna olumlu bir etki sağlaması, eğitim, barış ve küresel refahı daha üst seviyelere çıkarması, insan onurunu ve dinin konumunu gözetmesi için ilahi yetki ile donatılmıştır. Bu kurum sürekli gelişen bir toplumun ihtiyaçlarına karşılık olarak Bahai öğretilerinin uygulanmasından da sorumludur ve bu nedenle kutsal Bahai yazılarında açıkça ele alınmamış konularda yasama yetkisine sahiptir.

Yüce Adalet Evi kurulduğu ilk günden beri dünya Bahai toplumuna, refah içinde küresel bir medeniyetin inşa edilmesine katkıda bulunma kapasitesini geliştirmesi için kılavuzluk yapmaktadır. Yüce Adalet Evi'nin sunduğu bu ilahi kılavuzluk, Bahai toplumunun Bahai Dini'nin dünya barışı vizyonunu hayata geçirmeyi öğrenirken düşünce ve hareket birliği sağlamasını mümkün kılmaktadır.

Yüce Adalet Evi, tüm meşruiyetini kutsal Bahai yazılarından alır. Hz. Bahaullah'ın getirdiği ilahi mesajın bütünlüğünü ve esnekliğini sağlama, inananların birliğini koruma, topluma liderlik yapma ve sosyal yaşama katkıda bulunma yetkisine sahip bir kurumun tesis edilmesi yasası, Tanrı Mazharlarının bu dünyevi hayattan ayrılıklarından sonra ortaya çıkabilecek olası liderlik mekanizmalarının önünü kesmiştir.

Yüce Adalet Evi her zaman ve her koşulda insanların faydasına olan şeylere en büyük önemi vermek ve erkek, kadın ve çocukların himaye edilmesini temin etmekle yükümlüdür.

“...değişim bu dünyanın, zamanın ve yerin gerekli bir niteliği ve asli özelliği”¹⁵⁹ olduğu için Yüce Adalet Evi'ne güncel olaylar için Bahai öğretileri ışığında gerekli yasal düzenlemeleri yapma yetkisi verilmiştir. Ancak bu yasama yetkisi kutsal Bahai yazılarında açıkça belirtilmemiş durumlarla sınırlıdır. Hz. Bahaullah'ın bu konuyla ilgili beyanı şudur: “Her günün yeni bir sorunu ve her sorun için uygun bir çözüm olduğu için İşler Adalet Evi'ne sorulmalıdır ki onlar da zamanın ihtiyaç ve koşullarına göre hareket etsinler.”¹⁶⁰

Bahai yazılarında Yüce Adalet Evi'nin kararlarını “Kutsal Ruh'un ilhamı ve teyidiyle...”¹⁶¹ alacağı teminatı verilmiştir. Dolayısıyla Bahailer için Yüce Adalet Evi'nin “kararlarına itaat, zorunlu ve vazgeçilemez bir görev ve koşulsuz bir yükümlülüktür.”¹⁶²

Doğuşu

Yüce Adalet Evi'nin kurulması Hz. Şevki Efendi'nin en önem verdiği konulardan birisiydi. 1951'de Hz. Şevki Efendi, Yüce

Adalet Evi'nin kuruluşuna bir ön hazırlık olarak *Uluslararası Bahai Konseyi* adlı bir kurum atadı. Bu Konsey 1961 yılında, o zaman dünyada kurulmuş olan tüm Milli ve Bölgesel Mahfiller tarafından seçilerek yenilendi. Böylece dünya Bahaileri küresel ölçekte seçim yapma deneyimi kazanmış oldular ki gelecek yıllarda Yüce Adalet Evi de bu yöntemle seçilecekti.

Hız. Şevki Efendi'nin bu dünyadaki yaşamı sona erdiğinde, Bahai Dini'nin korunması ve yayılması sorumluluğunu üstlenmek üzere özel olarak atanan kişiler (Bahai literatüründe *Tanrı Emri'nin Elleri* olarak anılmaktadırlar), Hız. Şevki Efendi'nin arzusuna uygun bir şekilde, Yüce Adalet Evi'nin Hız. Bahau'llah'ın Emrini halka açıkça ilan edişinin yüzüncü yıldönümünde seçileceğini duyurdular. Nitekim Nisan 1963'te o dönemde kurulmuş olan elli altı Milli Ruhani Mahfilin üyeleri tarafından ilk Yüce Adalet Evi seçildi ve böylece Uluslararası Bahai Konseyi'nin varlığı da son buldu. Yüce Adalet Evi'nin seçilmesiyle, Hız. Bahau'llah'ın öngördüğü yönetim düzeninin inşasının son aşaması tamamlanmış oldu.

Yüce Adalet Evi'nin ortaya çıkışı Bahailer için son derece önemli bir olaydı. Bir asrı aşan bir süre boyunca uluslararası Bahai toplumunun genişlemesi neticesinde– ve demokratik bir evrensel seçim süreciyle– dünya Bahaileri Hız. Bahau'llah tarafından takdir buyrulan bu uluslararası kurumun ortaya çıkmasını sağladılar.

Yüce Adalet Evi, kuruluşundan bu yana geçen yaklaşık yarım yüzyıllık süreyi, dünyanın ıslahı ve daha iyi bir yer olabilmesi için ilahi öğretileri hayata geçirmeye ve Hız. Bahau'llah'ın öngördüğü evrensel medeniyetin kurulmasına katkıda bulunabilecek kaynak ve becerilere sahip bir Bahai toplumu inşa etmeye adanmıştır.

Seçim Süreci

Yüce Adalet Evi üç aşamalı bir süreçle seçilir.

Her milli Bahai toplumunda 21 yaşını doldurmuş olan tüm yetişkin Bahailer, her ülkede senede bir kez gerçekleşen ve “Birim Konvenşın” olarak adlandırılan bir seçime katılma hak ve sorumluluğuna sahiptir. Bu Konvenşın seçimlerinde Bahailer kendi bölgelerinden belli sayıda delegeler seçerler.

Bu delegeler de yine her sene yapılan ve “Milli Konvenşın” adı verilen bir seçimde, yaşadıkları ülkede hizmet edecek olan Milli Ruhani Mahfilin dokuz üyesini seçerler.

Dünyadaki tüm Milli Ruhani Mahfillerin üyeleri ise her beş yılda bir Hayfa’da düzenlenen ve “Uluslararası Konvenşın” adı verilen bir seçimde, Yüce Adalet Evi’nde hizmet edecek olan dokuz üyeyi seçerler.

Tüm Bahai kurumlarının seçim usulünde olduğu gibi Yüce Adalet Evi seçiminde de aday gösterilmez, seçim kampanyası veya propaganda yapılmaz. Bahailer tüm seçimlerde oylarını istedikleri kişiye vermekte özgürdürler. Bununla birlikte Bahai yazılarında seçilecek kişilerin “bilgi ve anlayış kaynakları”¹⁶³, “Tanrı dininde sadık ve sabit ve tüm insanlığın iyiliğini isteyenler”¹⁶⁴ olmasına dikkat edilmesi öğütlenir.

Yüce Adalet Evi’nin seçildiği tarihlerde Bahailer iki yüz elliyi aşkın ülke, sömürge ve adanın yaklaşık on beş bin noktasında yaşıyorlardı. Elli altı ülkenin Milli Ruhani Mahfilı vardı. Bu tablo Bahai Dini’nin evrensel bir inanç olma özelliğinin bir

yansımasıdır. Bahai öğretilerinin her kültür tarafından kolaylıkla benimsenmesi ve geniş bir insan çeşitliliğini cezp edebilme potansiyeli gittikçe daha görünür hâle gelebilmekte, ortak değerleri yansıtan kolektif bir yaşam modeli, Hz. Bahauallah'ın öngördüğü yeni dünya medeniyetini kuracak toplumlar inşa etme potansiyelini kısmen de olsa gösterebilmektedir. Bugün ise dünyada yüz seksenden fazla Milli Ruhani Mahfil bulunmaktadır.

Yüce Adalet Evi'nin Bazı Çalışmaları

Bahai yazılarında Yüce Adalet Evi'ne eğitimi, barışı ve refahı geliştirerek insanlığın genel mutluluğu üzerinde olumlu etkide bulunma görevi verilmiştir. Yüce Adalet Evi de enerjisini ve kaynaklarını, Hz. Bahauallah'ın öğretilerini dünya insanların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde uygulayabilen küresel bir Bahai toplumu oluşturmaya adanmıştır.

Yüce Adalet Evi'nin öncülüğünde seneler önce başlatılan geniş çaplı çalışmalar, zamanla Bahai toplumunda ruhani, sosyal ve entelektüel gelişimin sorumluluğunu üstlenmeyi mümkün kılacak kapasiteleri geliştirmeyi amaçlayan süreçlerin ortaya çıkmasına yol açtı. 1996 yılından başlayarak Yüce Adalet Evi bu sefer tüm dünya Bahai toplumunda küresel bir program başlattı. Bu sayede Bahai toplumunun yaşamında yeni bir aşamaya geçilmiş oldu.

Bu program sayesinde Bahailer, tüm aktivitelerini geniş toplum kesimlerine açmaya yönlendirildi. Çünkü Bahai İnanç'ının esasını oluşturan öğretilerden ilham alan bu aktivitelerin, tüm insanlığın yaşamı üzerinde gittikçe artan yararlı bir etkisi olacaktı. Yüce Adalet Evi ayrıca bu gibi aktiviteleri hayata geçirmek için gerekli olan bilgi, beceri ve ruhani anlayışları elde etmelerinde Bahailere

yardımcı olmak için her ülkede eğitim enstitüsü programlarını yaygınlaştırdı.

Bu küresel program, sistematik bir öğrenme kültürünü tüm Bahai toplumunun yaşamını tanımlayan unsurlar hâline getirmiştir. Bu konuyla ilgili detaylar kitabımızın *Bahailer Ne Yapar* bölümünde yer almaktadır.

Yüce Adalet Evi döneminde yaşanan önemli bir diğer olay Hz. Bab döneminden beri İran Bahai toplumunu sınamakta olan zulümlerin, 1979 İran İslam Devrimi'nin ardından hız kazanması olmuştur. Bu durumun tüm dünya Bahailerine verdiği büyük acı tahmin edilebilir. Öte yandan modern dünyanın gözleri önünde yaşanan bu zulümler Bahai Dini'nin daha fazla bilinir olmasına vesile olmuştur. Nitekim bugün dünya Bahai toplumu gittikçe artan sayıda dünya lideri ve hükümet tarafından tanınmaktadır ve hatta bunlardan bazıları, insanlığın karşı karşıya olduğu çeşitli sosyal veya ahlaki sorunlar hakkında Bahailerin görüşlerine ve çözüm önerilerine başvurmaktadır.

Bunun yanı sıra Yüce Adalet Evi dünya halklarının barışa dair özlem ve arayışına bir katkı olması amacıyla tüm dünya insanlarına hitaben çeşitli mesajlar da yayımlamıştır.

Bu mesajların ilki, Ekim 1985'te tüm dünya insanlarına seslenen *Vaat Edilen Dünya Barışı* adlı bir yazıydı. Küresel barış ve refahın oluşturulmasının ön koşullarını ortaya koyan ve dünyanın her tarafındaki Bahailer tarafından devlet başkanlarına, hükümet yetkililerine ve dönemin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri de dâhil olmak üzere birçok önemli insana ulaştırılan bu mektup Türkçeye de çevrilmiştir.¹⁶⁵ Bahailer bu mesajın içeriğinden

aldıkları ilhamlarla, söyleşilere, seminerlere, konferanslara ve barışa yönelik girişimlere katılmaya bugün de devam etmektedirler.

Nisan 2002’de Yüce Adalet Evi bu kez de dünyada gittikçe artan dini hoşgörüsüzlük nedeniyle dini liderlere hitaben bir mesaj yayımladı. Türkçeye de çevrilmiş olan bu mektup, “dünyanın tüm büyük dinlerinin özellik ve köken bakımından aynı ölçüde geçerli olduğu fikrine, yobaz düşüncenin kökleşmiş yapıları tarafından inatla karşı koyulduğu” tespitinin ardından “dinsel bağnazlığın yükselen alevlerinin, sonuçları tasavvur edilemeyen, dünya çapında bir yangını tutuşturma tehlikesinin geçen her günle birlikte büyümekte”¹⁶⁶ olduğu uyarısında bulunarak tüm dini liderleri dinin toplumdaki rolüne dair yeni bir anlayış kazanmaya davet etmiş, barışın kurulabilmesinin ön koşulu olarak ise “dinlerin birliği” prensibine gereken önemin verilmesi çağrısında bulunmuştur.

Yüce Adalet Evi’nin kuruluşundan beri Bahai toplumunda yaşanan en önemli gelişmelerden bir diğeri de insan hakları, küresel refah ve kadınların gelişimi gibi alanlardaki geniş çaplı girişimlerin çoğalması ve uluslararası arenada özellikle Birleşmiş Milletlerde, ulusal ve yerel seviyelerde ise her türlü toplumsal alanda, tüm insanları ilgilendiren tartışmalara katılımın giderek daha fazla artmasıdır.

Tüm bu çalışmalara ilham veren şey, ruhaniyete dair Bahai yaklaşımının sadece bireyin veya Bahai toplumunun yaşamını değil, bir bütün olarak insanlığı kapsamasıdır. Yüce Adalet Evi’nin kılavuzluğuyla kolektif gelişimine devam eden ve kazandığı deneyimleri insanlığın hizmetine sunan dünya Bahai

toplumu, dünyaya şunun ikna edici bir kanıtını sunmaktadır: Kültürel çeşitliliğimizi korurken dünyayı ortak vatanımız ve aynı gezegeni paylaştığımız herkesi birleşmiş bir ailenin üyeleri olarak görebilir ve işbirliği yaparak hep birlikte gelişmeye devam edebiliriz.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

BÖLÜM VII TÜRKİYE VE BAHAI DİNİ

Kitabın bu bölümünde Türkiye'nin Bahai tarihindeki önemi konusunda bilgiler verilecektir. Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki Bahailer açısından Türkiye'nin çok özel bir yeri vardır.

Hz. Bahauallah ve Hz. Abdülbaha, yaşamlarının büyük kısmını Osmanlı idaresi altındaki yerlerde geçirmiş, bunun doğal sonucu olarak İmparatorluk uzun yıllar Bahai Dini'nin merkezi olmuştur. Kitabımızın *Merkezi Şahsiyetler* bölümünde, o yıllarda yaşananlara kısmen değinilmektedir. Bu konular hakkında daha fazla bilgi için Bahai literatüründeki ilgili spesifik kitaplara başvurulabilir.

Bugün Türkiye Cumhuriyeti sınırlarında bulunan yerlerin Bahai tarihine girdiği belli başlı olaylar ise aşağıda özetlenmiştir.

Bahai Tarihinde İstanbul

Daha önce de belirtildiği gibi Hz. Bahauallah, ailesi ve beraberindekiler 3 Mayıs 1863'te Bağdat'tan ayrılarak Sultan Abdülaziz'in fermanı gereği İstanbul'a gitmek üzere yola koyuldular.

Yedi çift tahtirevandan oluşan kervana elli katır, bir subayın emrindeki on süvari ile bir muhafız müfrezesi eşlik ediyordu. Bağdat Valisi Namık Paşa kafiyeyle eşlik eden askerlerin komutanına, yol üzerindeki illerin valilerince sürgünlere büyük saygı gösterilmesini isteyen yazılı bir emir verdi. Nitekim yaklaşık üç buçuk ay süren bu yolculuk boyunca uğranılan yerlerin yetkilileri, din adamları, ileri gelenleri ve halk, kafiyeyle karşılaşma

karşılıyor, ayrılık zamanı geldiğinde de yine bir heyet bir süre kendilerine eşlik ediyordu.

İzlenen rota sırasıyla Kerkük, Erbil, Musul, Cizre, Nusaybin, Mardin, Diyarbakır, Harput (Elazığ), Sivas, Tokat, Amasya ve Samsun oldu. Kafilenin Samsun'da bindiği vapur 16 Ağustos 1863 tarihinde İstanbul'a ulaştı. İstanbul'a ayak bastıklarında yetkililer tarafından saygıyla karşılanarak, iki araba ile önce Hırka-i Şerif Camisi'nin yakınlarında bulunan bir eve, daha sonra Fatih Camisi'nin civarındaki bir konağa yerleştirildiler.

Hız. Bahauallah *Medine-i Kebire* (Büyük Şehir) olarak adlandırdığı İstanbul'da üç buçuk ay kaldı. Bu şehre şeklen Osmanlı hükümetinin misafiri olarak gelmiş olsa da aslında bir sürgündü. Buna rağmen İstanbul'da bulunduğu kısa süre içinde saygı görmüş ve çeşitli devlet adamları tarafından ziyaret edilmiştir.

Bunlardan birisi de Ahmed Kemal Paşa idi. Kemal Paşa daha önce Osmanlı İmparatorluğu'nun Tahran sefaretinde görev yapmış, Farsça dâhil birkaç dili iyi bilen bir kişiydi. Hız. Bahauallah ile yaptığı bir sohbetinde bildiği yabancı dillerden bahsedince Hız. Bahauallah tüm dünya halklarının birbirleriyle iletişimlerini kolaylaştıracak evrensel bir yardımcı dil seçilmesi prensibinden söz etti. Paşa bu fikri çok isabetli bulduğunu ifade edince Hız. Bahauallah bu sefer Paşa'ya bu girişime öncülük etmesini ve fikri diğer devlet büyüklerine açmasını önerdi. Ancak daha sonra Hız. Bahauallah'ı birkaç kez daha ziyaret etmiş olsa da Kemal Paşa bir daha bu konuya değinmemiştir.

İstanbul'da bulunduğu süre içinde Hız. Bahauallah'a birkaç kutsal yazı nazil olmuştur ki bunun anlamı İstanbul'un, Tanrı Sözü'nün

vahyedildiği bir yer olmasıdır. İstanbul'da nazil olan bu yazıları incelemek için Bahai literatüründeki ilgili kitaplara başvurulabilir.

Bahai Tarihinde Edirne

Hız. Bahauallah'ın üç buçuk ay süren İstanbul dönemi, İran Büyükelçisinin baskıları nedeniyle çıkarılan yeni bir sürgün fermanı ile sona erdi. Bu seferki sürgün yeri ise Edirne'ydı.

Edirne, Hız. Bahauallah'ın ilahi görevi boyunca birçok önemli olayın gerçekleşeceği, Zuhuru'nun güneşinin zirveye çıkacağı ve mesajının dünyaya ilan edileceği dört buçuk yıllık çok özel bir dönemin ev sahibidir.

Hız. Bahauallah'ın *Sır Diyarı* olarak adlandırdığı Edirne'ye sürgün şartları oldukça hazindir. O yıl çok şiddetli bir kış yaşanıyor. Hız. Bahauallah ve yanındakilere yolculuk için gerekli hazırlıkları yapacak vakit verilmemiş, İstanbul'u hemen terk etmeleri istenmişti. Hava o kadar soğuktu ki yolculuk boyunca su elde edebilmek için yaptıkları şey buz kalıplarını ateşte eritmektir. Hız. Bahauallah'ın bu sürgün ile ilgili ifadeleri şöyledir:

... Bizi... dünyada hiçbir zillet ile kıyaslanmayacak bir zilletle sürdüler... Ne ailemin ne Bana eşlik edenlerin kendilerini o zemherinin soğuşundan koruyacak giysileri vardı.¹⁶⁷

Bu şartlarda yola çıkan kabile Küçükçekmece, Büyükçekmece, Silivri, Çorlu, Lüleburgaz ve Babaeski'de kısa molalar vererek, on iki gün sonra, 12 Aralık 1863'te Edirne'ye ulaştı. İstanbul-Edirne arasının iki yüz elli kilometre civarında olduğu düşünülürse,

kafilenin bu mesafeyi ancak on iki günde alabilmiş olması, çok sert kış koşullarında yapılan bu yolculuğun ne kadar zorlu geçtiğinin bir kanıtıdır.

Edirne dönemine dair tüm ayrıntılar, Bahai literatüründeki tarih kitaplarında yer almaktadır.

Hız. Bahauallah'ın dört buçuk yıldan fazla kaldığı Edirne birkaç nedenle Bahai tarihi açısından en önemli yerlerden birisi olmuştur. Hız. Bahauallah'ın, Hız. Bab'ın Vaat Ettiği Kişi olduğu Babi toplumunun geneline resmen Edirne'den bildirilmiş, böylece Edirne, Babi döneminin resmen kapanıp Bahai döneminin başladığı yer olmuştur. Bunun yanı sıra Hız. Bahauallah ilahi misyonunu Sultan Abdülaziz de dâhil olmak üzere devrin hükümdarlarına ve din adamlarına Edirne'den gönderdiği mektuplarla ilan etmiştir. Edirne birçok kutsal yazının nazil olduğu yer olması itibarıyla da çok önemlidir.

Genellikle evinde kalmayı tercih eden Hız. Bahauallah zaman zaman Muradiye ve Selimiye Camilerini ve bir Mevlevi tekkesini ziyaret etti. Bu şekilde Kendisiyle görüşme fırsatı bulanlar, karşılaştıkları samimi sevgi ve yüce kişilikten derinden etkilenirdi.

1868 yılının Ağustos ayında Hız. Bahauallah ve Kendisiyle birlikte olanlar, yeni sürgün yerleri olan Akka'ya doğru yol aldılar. Edirne'den ayrılarak, Uzunköprü ve Keşan'da verdikleri kısa molaların ardından, dört gün sonra Gelibolu'ya geldiler. O günlerin canlı tanığı olan bir kişi şunu nakletmiştir: "O gün Efendimizin kapısında hayret verecek bir Müslüman ve Hıristiyan kalabalığı toplandı. Ayrılış zamanı unutulmaz bir andı. Oradakilerin çoğu... ağlıyor ve feryat ediyorlardı."¹⁶⁸

Türkiye sınırlarından ayrılırken nazil olan Reis Suresi'nde ise Hz. Bahauallah'ın kaleminden ülkemizle ilgili şu umut ve cesaret verici ifadeler dökülmüştür:

Söyle: Bu Genç bu diyardan ayrıldı ve her ağacın ve taşın altına bir emanet koydu. Allah bu emanetleri hak üzere meydana çıkaracaktır.¹⁶⁹

Gelibolu'da üç gece konaklayan yaklaşık yetmiş kişilik kabile buradan Akka'ya hareket etti. 21 Ağustos 1868 günü İskenderiye'ye doğru gitmek üzere vapura bindiler, önce Midilli Adasına, son olarak da vapurun iki gün demirlediği İzmir'e uğrayarak ülkemizin bugünkü sınırlarından ebediyen ayrıldılar.

Günümüzde Türkiye Bahai Toplumu

Bahai Dini'nin ülkemizin bugünkü sınırlarındaki varlığı Hz. Bahauallah'ın Anadolu topraklarına ayak basmasıyla başlamış olup sonraki yıllarda da devam etmiştir. Örneğin 1920'li yıllarda İstanbul'da bir Ruhani Mahfil vardı. Yine ülkenin çeşitli şehir ve bölgelerinde irili ufaklı Bahai toplumları bulunmaktaydı. İlk kez 1959 yılında seçilen Türkiye Bahaileri Milli Ruhani Mahfili'nin yanı sıra bugün Türkiye'de elliye aşkın Mahalli Ruhani Mahfil de vardır.

Türkiye'nin her yerinde birçok insan Hz. Bahauallah'ın öğretilerini ilham kaynağı ve yaşamlarının kılavuzu olarak kabul etmiştir. Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde yaşayan Bahailer, komşuları ve arkadaşları ile birlikte çalışarak, ülkelerinin refahına ve gelişimine katkıda bulunmaya gayret etmektedir. Geçmiş, yaş ve cinsiyeti ne olursa olsun birçok kişi, şehir merkezlerinde,

kırsal alanlarda, mahallelerde veya evlerinde, aynı anda hem ruhani ve toplumsal hem de entelektüel olan aktivitelerde yer alıp dinamik bir yaşam modeline dâhil olmaktadır.

Bu noktada bir kişinin nasıl Bahai olabileceği konusunda kısa bir bilgi vermek yararlı olacaktır. Bahai toplumuna katılmak için özel bir tören, ritüel vs. yapılmaz. Bahai Dini'nin Müjdecisi (Hz. Bab), Kurucusu (Hz. Bahauallah) ve Gerçek Örneği'nin (Hz. Abdülbaha) makamlarını tam olarak tanıyan, onların Kaleminden nazil olan her şeyi koşulsuz olarak kabul edip itaat eden, ayrıca Bahai Dini'nin itaat edilmesi gereken bir yönetim düzeni ve bazı kuralları olduğunu kabul eden herkes Bahai olabilir. Bir kişi bu çerçevede Bahai olmaya karar verirse kendisine en yakın Bahai birey ya da kuruma bunu bildirmesi yeterlidir. Bahailiği bu şekilde kabul eden bir birey, kendi yerel toplumundaki Bahai seçimlerine ve Bahai toplum yaşamına katılma hakkına sahip olur.

Hz. Bahauallah ülkemizden ayrılmadan önce "... Bu Genç bu diyardan ayrıldı ve her ağacın ve taşın altına bir emanet koydu..." diye yazmıştı. Bu sözlerin ülkemiz insanının refah ve huzurun hâkim olduğu bir ülke kurma potansiyeline sahip olduğu imasını taşıdığına inanan Türkiye Bahai Toplumu, ülke olarak hem ruhani hem maddi açıdan gelişebilmemiz için alçakgönüllü bir şekilde toplum yaşamına katkıda bulunmaya çalışır. Türkiye Bahailerinin bunu yaparken güç aldıkları değer, insanlığın bir olduğu, herkesin asil yaratıldığı ve hepimizin durmadan ilerleyen bir medeniyete katkıda bulunmak için yaratıldığımız inancıdır. Bu çalışmalar hakkında daha detaylı bilgi ise kitabın *Bahailer Ne Yapar* bölümünde yer almaktadır.

BÖLÜM VIII

ULUSLARARASI BAHAI TOPLUMU

Türkiye Bahai Toplumu Güçlü ve Canlı Bir Uluslararası Toplumun Parçasıdır

19. yüzyılda başlayan Bahai Dini bugün dünyanın her yerine yayılmıştır. Dünyanın iki yüzden fazla ülkesinde, 10,000'i aşkın yerel bölgede çeşitli kültür ve geçmişe sahip milyonlarca Bahai bulunmaktadır. Bu durum Bahai Dini'ni coğrafi olarak dünyanın en yaygın ikinci dini hâline getirmiştir. Türkiye Bahailerini de en eski Bahai toplumlarından birisi olarak bu küresel ailenin bir parçasıdır.

Bahai Toplumunun Yönetimi

Bahai toplumu dünyanın her yerinde en küçük köylerden uluslararası seviyeye kadar aynı prensiplerle seçilen kurumlar tarafından yönetilir. Seçim sistemi dünyanın her yerinde aynıdır. Dokuz veya daha fazla yetişkin Bahai'nin bulunduğu her yerel toplumda, her sene Nisan ayında yapılan seçimle taban seviyesinde bir Mahalli Ruhani Mahfil seçilir. Yine aynı şekilde her sene gerçekleştirilen Birim Konvensinler ile Milli Konvensin'a katılacak delegeler seçilir. Bu delegeler yılda bir kez o ülkenin Milli Ruhani Mahfilini seçerler. Milli Ruhani Mahfil üyeleri de her beş senede bir Uluslararası Konvensin'da, dünya Bahai toplumunun en üst kurumu olan Yüce Adalet Evi'ni seçerler.

Hepsi dokuzar kişiden oluşan bu kurumlar, Bahai Dini'nin ahlaki yenilenmeye ve uyumlu bir toplum tesis etmeye dair ilkelerinin

hayata geçirilmesinden sorumludurlar. Yüce Adalet Evi üyeleri de dâhil olmak üzere Bahai kurumlarında hizmet eden hiçbir bireyin, görev yaptığı kurum dışında özel bir otoritesi veya mevki yoktur.

Birleşmiş Milletlerde Bahailer

Bir asırdan daha uzun bir süre önce Hz. Bahauallah, kolektif güvenlik prensibine dayanan uluslararası bir yönetim sisteminin yaratılması çağrısında bulunmuştu. Bu sistem dünyanın tüm uluslarını kapsayacak ve kalıcı, evrensel barışın temellerini atacaktı.

Kısa adı BIC (Bahá'í International Community) olan Bahai Uluslararası Toplumu, hem bu fikri geliştirmek hem de uluslararası seviyedeki adalet, barış ve refahı oluşturma çabalarına katkıda bulunmak için, yetkili bir sivil toplum kuruluşu statüsüyle ilk kurulduğu günden bu yana Birleşmiş Milletler (BM) ile yakın işbirliği içindedir. 1945 yılında San Francisco'da BM'nin kuruluşunda Bahai temsilcileri de vardı. 1947 yılında önce ABD ve Kanada Bahai toplumları, 1948'de ise BIC, Birleşmiş Milletler Halkla İlişkiler Departmanı tarafından uluslararası sivil toplum kuruluşu olarak resmen tanındı.

BIC o tarihten beri BM'nin birçok kurum ve heyetiyle yakın ilişkiler kurup işbirliği yapmakta, dünyanın özellikle geri kalmış bölgelerinde yürütülen barış inşa etme, insan hakları, kadının toplumdaki yeri, eğitim, sağlık ve sürdürülebilir kalkınma gibi alanlarda birçok çalışmaya katılmaktadır.

Tohumları 23 Mayıs 1844'te Şiraz'daki bir evde, Hz. Bab'ın Molla Hüseyin ile yaptığı bir sohbette atılan, uğruna Müjdecisi de dâhil binlerce insanın hayatını feda ettiği, Dinin Kurucusu Hz. Bahau'llah ve Mükemmel Örneği Hz. Abdülbaha'nın defalarca sürgüne gönderilerek en ağır baskılara maruz bırakıldığı, iki dünya savaşı ve birçok meydan okumayı aşan Bahai toplumunun, ilk yüzyılının bitişinin hemen ardından dünya halklarının problemlerini çözmeye katkıda bulunmak üzere BM'ye katılacak seviyeye gelmesi, tarafsız herkes için dikkat çekici ve incelenmeye değer olmalıdır.

Bahai Mabetleri

Bahai Dini'nde namaz şeklindeki ibadet veya dualar bireysel olarak yapılmakla birlikte ibadet yerleri olarak “mabet” kavramı bulunmaktadır. Bahai Mabetleri, anlamı “Allah'ın övgüsünün doğduğu yer” olan *Maşriku'l-Ezkâr* olarak adlandırılırlar. Dünyanın çeşitli ülkelerinde yer alan ve Bahai Dini'nin küresel gelişiminin bir işareti olan bu Mabetler tüm insanlara açıktır ve isteyen herkes, hangi inançtan olursa olsun, buralarda Tanrı'yı uygun bir şekilde anabilir.

Günümüzde her kıtada birer tane olmak üzere toplam yedi kıtasal Bahai Mabedi bulunmaktadır. Bunlara “Kıtasal Ana Mabetler” de denir ve her sene milyonlarca kişi tarafından ziyaret edilmektedir. Sekizinci Kıtasal Mabet bu kitabın hazırlandığı tarih itibarıyla Şili'de hâlen inşa edilmekte olup tamamlanmak üzeredir. Gelecekte başka milli ve yerel Mabetler de inşa edilecektir. Her Mabedin, bulunduğu ülkenin kültürünü yansıtan kendine has bir mimarisi olmakla birlikte, hepsinin ortak özelliği dokuz kapıya ve ortada bir kubbeye sahip olmalarıdır.

Bahai Mabetleri günümüzde dua ve tefekkür için kullanılıyor olsa da ileride toplumsal ihtiyaçlara cevap verecek hastane, bakımevi, okul, üniversite, konaklama yeri gibi yapılarla da desteklenecektir. Diğer bir deyişle Bahai Mabetleri dua ve ibadetin yanı sıra toplum hayatının sosyal, bilimsel, eğitim ve hayır işleriyle ilgili hizmet alanlarının da merkezi konumunda olacak şekilde düşünülmüştür. Bu bağlamda Bahai Mabetleri ibadet ile hizmet kavramlarının buluşup görünür alana çıkışının somut bir göstergesidir.

Bahai Toplum Yaşamı

Bahai toplumunun yönetim düzeninin, idari yapılarının ve ilgili süreçlerin kademeli gelişimi Bahailiğin ilk günlerinden beri özel ilgi gösterilen bir konudur. Toplum yaşamının güçlendirilmesi ve idari yapıların ve süreçlerin gelişmesi için Bahailerin adadıkları enerji ve çaba sadece Bahai toplumunun kendi çalışmalarını daha etkin bir şekilde düzenlemeyi amaçlamaz. Amaç daha ziyade Hz. Bahauallah tarafından ön görülen yeni bir toplumsal düzenin oluşumuna ve olgunluğa erişmiş bir insanlığın çeşitli işlerini yürütebilecek yeni yollar keşfetmesine katkıda bulunmaktır.

Bahai toplum yaşamının vücut bulduğu ortamlardan bir tanesi Bahai literatüründe *On Dokuz Gün Ziyafetleri* olarak geçer. Her yerel Bahai toplumunda on dokuz günde bir On Dokuz Gün Ziyafeti için bir araya gelinir. Dünyanın çeşitli bölgelerinde bu toplantılar kültürel farklılıklardan dolayı değişik şekillerde gerçekleştirilse de program her zaman ve her yerde duaların ve Kutsal Yazıların okunması, toplum çalışmaları hakkında paylaşım ve meşveret ile dostluk bağlarını güçlendirici sosyal bölümlerden oluşmaktadır. On Dokuz Gün Ziyafetlerinde katılımcılar

toplumlarını ilgilendiren konular hakkında görüşlerini paylaşma fırsatı yakalarlar ve bu sayede yerel toplumun idari kurumu olan Mahalli Ruhani Mahfil toplumu ilgilendiren konulardan haberdar olup toplumla ilişkisini güçlendirme kapasitesini geliştirme imkânı bulmaktadır. Düzenli olarak yapılan bu toplantılar aynı zamanda artan toplumsal bilinç için bir ortam yaratmaktadır ve daha iyi bir toplum oluşturmak için harekete geçen bireylerin ortaya çıkmasına vesile olmaktadır.

Bu uygulamayla dünyanın neredeyse her bölgesindeki on binlerce mahallede önceden belirlenmiş bir günde bir grup insan dua etmek, kendi ruhani gelişimleri üzerinde düşünmek ve buldukları toplumların yaşantısını geliştirmek için ne kadar mütevazı de olsa bireysel ve kolektif çabaları hakkında konuşmak için sevgi ruhuyla bir araya gelmektedir. Bu buluşmalarda çocuk, genç, yaşlı, kadın ve erkek herkes fikirlerini açıkça paylaşmaktadır.

On Dokuz Gün Ziyafetlerin yanı sıra Bahailer yıl içinde bazı bayramları kutlamak veya özel günleri anmak için de bir araya gelmektedir. Tanrı'nın kutsal yasalarına göre her dönem ve devirde kutsanmış bayramlar, yıldönümleri ve çalışılması yasaklanmış kutsal günler vardır. Bahailerin çalışmaması gereken dokuz kutsal günden yedisi sevinç dolu bayramlar iken diğerleri Hz. Bab'ın şehadetinin ve Hz. Bahau'llah'ın bu dünyadan ayrılışının yıldönümleridir.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

BÖLÜM IX BAHAİLER NE YAPAR?

Bahailere göre, Allah bu çağda insanlığın ulaşması gereken hedefi, adaletin, barışın ve refahın hâkim olduğu bir dünya kurmak ve insanlığın birliğini tesis etmek olarak belirlemiştir. Bahailerin inancına göre insanoğlunun bu hedefe ulaşmasını sağlayacak Plan'ın ana hatları kutsal Bahai yazılarında çizilmiş, kullanılacak araçları ve kaynakları oluşturmak için gereken ilahi kılavuzluk da temin edilmiştir.

Ancak bu, uzun ve zorlu bir yolculuktur. Değişmesi gereken çok şey vardır ki bunların en başında insanoğlunun zihniyeti gelmektedir. Rekabeti, gücü, sınırsız bir tüketim kültürünü ve başarıya giden her yolu mubah gören anlayışı kutsallaştıran bir insanlık; hırsından, kibrinden, bencilliğinden, dini, cinsiyetçi ve etnik önyargılarından kurtulmak ve başarı, mutluluk, adalet, barış, birlik, eşitlik ve refah gibi temel kavramları yeniden tanımlamak zorundadır.

Bahailer işte bu zihniyet değişimine kendi anlayışları çerçevesinde katkıda bulunmak amacıyla geçmişte olduğu gibi bugün de birçok çalışma yürütmektedirler. Kitabın bu son bölümünde Bahailerin günümüzde yürüttükleri çalışmalar hakkında bilgi verilecektir.

Bu çalışmalar Bahai tarihi boyunca çeşitli aşamalardan geçmiştir. Hz. Bab ve Hz. Bahau'llah'ın dönemlerinde Bahai toplumunun birliğinin güçlendirilerek temellerinin sağlamaştırılmasına ağırlık verilirken Hz. Abdülbaha döneminde artmaya başlayıp Hz. Şevki Efendi döneminde hız kazanan dünyaya açılma süreci,

günümüzde Yüce Adalet Evi'nin rehberliğinde daha önce hiç olmadığı ölçüde yoğunlaşmış, bunun doğal sonucu olarak da Bahailerin yürüttükleri çalışmalar değişim geçirerek çeşitlenmiştir. Bu değişim ve gelişim süreci gelecekte de devam edecektir.

Bugün gerek Birleşmiş Milletler şemsiyesi altında gerekse de çeşitli ülkelerdeki yerel Bahai toplumları tarafından yürütülen çeşitli sosyoekonomik projelerin yanı sıra küresel ölçekte, dünyanın her yerindeki Bahailerin sürdürdüğü bazı ortak çalışmalar da vardır ki bunlara “çekirdek aktiviteler” adı verilir. Bunlar şunlardır: Yetişkinlere dönük ve topluma hizmet kapasitesi inşa etmeyi hedefleyen çalışma çemberleri; çocuk sınıfları; genç insanlar için ruhani güçlendirme programları ve dua toplantıları. Bu dört çekirdek aktivite dışında bu kitabın hazırlandığı şu dönemde Türkiye Bahai Toplumunun çalıştığı özel bir alan da toplumun diskurlarına katılımdır.

Bahai olsun olmasın herkese açık olan bu aktivitelere katılmak ya da daha detaylı bilgi almak isteyenler Türkiye Bahai Toplumu ile temas kurabilir.

§ Çalışma Çemberleri: Ruhani Bir Yolda Birlikte Yürümek

Çift Yönlü Amaç Duygusu

Bahai öğretilerinin temel esaslarından biri, insanın kendi iç benliğiyle karakterini arındırmasının ve insanlığa hizmet etmesinin hayatın birbirinden ayrılamaz iki yönü olduğu

düşüncesidir. Bu konuda Hz. Şevki Efendi şu açıklamayı yapmıştır:

İnsan kalbini dışımızdaki ortamdan ayırıp da bunlardan biri iyileştirildiği zaman her şey düzelmiş olacaktır diyemeyiz. İnsanoğlu dünya ile organik bir ilişki içerisinde. Onun içsel yaşamı bu ortamı biçimlendirdiği gibi, bu ortamdan da son derece etkilenmektedir. Biri diğerine etki eder ve insanoglunun yaşamındaki her kalıcı değişim bu karşılıklı tepkilerin sonucudur.¹⁷⁰

Bu anlayışın ışığında Bahailer, yaşamlarında çift yönlü bir amaç duygusunu temel alırlar: Bireysel açıdan ruhani ve entelektüel gelişmelerinin sorumluluğunu üstlenmek ve bununla eş zamanlı olarak toplumun olumlu yönde dönüşümüne katkıda bulunmak.

Bu çift yönlü amaç duygusu Bahailerin her alandaki çabalarını şekillendirmeye yardım eder. Örneğin Bahailerden sadece özel hayatlarında her gün dua edip tefekküre özel zaman ayırmakla yetinmeyerek buldukları ortama dua ile beslenmiş bir ruh üflenmesine vesile olmaları da beklenir; bunun yanı sıra Bahailerin sadece Bahai Dini'ne dair anlayışlarını geliştirmekle kalmayıp Hz. Bahaullah'ın öğretilerini başkaları ile paylaşmaları da gerekir; egonun sadece kendi yaşantılarındaki etkilerine karşı koymaları değil, kendini üstün görme ve dayanışmanın temellerini aşındırma eğiliminde olan kültürleri tersine çevirmek için cesaretle ve alçakgönüllü bir şekilde gayret etmeleri de arzu edilir.

Ruhani Bir Yolda Birlikte Yürümek

Bahai toplumunda herhangi bir ruhban sınıfı yoktur. Bu açıdan bakıldığında Bahailer birtakım âlimler ve din adamları tarafından yönetilen ve kılavuzlanan bir inananlar topluluğu değildir. Bahai öğretileri her bireyin ruhani gelişiminden o bireyin kendisinin sorumlu olduğunu vurgular. Bahai kurumlarının bir varlık nedeni bireylerin enerjilerini ortaya çıkarmak ve yönlendirmektir. Bahai toplum yaşamının da karşılıklı meşveret ve teşvik ile nitelendirilmiş olması gerekir. Bununla birlikte ruhani gelişimin sorumluluğu esas itibarıyla yine de bireyin kendi omzundadır. Bir başka deyişle birey bu konudaki sorumluluğunu kurumlara ya da topluma havale edemez.

Ruhani bir yolda yürümenin dinamikleri, Bahailerin hem bireysel hem kolektif olarak tüm aktivitelerinde sürekli olarak ve daha derinlemesine anlamaya çalıştıkları bir konudur. Öte yandan bazı şeyler çok nettir: Bu yolda ilerlerken sadece kendimize odaklanmamız ters etki yaratacaktır. Bu yolu ancak başkalarının eşliğinde yürüebiliriz ve yol boyunca herkesin karşılıklı olarak sevgi, yardım ve teşvike ihtiyacı vardır. Kendini üstün görme eğilimine sürekli ve bilinçli olarak karşı konulması gerekir ve alçakgönüllülük ilerlemenin ön koşuludur.

Bu ruhani yolda yürüyen hiçbir birey mükemmellik iddiasında bulunamaz. Diğer yandan bireyin, Bahai Dini'nin belirlediği yüksek ideallere ve öğretilere uygun bir yaşam sürdüremeyeceği düşüncesine de yer yoktur. Hz. Bahauallah'ın getirdiği standartlara tam anlamıyla ulaşmak ne kadar zor olursa olsun tüm Bahailerin bu standartları hayatlarında her gün biraz daha fazla

yansıtabilmek için günlük çaba içerisine girmeleri beklenmektedir.

Çalışma Çemberlerinin İşleyişi

Çift yönlü amaç duygusu doğrultusunda hem bireysel ruhani gelişimimizi sürdürmek hem de daha iyi bir toplum kurmaya katkıda bulunmak için tüm dünyadaki insanlara hitaben “çalışma çemberleri” yapılmaktadır. Türkiye’de ve dünyanın her yerinde yapılan bu aktivitenin amacı, bireylerin Bahai öğretilerine dair anlayışlarını derinleştirmelerine ve daha iyi bir toplum kurma çabalarında gerekli olacak ruhani içgörü, bilgi ve becerileri edinmelerine yardımcı olmaktır.

Çalışma çemberleri çeşitli sıklıklarda ve birkaç saat boyunca çeşitli kitapların çalışıldığı gruplardır. Herkes Bahai olsun ya da olmasın, bu çemberlere katılabilir. Çember, incelenecek kitabın içeriği konusunda ve Bahai enstitüsünde deneyime sahip bir “kolaylaştırıcı” tarafından yürütülür ancak kolaylaştırıcının grupta herhangi özel bir konumu yoktur. Çalışma sırasında öğrenme sorumluluğu her katılımcının kendisine aittir. Kolaylaştırıcı bu süreci kolaylaştırırken çalışılan konu üzerinde kendisi de yeni görüşler kazanır. Kolaylaştırıcı ve katılımcılar arasındaki ilişki, bir âlim ile bir grup eğitilmesi gereken insan arasındaki ilişki şeklinde değildir. Bu kurslar serisini tamamlayan her katılımcı isterse kendi çalışma çemberini açarak kolaylaştırıcı olabilir. Kolaylaştırıcıların temel işlevi çember katılımcılarının öğrenme sorumluluğunu üstlenmelerini teşvik edecek bir ortam oluşturmaktır. Çalışma çemberleri bireylerin ruhani ve ahlaki olarak güçlenmelerine vesile olan bir ortam sunmalıdır çünkü amaç, toplumların gelişmesine yardımcı olacak etkinliklerin

başlatılması ve düzenli olarak sürdürülebilmesi için anlayış, ruhani içgörü ve diğer becerilerin bireysel düzeyde geliştirilmesine yardım etmektir.

İçerik ve Hizmet Aktiviteleri

Çalışma çemberlerinde işlenen kitaplar çeşitli konular ve hizmet aktiviteleri ile ilgili Bahai yazılarından alıntılar içerir. Katılımcılar bu alıntıların kendi bireysel ve kolektif yaşamlarındaki uygulamaları hakkında düşünür ve tartışır. Bu çalışmalar sırasında incelenen bazı konular şunlardır: Dua ve tefekkür ile salıverilen ruhani güçlerle insanları buluşturacak ortamların nasıl yaratılabileceği; çeşitli geçmişlere sahip insanlarla anlamlı sohbetler yapıp dostluk bağlarının nasıl güçlendirilebileceği; çocukların eğitiminin toplum hayatının en önemli unsurlarından biri hâline nasıl getirilebileceği; genç insanların entelektüel ve ruhani kapasitelerini geliştirmelerine yardımcı olacak ortamların nasıl oluşturulup sürdürülebileceği.

Çalışma çemberleri sadece bazı kitapların incelenmesi ile bitmez. Katılımcılar hem inceledikleri kitaplardan kazandıkları anlayışlar hem de bölgelerindeki Bahai kurumlarının destek ve teşviki ile çevrelerindeki insanlara yönelik çeşitli hizmet aktiviteleri yaparlar. Kadın, erkek, genç, yaşlı herkes bu çalışmalar sayesinde etraflarındaki topluma, dolayısıyla ülkelerine ve dünyaya olumlu katkıda bulunmak ve yaşadıkları ortamı yeniden şekillendirmek için gerekli güce sahip olduklarının farkına varırlar.

§ Çocuk Sınıfları: Çocukların İçsel Kapasitelerini Geliştirmek

Bahailer çocukları bir toplumun sahip olabileceği en değerli hazine olarak görür. Çocuklar geleceğin güvencesi ve umududur. Ancak çocukların bu beklentileri karşılayabilmeleri için hem zihinsel hem de ruhani açıdan beslenmeye ihtiyaçları vardır. Günümüz dünyasında çocukluk yıllarının neşesi ve masumiyeti, çok kolay bir şekilde maddiyatçı amaçların saldırgan tutumlarıyla yok edilebilmektedir. Dolayısıyla çocukların ruhani ve ahlaki eğitimleri bugünün dünyasında özellikle hayati önem taşır. Bu konu ile ilgili Hz. Abdülbaha'nın sözleri şöyledir:

Terbiye ve ahlâk bilim öğreniminden daha önemlidir. Temiz, arınmış, iyi huylu ve güzel ahlâklı bir çocuk, cahil de olsa; tüm bilim ve sanatlarda usta olmasına rağmen terbiyesiz, pis ve kötü ahlâklı olan bir çocuktan daha iyidir. Çünkü, iyi davranışlı bir çocuk, cahil de olsa yine başkalarına yarar sağlar; fakat kötü ahlâklı bir çocuk, bilgin de olsa fesatçı ve zararlıdır. Ama eğer çocuk bilim ve güzel ahlâkın her ikisini öğrenirse, işte o zaman ışık üstünde ışıktır.¹⁷¹

Tüm İnsanların Asil Yaratıldığı İnancı

Bahai Dini'nin en temel inançlarından birisi tüm insanların asil yaratıldığıdır. Herkes Allah'ın dürüstlük, cömertlik, şefkat ve nezaket gibi birçok ruhani niteliğini yansıtabilme kapasitesine sahiptir. Tüm insanlar kendilerine has yetenek ve kapasiteler ile donatılmış, Allah'ın yarattığı özel kişilerdir. Bu yetenek ve kapasitelerin ortaya çıkması ise ancak doğru bir eğitim modeliyle

mümkün olabilir. Hz. Bahauallah'ın bu konudaki açıklaması şöyledir:

İnsana kıymetli mücevherlerle dolu bir maden nazariyle bakınız. Terbiyedir ki ona hazinelerini dışarı döktürür; terbiyedir ki insanlığı o mücevherlerden istifade ettirir.¹⁷²

Dolayısıyla insanlardaki bu potansiyelleri çocukluk yıllarından başlayarak ortaya çıkarmak ve ruhani vasıfları geliştirmek, Bahai Dini'nin ilk yıllarından itibaren çok önem verilen, öncelikli bir konu olarak görülmüştür.

Ruhani ve Ahlaki Eğitimin Gerekliliği

Tüm insanların asil yaratıldığını kabul etmek çocuk eğitiminin en temel hareket noktası olsa da kapasitelerin ortaya çıkması için yeterli değildir. Bir mum ışık verme kapasitesine sahip olsa da bunu kendiliğinden yapamaz ve tutuşturulması gerekir. Aynı şekilde çocukların da içlerindeki tüm ruhani vasıfları, yetenekleri ve kapasiteleri ortaya çıkarmaları için ruhani ve ahlaki bir eğitime ihtiyaçları vardır.

Ancak bu eğitim boş bir kabı doldurma bakış açısıyla yapılırsa sonuç vermeyecektir. Çocukların kapasitelerini keşfetmeye gayret etmek ve bunları ortaya çıkarıp geliştirmelerine yardımcı olacak ortamlar sunmak, bu bağlamda çok hayatidir. Bu nedenle çocuklara bu anlayışa dayanan bir eğitim sunmak, uzun zamandan beri Bahai kültürünün bir parçası olmuştur. Çocuk sınıfları, çocukların okulda aldıkları eğitimin bir alternatifi olmayıp bunu tamamlayıcı ve bu hassas kalpleri ve akılları besleyen bir eğitim sunar.

Çocuk Sınıflarının İçeriği ve Herkese Açık Oluşu

Çocuk sınıfları, ebeveynlerinin izin vermesi koşuluyla her çocuğa açıktır ve ailelerle birlik içerisinde yürütülür.

Bahai öğretilerinden ilham alınarak hazırlanan bu sınıflar, çocukların içlerinde zaten var olan içsel kapasitelerini ortaya çıkarmalarında destek olup Allah'a ve tüm peygamberlere sevgi duymalarına yardımcı olmayı amaçlar. Sınıflar, çocuklar için seçilmiş olan uygun kutsal yazıları inceleme, yaşamlarında karşılaştıkları sorular hakkında konuşma, çocuklara aileleri ve arkadaşlarıyla olan ilişkilerinde sevgi, birlik ve adalet gibi ruhani prensipleri uygulama fırsatları sunar. Sınıfların nihai amacı ise çocukların kendi ruhani gelişimlerinin sorumluluğunu üstlenmelerinin ve toplumun gelişmesine katkıda bulunmanın gerekliliğini anlama ve buna uygun hareket edebilme seviyesine ulaşmalarını sağlamaktır. Müfredat sosyal beceri ve arkadaşlığı geliştiren etkinlikler, oyunlar, sevgi, nezaket, cömertlik gibi erdemleri anlatan hikâyeler, sanat ve müzik de içerir.

§ Yeni Gençlik Grupları: Yeni Gençlere Eşlik

11–15 yaş grubu için özel olarak hazırlanmış olan yeni gençlik programı, bu yaş grubuna “keskin bir adalet duygusu, evreni öğrenme konusunda isteklilik ve daha iyi bir dünyanın kurulmasına katkıda bulunma arzusuna sahip gençler”¹⁷³ olarak bakan uzmanlarca, dünyanın her yerinde kazanılan deneyimler ışığında geliştirilmiş ve geliştirilmeye devam eden, uluslararası bir programdır.

Yeni Gençlik Döneminin Önemi

Ön ergenlik (11–15 yaş) çağı, bir bireyin davranış ve düşünce biçimlerinin birçoğunun şekillenmeye başladığı çocukluktan ergenliğe geçişin ara evresi olduğu için özel önem taşır. Bu dönemde gençler hızlı bir bedensel, zihinsel ve duygusal değişim geçirirler. Farkındalık seviyelerinin yaşları itibarıyla yükselmesinden ötürü felsefi konulara ve kendi yetenek ve becerilerinin ne olduğuna daha fazla ilgi duymaya başlarlar. Özetle gençler bu kısa ve kritik dönem boyunca, birey ve toplum hakkında, hayatlarının geri kalanını şekillendirecek birtakım fikirler edinirler.

Yaygın kanaat, yeni gençlik evresinin doğası gereği türlü kafa karışıklıkları, duygusal dalgalanmalar, olumsuz davranışlar ve çeşitli krizlerle kol kola yaşandığıdır. Bahai anlayışı ise daha farklıdır.

Genç bireylerin bu evrede zaman zaman sergileyebildikleri bazı olumsuzlukların doğal görülmesi problemin çözülmesine değil, yayılmasına hizmet etmektedir. Üstelik tarafsız bir gözle bakarsak bu problemlerin yetişkinlerde de fazlasıyla mevcut olduğu görülecektir. Bunun yanı sıra çeşitli güç odaklarının bu genç dimağlar üzerindeki ciddi etkisi, yetişkinlerin kendilerine hâlâ çocuk gibi davranmaya devam etme eğilimi ve ebeveynler başta olmak üzere, birçok yetişkinin sözleri ile hareketleri arasında gördükleri tutarsızlıklar, bu gençleri olumsuz yönde etkilemektedir.

Toplumlarda birtakım problemlerin mevcut olması, yeni gençlerin bunların üstesinden gelemeyecekleri anlamına gelmez;

aksine onlar bu problemlere yol açan etkileri bertaraf etmekle kalmayıp, yeni bir toplum kurulmasına katkıda bulunan bireyler hâline gelme potansiyelini içlerinde barındırmaktadırlar. Dolayısıyla yeni gençler, yeteneklerinin topluma, dolayısıyla tüm insanlığa hizmete yönlendirilebileceği en uygun yaşadılar.

İki Yönlü Değişimin Gerekliliği

İnsanın saklı kalmış yeteneklerini geliştirmesi ile toplumun refahı için çalışması, birbirinden ayıramayacak iki husustur; çünkü bir şahsın ahlaki değerleri ile davranışları bir yandan o kişinin çevresini şekillendirirken öte yandan aynı ahlaki değer ve davranışlar toplumsal yapı tarafından da biçimlendirilir. İşte bu, *Çalışma Çemberleri* başlığında da değindiğimiz iki yönlü amaç duygusudur.

Bu iki yönlü değişim ancak bilinçli çabayla meydana gelecektir. Gençlerin hem kendi kişisel gelişimlerinin sorumluluğunu üstlenme hem de toplumun değişimine katkıda bulunma bağlamında bu konunun önemini farkına varması ve güçlü bir amaç duygusu ile donanması gereklidir. Böylesi iki yönlü bir ahlaki amaç, doğal olarak bir hizmet yaşamında ifade bulacaktır ki yeni gençlik programı da burada devreye girer.

Yeni Gençlik Programının Amacı

Programın asıl amacı, neşeli ve arkadaş canlısı bir grup ortamında yeni gençlerin zihinsel ve ruhani güçlerini açığa çıkarmaya ve bunları insanlığa hizmete yönlendirmektir. Bunlardan ilki olan zihinsel güçlenme, yeni gençlerin etraflarındaki dünyayı net bir şekilde anlamalarına, toplumu

biçimlendiren güçleri tanımalarına, ifade güçlerini artırmalarına yardım eder. Ruhani güçlenme ise hayata ve topluma dair umut dolu bir bakışa sahip olmalarına, toplumlarına alçakgönüllü biçimde hizmet etmelerine, rekabet yerine dayanışma ve işbirliğini seçmelerine yardımcı olur.

Bahai yeni gençlik programlarında bunu sağlamak için dört temel araç kullanılır: Müfredat kitapları, topluma hizmet projeleri, sanat aktiviteleri ve spor faaliyetleri.

Müfredat Kitapları

Dünyanın çeşitli yerlerinde sosyoekonomik gelişimi amaçlayan Bahai ilhamlı kurumlar tarafından hazırlanan müfredat kitapları, yeni gençlerin sağlam bir karakter oluşturmak için gerek duyduğu erdem ve kavramları hikâyeler ve bunlarla ilgili alıştırmalar yardımıyla aktarır. Müfredatın içerdiği alıştırmalar yeni gençlerin akranlarıyla birlikte özgürce anlayış geliştirmelerine ve birlikte geçceği araştırmalarına imkân sağlar.

Topluma Hizmet Projeleri

Yaşadıkları toplumlardaki güncel meseleleri tespit etmelerine ve bunların çözümleri hakkında derinlemesine düşünüp, analiz kapasitelerini geliştirmelerine yardımcı olan bu ortamlar sayesinde yeni gençler, arkadaş gruplarıyla hizmet projeleri tasarlayarak örneğin mahallelerindeki sorunların çözümü için harekete geçme gücü bulurlar. Bu projeler bir yandan projenin yapıldığı çevrede yaşayanların geleceğe dair umutlarını artırırken bir yandan da yeni gençlerin mahallelerindeki sorunların çözümünde kendilerini aktif bir aktör olarak görmelerini sağlar.

Sanat Aktiviteleri

İnsanların kendilerini ifade etmek için binlerce yıldır kullandığı bir araç olan sanattan da faydalanan yeni gençlik programı, bu yolla hem katılımcıların gizli yeteneklerini açığa çıkarıp güzelliği takdir etmelerine hem de müfredat boyunca inceledikleri kavramlara dair daha derin bir anlayış geliştirmelerine yardımcı olur.

Spor Faaliyetleri

İnsan hayatının en enerjik çağlarından biri olan yeni gençlik dönemindeki bireyler, enerjilerini sağlıklı biçimde ifade edecek ortamlara ihtiyaç duyarlar. Bu nedenle program, işbirliği ruhunun yeşermesine uygun olan sportif aktiviteleri de içerir.

Programın İşleyişi ve Katılım

Herkese açık olan program tamamen gönüllü bir şekilde yürütülmektedir. Her grupta katılımcılara kendi kapasitelerini geliştirmeleri için yol göstermeye çalışan, genellikle onlardan yaşça daha büyük gençlerden oluşan, onları anlayan ve bu gelişime adanmış sorumlular vardır ki bu kişilere “animatör” denir. Animatörlerin varlığı bir yandan yeni gençlerin kendilerini çevreleyen ve parçalanmakta olan bir toplumun olumsuz tesirlerine karşı korunabilmelerine bir yandan da toplumun iyileşmesine katkıda bulunma umut ve inançlarının canlı kalmasını kolaylaştırmaya hizmet eder.

§ Dua Toplantıları

Dua Nedir?

Her dinde var olan dua konusuna dair Bahai anlayışı, Hz. Abdülbaha'nın yaptığı şu açıklamada görülebilir:

Varlık dünyasında duadan daha tatlı bir şey yoktur. İnsan dua hâlinde yaşamalıdır. En kutsanmış durum dua ve niyaz durumudur. Dua, Tanrı ile sohbetir. Tanrı ile sohbetten daha tatlı bir hâl veya ulaşılabilecek daha yüce bir durum yoktur. O ruhaniyet yaratır, bilinç ve göksel duygular yaratır, Melekût'un yeni cazibelerine yol açar ve daha yüksek zekâ alıcılıklarına sebep olur.¹⁷⁴

Neden Dua Ederiz?

Sağlıklı bir yaşam sürdürmek için belli bir düzen içinde, makul miktarda yemek yeriz. Düzenli şekilde beslenmek çevremizin bize dayattığı bir davranış değildir; maddi doğamızın gerçekliği ile ilgilidir. Bedenlerimiz öyle yaratılmıştır ki birkaç saatte bir gıdaya ihtiyaç duyar ve bizim de bu ihtiyaca cevap vermemiz gerekir.

Öte yandan insan doğasının ruhani bir yönü de vardır ve bunun da beslenmesi gerekir. Bu tespit bize insan ruhunun, kalbimizle ve aklımızla düzenli olarak Allah'a yönelmemizi ve varlığımızın Kaynağı ile "sohbet etmemizi" gerektirecek bir şekilde yaratılmış olduğunu anlatır.

Biliyoruz ki bizleri Tanrı yaratmıştır. O bilicidir, hikmetlidir. Bizim ne istediğimizi ve neye ihtiyacımız olduğunu bilir. Öyleyse neden hâlâ dua etmeliyiz? Tanrı'nın dualarımıza ihtiyacı yoktur ama ruhumuzun gelişmesi duaya bağlıdır; dua ruhun gıdasıdır. Dua ettiğimiz zaman ruhani açıdan besleniriz. Bizi ilahi dünyaya bağlayan sevgi bağı ile Tanrı'nın hoşnutluğunu kazanırız. Dua ayrıca bize bahşedilen ruhani hediyelerden hoşnut kalma ve gerçek mutluluk deneyimi kazanma kapasitemizi artırır.

Birlikte Dua Etmek ve Tanrı Sözüünü Paylaşmak

Dünyanın ve Türkiye'nin her yerindeki Bahailer, komşuları ve arkadaşlarıyla düzenli dua toplantıları yaparak toplumlarının ruhani olarak canlanmasına yardımcı olmaya çalışırlar. Dua toplantısının özünü, dualar ve kutsal yazılardan alıntılarının paylaşılması oluşturur. Bunun ötesinde başka bir kalıp yoktur. Dua toplantıları canlandırıcı, ruhani bir atmosfer yaratmayı öğrenmek için fırsat sağlar. Bu atmosfer müzik ve diğer sanatları da içerebilir. Kilit nokta, zihinlerimizi gündelik hayatın kaygılarından arındırmak ve yüksek idealler hakkında derinleşmektir. Ayrıca dua toplantısıyla evini mahalledeki dostlarına ve misafirlere açmak ve topluma hizmet etmek de bu aktivitenin diğer bir amacıdır.

Bu toplantılarla birlik ve sevgi ruhu ortaya çıkar. Bunlar yaşamımızda güçlü bir etkiye sahiptir. Varlığımızın ruhani tarafına özel zaman ayırdığımızda günlük yaşantımıza farklı bir açıdan bakmaya başlarız. Daha önce üstesinden gelemediğimiz zorluklar bize daha az korkutucu gözükebilir, ruhani gücümüz artar ve insanlığa hizmet etme yeteneğimiz serpilir.

§ Toplumun Diskurlarına Katılım

Bahailerin aktif oldukları alanlardan birisi de toplumsal sorunların çözümüne dair arayışlar ve tartışmalar olarak tarif edilebilecek olan diskurlara katılmak, fikirlerini paylaşmak ve düşünce seviyesinde katkıda bulunmaktır.

Bahai Dini'nin insan hayatında tasavvur ettiği değişimin boyutu ve kapsamı çok geniş kapsamlıdır. Bahai literatüründe Hz. Bahau'llah'ın adı ile özdeşleştirilen yeni Dünya Düzeni'ne doğru ilerlemek, bireyin ruhani açıdan güçlendirilmesine ek olarak, toplumsal yapıda çok köklü değişimleri, toplumun mevcut temellerinin genişletilmesini ve toplumsal kurumların tepeden tırnağa yeniden şekillendirilmesini gerektirir. Davranışlar, düşünceler, temel meselelere ait kavramlar... İnsanlığın olgunluk çağındaki dünya medeniyeti gün ışığına çıktıkça bunların hepsi yeniden şekillendirilmelidir.

Hz. Bahau'llah'ın “yaşadığınız asrın gerekleri ile yakından ilgileniniz, onun icapları üzerinde düşününüz”¹⁷⁵ uyarısına sıkı bir şekilde bağlı olan Bahailer, inandıkları bu ve benzeri öğretilerden ilhamını alan anlayışlardan ve yaşadıkları deneyimlerden yola çıkarak, toplumun yaygın diskurlarına katılıp toplumsal problemlerin çözümüne düşünce düzeyinde katkıda bulunurlar. Bu amaçla dünyadaki ve ülkemizdeki Bahailer, fikirlerin, kamusal görüş ve politikaların oluştuğu çeşitli toplumsal alanlarda kişi, grup ve kurumlar seviyesinde yer alır; konferanslara, seminerlere ve internet forumlarına katılır; yazılar yayımlar ya da devlet yetkilileri ve sivil toplum örgütleri ile görüşme imkânları yaratarak, insanlığın karşı karşıya olduğu

önemli sosyal konularla ilgilenen insanlarla, yerelden uluslararasına kadar her seviyede diyaloga girerler.

Bahailer bu gibi ortamlarda fırsat buldukça, cömert bir şekilde ve hiçbir ön şart olmaksızın tartışılan konuyla ilgili Bahai öğretilerini ve bu öğretilerin toplumsal meselelerin çözümünde nasıl uygulandığıyla ilgili deneyimlerini alçakgönüllü bir şekilde paylaşır; bunu yaparken de kendi çözümlerini üretip bunları dayatmak yerine, ilgili problemleri diğer kurum ve bireylerle birlikte tanımlama, ifade etme ve ele alma üzerine odaklanırlar.

Geçmişten bugüne kadar Bahailerin toplum diskurlarına katılımı farklı şekillerde ve seviyelerde olmuştur; bireysel, kurumsal, uluslararası ve ulusal.

Dünyanın birçok yerinde bireysel ya da grup olarak yürütülen bu aktivitelerin yanı sıra ilhamını Bahai öğretilerinden alan ve eğitim, kadının ilerlemesi ve sağlık gibi çeşitli alanlarda çalışmalar yürüten organizasyonlar da diskurlara kendi deneyimlerinden kazandıkları içgörülerle katkıda bulunmuşlardır. FUNDAEC (Fundación para la Aplicación y Enseñanza de las Ciencias), ISGP (Institute for Studies in Global Prosperity) ve Tahirih Justice Center gibi birkaç organizasyon ruhani ve ahlaki motivasyonu artırmayı hedefleyen fikir ve programları tanıtarak toplumdaki diskurlara katkı sunmaktadır.

Bunun yanı sıra Bahai Uluslararası Toplumu'nun (BIC) ofisleri Birleşmiş Milletler düzeyinde, insan hakları, sürdürülebilir kalkınma, çevre ve kadın erkek eşitliği gibi çeşitli diskurlara katılmaktadır.

Benzer şekilde ulusal Dış İlişkiler Ofisleri de kendi ülkelerindeki diskurlara çeşitli şekillerde katılmaktadırlar. Bazı durumlarda bu ofisler gerek devlet gerekse de sivil toplum temsilcileriyle önemli ilişkiler kurmuş, birkaç yıllık çabaların neticesinde, bu Ofislerin birçoğu çeşitli toplumsal meselelerde politika oluşturulması süreçlerinin güvenilir ve değerli katılımcıları haline gelmiştir.

Bahailerin düşünce seviyesinde katkı sundukları diskur konularından bazıları insan hakları, iklim değişikliği, eğitim, toplumda dinin rolü, kadın erkek eşitliği, bilim ve dinin uyumu, sürdürülebilir kalkınma, kız çocuklarının eğitimi, sağlık ve çevredir. Bugün Türkiye Bahai Toplumu'nun ulusal seviyede en çok yoğunlaştığı diskur konusu ise kadın erkek eşitliğidir.

Kadın Erkek Eşitliğine Doğru İlerleme

Daha önceki bölümlerde de değinildiği gibi kadın erkek eşitliği Bahai Dini'nin en önemli öğretilerinden birisidir. Bahailer bu prensibin hayata geçirilmesinin, hem yaratılışın bir gereği, hem temel bir insan hakkı hem de dünya barışının kurulmasının en önemli ön koşullardan birisi olduğuna inanırlar. Nüfusunun yarısının haksız muamele gördüğü bir dünyada ne birlik ne de barış olabilir.

Kadın erkek eşitliği prensibi Bahai Dini'nin ilk yıllarından itibaren Hz. Bahauallah tarafından hayata geçirilmeye başlanmıştır. Daha sonraki dönemlerde Hz. Abdülbaha ve Hz. Şevki Efendi öncülüğünde Bahai toplumunda bu konuya dair anlayışın geliştirilmesine ve uygulama alanına aktarılmasına devam edilmiştir. Bu sayede Bahailer günlük hayatlarında, aile ortamlarında, bireysel ilişkilerinde, iş yaşıntılarında ve idari

kurumlarında bu prensibi uygulamaya önem vererek toplumun birliğinin sağlanmasına katkıda bulunmuştur.

Bahailer bu çabayı yalnızca Bahai toplumuyla sınırlı tutmamış, kültürel nedenlerle kadına söz hakkı verilmeyen ve kadınların potansiyelinin sıklıkla yadsındığı birçok yerde kendi bakış açılarını gündeme getirerek, bu konuda anlayışlar geliştirerek ve farkındalıklar yaratarak kadının hak ettiği yere, yani erkeklerle eşit konuma taşınması ve böylece yeni bir kültür oluşturulması yolunda adımlar da atmışlardır.

Yerel ve milli Bahai toplumlarının bu yöndeki çalışmalarının yanı sıra Bahai Uluslararası Toplumu'nun BM Ofisi, son altmış yıldır kadınların gelişimi ve cinsiyet eşitliği alanında özel çalışmalar yürütmektedir. Bu amaçla BM'nin Kadının Statüsü Komisyonu'nun oturumlarına fiilen katılan Bahailer yapılan tartışmalara katkılarda bulunmakta, BM'in cinsiyet eşitliğini destekleyici mekanizmalarını geliştirmekte, kadın konulu BM konferanslarında yönlendirici görevler üstlenmiş ve yine BM'nin tüm milli programlarını ve girişimlerini desteklemektedir. BM bünyesindeki Bahai Ofisi'nin bu alandaki katkıları bugün de devam etmektedir. Dünyanın çeşitli yerlerindeki kadınların görüş ve taleplerinin BM gündemine alınmasında öncü rol oynayan bu Ofis, kadınların ve kız çocuklarının sağlığı, eğitimi ve güvenliği ile kadına yönelik şiddet gibi konularda UNICEF ve BM Kadın Kuruluşlarıyla yakın işbirliğini sürdürmektedir.

Kadın Erkek Eşitliği Konusunda Türkiye’de Yapılan Çalışmalar

Ülkemizde ve dünyada cinsiyet eşitliğinin önemi birçok kişi ve kuruluş tarafından iyice anlaşılmakta ve Türkiye Bahai Toplumu da bu alandaki yoğun çalışmalara katkıda bulunmaktadır. Bahailer bu amaçla mümkün olduğu kadar çok sivil toplum kuruluşu, kişi ve kurumla bir araya gelerek hem tartışmalara düşünce seviyesinde katılmakta, hem de işbirliği yapılabilecek alanlarda bu kişi ve kuruluşlarla omuz omuza çalışarak bu toplumsal problemin çözümü için katkı sunmaktadırlar. Bahai toplumu ayrıca bu konuyla ilgili toplumsal farkındalığı ve anlayışı geliştirerek hem günlük konuşmalarında hem de panel, seminer gibi daha kurumsal ortamlarda kadın erkek eşitliğinin ilerletilmesine dair deneyimlerini paylaşmakta, görüşlerini politika ve düşünce üretilen makamlardaki kişilere resmi yollarla iletmektedir.

Kadın erkek eşitliğini geliştiren ve cinsiyet eşitliğinin temelinde yatan birlik ve adalet öğelerini destekleyen sosyal kurumlar kurmak ve toplumsal uygulamalar geliştirmek, hem bireylerin kalplerinde ve akıllarında hem de toplumun yapısında köklü değişimler gerektirir. Bu çok uzun bir yoldur; hiçbir kestirme yol da yoktur. Bunun için Bahailer ilgili kişi ve kurumlarla bir araya geldiklerinde kadın erkek eşitliği prensibini daha iyi anlamaya ve bu prensibi hayata geçirmenin yol ve yöntemlerini keşfedip uygulamaya çalışırken ortaya çıkan soruların cevaplarını herkesle birlikte bulmaya çalışırlar. Bahai toplumu ülkemizde kadının hak ettiği konuma yükselmesini arzu eden herkesle işbirliğine hazırdır.

Dinin Toplumsal Rolü

Türkiye Bahai Toplumu, kendini ülkesinin refahına adanmış bir toplumdur. Bu amacına ulaşabilmenin bir yolu olarak da çeşitli inançlara sahip kişi ve kurumlarla bir araya gelip işbirliği yapmakta ve dinin toplumsal rolü üzerine diyaloglarda yer almaktadır.

Hız. Bahauallah sosyal bir güç olarak din hakkında şöyle buyurmaktadır: “Din, dünyada düzenin kurulması ve orada yaşayan her şeyin barış ve huzur içinde bulunması için mevcut vasıtalar arasında en büyüğüdür.” Bahailere göre din, Allah’ın iradesini ve isteğini çağdan çağa hep daha büyük ölçüde göstermiş olan Yüce Şahsiyetlerin öğretileri vasıtasıyla indirilen Tanrı Sözü’ne insanlığın verdiği süregelen karşılığı somutlaştıran ve devamlı gelişmekte olan bir bilgi ve uygulama sistemidir. Dünya Bahai Toplumu’nun idari kurumu olan Yüce Adalet Evi din ile ilgili şu açıklamayı yapmıştır: “Din, başkalarına zarar vermeyi yasaklar ve ruhları fedakârlık meydanına davet eder ki diğerlerinin iyiliği için kendilerini feda etsinler. Din, dünyayı kucaklayan bir vızyon kazandırır ve kalpleri benmerkezcilikten ve önyargıdan arındırır. Din, birlik kurması, herkese faydalı olacak maddi ve ruhani iyileşme için gayret göstermesi, kendi mutluluğunu başkalarınıninkinde görmesi, öğrenim ve bilimi ilerletmesi, gerçek mutluluğun bir aracı olması ve tüm insanlığı tekrar canlandırması için ruha ilham verir. İnsan, ruhunun aynasını kendisine bahşedilmiş olan ilahi nitelikleri yansıtan kadar parlatır. Ve böylece ilahi sıfatların gücü bireyde ve insanlığın ortak yaşamında görünür hale gelerek yeni bir toplumsal düzenin ortaya çıkmasına yardım eder.

Hz. Bahau'llah'ın Öğretilerinde ortaya konulan dinin gerçek tarifi işte budur.”

Din, salt özel hayatımızda yaşadığımız, hakkında konuşmadığımız ve toplum hayatımızdan izole ettiğimiz bir olgu değildir; aksine dinin toplumsal boyutu en az bireysel yönü kadar önemlidir. Varoluşunun gerçek nedeni kardeşlik ve barış davasına hizmeti gerektiren din, tüm toplumları ve insanları derinden etkilemektedir. Din, toplumların ilerlemesinde, bireylerin ruhani nitelikler geliştirmeye güdülenmesinde ve fedakârlıkta bulunup toplumlarının iyileştirilmesine katkıda bulunmada insanların güçlendirilmesinde öncelikli güçlerden biri olduğunu tarih boyunca kanıtlamıştır. Din, karakteri soylulaştırmakla ve ilişkilerde uyum sağlamakla ilgilendiği için, tarih sahnesinde yaşama anlam veren nihai otorite olarak hizmet etmiştir. Her çağda iyiliği işlemiş, kötülüğü ayıplamış ve henüz gerçekleşmemiş olasılıkları, görmeye istekli herkesin gözleri önüne sermiştir. İnsan ruhu, dünyanın koyduğu sınırlamaları yenmede ve kendi emellerini gerçekleştirmede dinin öğütlerinden cesaret almıştır.

Dünyanın ilahi kaynaklı tüm dinlerine yüzeysel bir bakış dahi barışı teşvik etmedeki yönlerini gözler önüne serer. Dinin yeryüzündeki olumlu etkilerinin bir nedeni de her dinin temelinde yatan hoşgörü, şefkat, sevgi, adalet, alçakgönüllülük, fedakârlık, doğruluk, kendini başkalarının iyiliğine adanma, güvenilirlik ve birlik gibi birçok evrensel ruhani prensibin, durmadan ilerleyen bir medeniyetin esasları olmasından kaynaklanır. Din, insanın gerçek ruhani doğasına, insan âleminin birliğine, adalet kavramının gerçek anlamına dair birçok içgörü kazandırır. Adil ve dengeli bir değerlendirme yapıldığında toplumlarda ve yeryüzünde milyonlarca bireyin yaşamlarında

elde edilen güvenlik, refah ve mutluluğun dine çok şey borçlu olduğu görülür.

Fakat diğer yandan dinin gerçek amacından saptırılması, toplumsal çözülmenin, hoşgörüsüzlüğün, nefretin, zulmün, çatışmanın ve yoksulluğun ana sebeplerinden biri olmuştur. Gerçekten bugün dünyada var olan zorlu sorunların birçoğunun dinî otoritenin istismar edilmesinden ve yozlaştırılmasından kaynaklandığı ileri sürülebilir. Dahası din, uzun bir süredir fanatizmle bağdaştırılmıştır. Fakat aynı zamanda bugün, din ile çatışmaların arasındaki bağlantıların yok edilmesi gerekliliğine dair bir bilinç de mevcuttur.

İşte bu sebeple çok aşikârdır ki eğer din bugün dünya medeniyetinin karşı karşıya bulunduğu meydan okumaları aşmaya yardımcı olacaksa cehaletten, önyargıdan ve düşmanlıktan arınmış olmalıdır. Sadece bazı ayrıcalıklı bireylerin veya toplumların refahını ilerletme eğiliminden vazgeçerek dinin, bireyin ruhani varoluş amacını gerçekleştirmesinin ve refahına kavuşmasının ancak tüm dünyanın kolektif ilerlemesinden geçtiğini vurgulaması elzemdir. Adalet ve birliğe aktif adanmışlıkla ve hizmetle din, toplumsal ilerleme konularını ele almada çok büyük olumlu bir güç sağlayabilir.

Bahai toplumu bu bakış açısından ilham alarak dinler arası diyalog etkinliklerinin, bunların ortaya çıkışından itibaren güçlü bir teşvikçisi olmuştur. Bu gibi diyaloglara yönelik ivme, ortak umutların ve ortak ihtiyaçların ve daha da ötesi herkesin hak ettiği asalete ve onura yakışır şekilde yaşama arzusuna dayanmaktadır. Eğer dinî topluluklar tüm çeşitlilikleriyle birlikte ortak ruhani miraslarını keşfetmeyi kabul ederse bu tür diyaloglar

barışı kurma çabalarını zenginleştirecek ve tüm insanlığa fayda sağlayacaktır. Türkiye Bahai Toplumu bu çabalarda yer alıp dinin medeniyetin ilerlemesinde oynaması gereken yapıcı rolü üstlenmesine dair diyaloglara katkılarını sunmaktadır.

Bahailerin görüşüne göre medeniyet, salt bir ekonomik, siyasi ve hukuki sistemler silsilesinden daha fazlasıdır. İnançlar ve değerler medeniyeti bir arada tutar. Bu inançların ve değerlerin kaynağı ise dindir. Maddi gelişim kendi başına bir medeniyeti sürdürmek için yeterli değildir. Eninde sonunda bir gerileme ve çöküş süreci başlar. Ruhani gelişimin olabilmesi için, ruhani bir yenilenmeye ihtiyaç vardır.

Din topluma birlik getirir. İnsanlık bugün, dünyayı sarsan çok sayıda savaşın ve çatışmanın etkisi altında büyük acılar çekmektedir. Eğer medeniyet ileriye doğru yol alacaksa, her şeyden çok birliğe ihtiyaç vardır. En saf haliyle din, birliğin kaynağıdır. Dinsel ifadenin çeşitliliği asla bir çekişme sebebi olmamalıdır; kaldı ki insan, dünyadaki büyük dinlerin öğretilerinin çarpıtılmamış biçimine ve özüne bakarsa aykırılıktan çok birliği görür. Din asla çekişme ve ayrılık nedeni olmamalıdır; olması halinde bu durum, insanlık olarak bizlerin dinin gerçek amacını anlayamamış olduğumuzun bir işareti olacaktır.

Bahailer dinin organize bir bilgi sistemi olduğuna inanır. Din, ruhani gerçeklik ve onun birey ve toplum yaşantısıyla olan ilişkisi ile ilgilenir. Onun ana amaçlarından biri, temel ruhani gerçekleri insanlığa bildirmektir. Bununla birlikte din, ruhani gelişimimize yardım etmekten fazlasını yapar. Bizim kolektif yaşantımızla da ilgilenir. Din, sosyal düzenin tabiatı ile ilgilidir; yani yapılar ve kurumlar, ilişkiler, toplumun ahlaki dokusu ve tüm bunların

dönüşüm geçirmesiyle. Din, her şeyin ötesinde, tüm üyeleri ve grupları arasındaki birliği getirerek toplumu dönüşüme uğratar.

Kalplerimizin en derin noktasında bizi etkileyebilen şey yine dindir; bizi fedakârlık için ve ortak çıkarlar ve toplumlarımızın gelişimi yolunda çabalamak ve aslında medeniyetin ilerleyişine katkıda bulunmak için harekete geçirir. Toplumun öğrenmesini ve güçlenmesini güdüleyen şey de dindir.

Bu bağlamda Türkiye Bahai Toplumu insanlığın dinin potansiyel güçlerinden istifade etmesini mümkün kılacak anlayışların ve farkındalıkların geliştirilmesine katkı sunmak amacıyla dinler arası diyalog ortamlarında yer almaktadır. Bu ortamlarda konu ile ilgili deneyimlerini paylaşmakta ve bu hayati konuyla ilgilenen kişi ve kurumlarla işbirliği yapmaktadır.

§ Toplumsal Hareket

Hız. Bahauallah tüm insanların “durmadan ilerleyen bir medeniyeti ileri götürmek için”¹⁷⁶ yaratıldığını öğretir. Bu amaç medeniyetin maddi ve ruhani boyutuna eşit ölçüde önem verilmesini zorunlu kılar. Hem maddi hem de ruhani boyutlarıyla müreffeh bir toplumun ortaya çıkması, dünyanın her tarafında farklı alanlarda çalışan pek çok insanın çabaları sonucunda olacaktır. Farklı kitlelerin sosyal ve ekonomik gelişimlerine katkı sağlayacak aktiviteler, bu tür çabaların gerekli bir parçasını oluşturur. Sosyal ve ekonomik gelişim alanındaki Bahai aktivitesi, inançları ve geçmişleri ne olursa olsun, yaşamın her kademesindeki insanların refahını yükseltmeyi amaçlar. Bahai toplumu toplumsal hareket alanında faaliyet gösterirken beşeri

alanlarda elde edilen bilgi birikimlerini, Bahai öğretilerini hayata uygulamaya ilişkin edindikleri deneyimlerle birleştirerek toplumlarının maddi ve ruhani bakımdan refaha ulaşmaları için gayret eder.

Yaşamın maddi ve ruhani gereksinimleri arasında dinamik bir uyum elde etmek, büyüklüğü ve etki alanı ne olursa olsun, Bahailer tarafından sürdürülen herhangi bir toplumsal hareketin aradığı bir idealdir. Şu anda insanlığın ufkunda olan dünya medeniyetinin böyle bir uyumu yakalaması gerektiği, Hz. Abdülbaha tarafından açıklanan bir gerçektir: “Maddi uygarlık, insanlık dünyasının ilerlemesinin araçlarından biri olmasına rağmen, İlahi uygarlıkla birleşmedikçe insanoğlunun mutluluğunun özlenen sonucuna varılamaz... Maddi uygarlık, lambanın şişesine ve İlahi uygarlık ise bu lambanın ışığına benzer; şişe, ışısız karanlıktır. Maddi uygarlık beden gibidir. Bu beden sonsuz güzellik, incelik ve tazelikte olsa bile yine ölüdür. İlahi uygarlık ise ruha benzer, bu beden bu ruhla diridir, aksi takdirde bir ceset haline gelir.”¹⁷⁷ Dolayısıyla toplumun hem maddi hem de ruhani gelişimi, Bahai tarihinin ilk yıllarından beri Bahai dünyasının odaklandığı bir konu olmuştur. Yıllar içerisinde bu alandaki çalışmalar etki alanı açısından aşamalı olarak genişlemiş ve işlevlerine yeni boyutlar eklenmiştir.

Hindistan, Kolombiya, Demokratik Kongo Cumhuriyeti gibi Bahai nüfusunun daha yoğun olduğu ülkelerde Bahailer, vatandaşlarının daha yüksek refah seviyeleri elde etmeleri için yoğun bir biçimde toplumsal hareket aktiviteleri ile meşguldürler. Ancak refah sadece maddi değil, aynı zamanda ruhani boyutta da elde edilmelidir. Dolayısıyla yapılan tüm toplumsal hareketler yoksullara maddi yardımda bulunmak, muhtaçlara sığınacakları

barınaklar inşa etmek, belirli bir hastalığa karşı kampanyalar düzenlemek gibi asıl sorunun kendisi olmaktan ziyade sonucu olan problemlere odaklanmanın ötesine geçerek, maddiyat ve ruhaniyet arasındaki yakın ilişkiyi kabul eden bir çerçevede yürütülür.

Dünya Bahai toplumunun toplumsal hareket bağlamındaki çabaları bir yelpazeye benzetilebilir; bu hareketler bireyler ya da küçük bir grup Bahai tarafından üstlenilen, sınırlı süreli ve oldukça gayriresmî çabalardan, ilhamını Bahai öğretilerinden alan organizasyonlarca uygulanan, yüksek düzeyde karmaşık ve gelişmiş sosyoekonomik gelişim programlarına kadar yayılabilmektedir. Büyüklüğünden ve kapsamından bağımsız olarak ise tüm toplumsal hareketler, Bahai öğretisi ve prensiplerini toplumun sosyal ya da ekonomik yaşamının herhangi bir yönünü, ne kadar mütevazı olursa olsun, geliştirmek üzere uygulamaya çalışır. Sosyoekonomik gelişim ile ilgili konular oldukça karmaşık olabilir ve günümüz Bahai toplumunun bu alandaki çabaları henüz ilk aşamalarında. Bu çalışmalar genellikle ufak çaplı coğrafi bölgelerde, belli bir süresi olan projelerden oluşmaktadır. Bu projeler tarım ve hayvan yetiştiriciliği, üretim ve pazarlama, fonların ve doğal kaynakların yönetimi, sağlık ve hijyen, eğitim ve sosyalleşme, iletişim gibi alanlarda aktiviteleri içerebilir. Sosyoekonomik gelişim alanındaki binlerce Bahai girişiminin çoğu taban seviyesinde gerçekleştirilen, sınırlı süreli, oldukça mütevazı çalışmalar olmakla birlikte günümüzde bunların 900'den fazlası sürdürülebilir, geniş ölçekli projelerdir ve bunlara 600 okul ve 70'den fazla kalkınma kuruluşları dâhildir.

Ancak özellikleri ve doğası ne olursa olsun bu çalışmaların amacı, o bölgedeki yerel nüfusun yaşamını birçok yönden geliştirmektir. Yerel seviyedeki bu çalışmalar bazen kendi iç

dinamikleriyle gelişir ve kapsamı artar. Sürdürülebilirliğin sağlanması gereken bu gibi durumlarda ise idari bir yapıya ihtiyaç duyulur ve benzer amaçlara sahip insanlarla yapılan işbirliği ile birkaç Bahai, ilhamını Bahai öğretilerinden alan bir kuruluş oluşturup halkın sosyoekonomik açıdan gelişimine katkıda bulunmaya devam eder. Bilgi üretmek, bu bilgiyi hayata geçirmek ve nihayetinde daha geniş kesimlere yaymak için kurumsal bir kapasite inşa etmeye gayret edilirken, çabalar gittikçe daha karmaşık bir yapıya bürünür.

Bahailer tüm bu aktivitelerle meşgul olurken bir hareketin toplumsal harekete dönüşebilmesi için her yerel toplumun kendi gelişim yolunda ilerlemesi gerektiği inancına sahiptir. Toplumsal değişim ve dönüşüm, bir grup insanın başkalarının yararına hayata geçirdiği bir proje değildir ve toplumun her kesiminin dâhil olduğu evrensel katılımı gerektirir. Dolayısıyla Bahailer yaşadıkları mahallelerde, köylerde, kentlerde ve şehirlerde medeniyeti maddi ve ruhani açıdan daha üst boyutlara taşımak için bu anlayışla çaba göstermektedirler.

SONSÖZ

Bahai İnanıcı'na göre tek ve bilinemez olan Yaratıcı Allah, insanları sevgisinden yaratmıştır ve bu sebepten dolayı insanlığı asla yalnız ve kılavuzsuz bırakmaz. Bu nedenle insanlığın ihtiyaçları değiştikçe, kapasitesi geliştikçe ve anlayış seviyesi yükseldikçe Allah, Kendi Elçileri vasıtasıyla Kendi istek ve iradesini bildirerek bizleri kılavuzlar ve Kendisini tanımamıza olanak sağlar.

Bahailer bu günün Tanrı Mazharının ve tüm geçmiş dinlerin Vaat Ettiği Elçinin Hz. Bahauallah olduğuna inanırlar. Dünyanın ve Türkiye'nin her yerindeki Bahailer, Hz. Bahauallah'ın öğretilerini hayata geçirmeye gayret ederler. Kitapta detayları verilen bu öğretilerin yegâne amacı insan âleminin birliğini tesis etmektedir. Zira Bahailere göre bugünün acil bir ihtiyacı evrensel birliğin ve dünya barışının kurulmasıdır.

Bahai İnanıcı'na göre tüm insanların çift yönlü bir yaradılış amacı vardır: Kendi ruhani gelişimimizin sorumluluğunu üstlenmek ve durmadan ilerleyen bir medeniyetin ruhani ve maddi açıdan gelişmesine katkı sunmak. Bu anlayıştan yola çıkarak, Bahailer çocukları, gençleri ve yetişkinleri ruhani fikirlerle tanıştırmak, dua toplantılarıyla bir ibadet duygusu beslemek, anlayışı aydınlatan sohbetler başlatmak, Yaratıcı Sözü yaşam boyu inceleyip davranışlara aktarmak adına çeşitli çalışmalarda bulunurlar. Kitapta detaylı bir şekilde değinilen bu aktiviteler ile Bahailer, tüm dostları ile birlikte daha müreffeh bir toplum oluşturmaya hizmet etme çabası içerisindeyler.

Dünyada bugün kabul görmüş evrensel değerlerin büyük kısmı Bahailerin inanç ve çabalarına yön veren öğretilerle örtüşür. Dolayısıyla Bahailerin birçok görüşünün herhangi bir devlet

politikası, sivil toplum kuruluşu, resmi veya yarı resmi organizasyon ya da birey ile ortak noktaları olması doğaldır. Bununla birlikte bazı konularda aynı düşüncelere sahip olmak ile aynı kurumsal yapı içinde belli bir amaçla çalışmak birbirinden tamamen farklıdır. Bahailik bir dindir ve Bahai Dini daha iyi bir dünya kurmak için iyi niyetle ve yasal çerçevede çaba gösteren her kişi ya da kurumla işbirliği yapmayı çok önemser ancak bunu yaparken sadece kendi düzleminde hareket eder, öğretilerinden taviz vermez ve kimliğini saklamaz. Bahailerin hiçbir siyasi hedefleri ve hiçbir devlet ya da başka bir oluşumla organik bir bağı olmamış ve olmayacaktır. Bu nedenle sosyal yaşamda karşılaşılacak ve Bahai görüş ve çalışmalarına benzeyen fikir, yaklaşım, söylem ya da faaliyetlerin bu çerçevede değerlendirilmesi gerektiğinin altını çizmek isteriz.

Kitabın önsözünde de belirtildiği üzere bir dini, bir kitabın sınırlı sayfalarında her yönüyle ele almak mümkün değildir. Bu durumun anlayışla karşılanacağını ümit ediyoruz. Ancak Bahai Dini'ne dair bu kitapta yer alan veya almayan herhangi bir konuda bilgi almak isteyenlerin doğrudan Türkiye Bahai Toplumu Dış İlişkiler Temsilciliği ile iletişime geçebileceğini paylaşmak isteriz.

İletişim Bilgileri

Türkiye Bahai Toplumu
Dış İlişkiler Temsilciliği
Tel: (0 216) 327 90 80
E-posta: disiliskiler@bahaitr.org
www.bahaitr.org

Bahai Dini ve toplumuna ilişkin daha fazla görsel için başvurulabilecek bazı Web siteleri:

www.bahai.org
www.media.bahai.org
www.ganbahai.org.il/en/

KAYNAKLAR

- ¹ Hz. Şevki Efendi, Bahai Dini'nin Birinci Yüzyılı (Baha Basım, Dağıtım San. ve Tic A.Ş. İstanbul 1995)
- ² Muhammed-i Zerendi (Nebil), Nebil Tarihi (Baha Basım, Dağıtım San. ve Tic A.Ş. İstanbul 2001)
- ³ The Bahá'í World, Cilt XII, sayfa 239
- ⁴ Yüce Adalet Evi tarafından tüm Milli Ruhani Mahfillere yazılan 4 Ocak 1994 tarihli bir mesajdan
- ⁵ Hz. Bahauallah, Kitab-ı Akdes, No: 75, sayfa 44 (Türkiye Bahaileri Ruhani Mahfili, Ankara 2003)
- ⁶ Hz. Şevki Efendi, Hz. Bahauallah'ın Dünya Düzeni Hakkında Mektuplar, sayfa 132 (Bahai Eserleri Basım Dağıtım A.Ş. Ankara 2012)
- ⁷ Hz. Abdülbaha, Compilations, Bahá'í Scriptures, sayfa 503
- ⁸ Hz. Abdülbaha, Bazı Sorulara Cevaplar (Baha Basım, Dağıtım San. ve Tic. A.Ş. İstanbul 1996)
- ⁹ Bahai Duaları, sayfa 181 (Bahai Eserleri Basım Dağıtım A.Ş. Ankara 2013)
- ¹⁰ Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 25 (<http://reference.bahai.org/en/>)
- ¹¹ Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 24–25
- ¹² Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 24
- ¹³ Hz. Bahauallah, Saklı Sözler, “Arapça”; No: 19, sayfa 9 (Bahai Eserleri Basım, Dağıtım A.Ş. İstanbul 2009)
- ¹⁴ Hz. Bahauallah, Bahauallah'ın Sesi, No: 82, sayfa 83 (Türkiye Bahaileri Ruhani Mahfili, İstanbul 1987)
- ¹⁵ Hz. Abdülbaha, The Promulgation of Universal Peace, sayfa 422 (<http://reference.bahai.org/en/>)
- ¹⁶ Hz. Bahauallah, Saklı Sözler, “Arapça”; No: 11, sayfa 7
- ¹⁷ Hz. Abdülbaha, Tablets of 'Abdu'l-Bahá, Cilt 3; sayfa 549 (<http://reference.bahai.org/en/>)
- ¹⁸ Hz. Abdülbaha, Hz. Abdülbaha'nın Yazılarından Seçmeler, No: 2, sayfa 12 (Baha Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş. İstanbul 1997)
- ¹⁹ Hz. Abdülbaha, Bazı Sorulara Cevaplar, sayfa 135–136

-
- ²⁰ Hz. Şevki Efendi, Hz. Bahauallah'ın Dünya Düzeni Hakkında Mektuplar, sayfa 117
- ²¹ Hz. Şevki Efendi, Hz. Bahauallah'ın Dünya Düzeni Hakkında Mektuplar, sayfa 60
- ²² Hz. Bahauallah, Bahauallah'ın Sesi, No: 106, sayfa 108
- ²³ Hz. Şevki Efendi, Vaat Edilen Gün Geldi, sayfa 135 (Bahai Eserleri Basım Dağıtım A.Ş. İstanbul 2010)
- ²⁴ Hz. Şevki Efendi, Hz. Bahauallah'ın Dünya Düzeni Hakkında Mektuplar, sayfa 25
- ²⁵ Hz. Şevki Efendi, Directives from the Guardian, sayfa 87-88
- ²⁶ Hz. Bahauallah, Bahauallah'ın Sesi, No: 74, sayfa 74
- ²⁷ Dr. Nader Taghizadeh, Saklı Sözler'deki Remizlerin Hazinesi ve Sırların Gül Bahçesi, "Maksud Levhi"; sayfa 151–167 (Bahai Eserleri Basım Dağıtım A.Ş. İstanbul 2012)
- ²⁸ Hz. Abdülbaha, İlahi Medeniyetin Sırrı, sayfa 85 (Bahai Eserleri Basım Dağıtım A.Ş. Ankara 2014)
- ²⁹ Hz. Bahauallah, Bahauallah'ın Sesi, No: 99, sayfa 102
- ³⁰ Hz. Abdülbaha, İlahi Medeniyetin Sırrı, sayfa 64
- ³¹ Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 58
- ³² Adib Taherzadeh, Hz. Bahauallah'ın Zuhuru, Cilt 4, sayfa 156
- ³³ Hz. Abdülbaha, İlahi Medeniyetin Sırrı, sayfa 62
- ³⁴ Hz. Abdülbaha, İlahi Medeniyetin Sırrı, sayfa 64
- ³⁵ Hz. Abdülbaha, İlahi Medeniyetin Sırrı, sayfa 62
- ³⁶ Hz. Abdülbaha, The Promulgation of Universal Peace, sayfa 298
- ³⁷ Hz. Bahauallah, Bahauallah'ın Sesi, No: 109, sayfa 109
- ³⁸ Hz. Musa, Kitab-ı Mukaddes, Eski Ahit; Yeşaya 2:4
- ³⁹ Hz. Musa, Kitab-ı Mukaddes, Eski Ahit; Yeşaya 11:9
- ⁴⁰ Hz. Abdülbaha, The Promulgation of Universal Peace, sayfa 153
- ⁴¹ Hz. İsa, İncil; Yuhanna 16:12
- ⁴² Hz. Muhammed, Kur'an-ı Kerim; Hicr Suresi, 21. ayet
- ⁴³ Hz. Bahauallah, Bahauallah'ın Sesi, No: 4, sayfa 6
- ⁴⁴ Hz. Bahauallah, Kitab-ı Akdes, "Giriş"; sayfa 11
- ⁴⁵ Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 143
- ⁴⁶ Hz. Abdülbaha, The Promulgation of Universal Peace, sayfa 442

-
- 47 Hz. Abdülbaha, The Promulgation of Universal Peace, sayfa 443
- 48 Hz. Bahaullah, Kitab-ı Akdes, No: 5, sayfa 20
- 49 Hz. Bahaullah, Kitab-ı Akdes, No: 3, sayfa 20
- 50 Hz. Bahaullah, Kitab-ı Akdes, No: 4, sayfa 20
- 51 Hz. Bahaullah, İkan Kitabı, sayfa 69 (Baha Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş. İstanbul 1996)
- 52 Hz. Muhammed, Kur'an-ı Kerim; İsra Suresi, 70. ayet
- 53 Hz. Bahaullah, Saklı Sözler, "Arapça", No: 12, sayfa 8
- 54 Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 60
- 55 Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 179–180
- 56 Hz. Abdülbaha, The Promulgation of Universal Peace, sayfa 62
- 57 Hz. Bahaullah, Hz. Bahaullah'ın Levihleri; "Terazat Levhi"; sayfa 60 (Latin Matbaası, İstanbul 1974)
- 58 Hz. Bahaullah, Yedi Vadi ve Dört Vadi, sayfa 43 (Işık Yayınevi Limited Şirketi, Adana 1985)
- 59 Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 91
- 60 Hz. Abdülbaha, Bazı Sorulara Cevaplar, sayfa 180
- 61 Hz. Abdülbaha, The Promulgation of Universal Peace, sayfa 225
- 62 Hz. Abdülbaha, The Promulgation of Universal Peace, sayfa 240–241
- 63 Hz. Abdülbaha, Bazı Sorulara Cevaplar, sayfa 120
- 64 Hz. Abdülbaha, Bazı Sorulara Cevaplar, sayfa 175
- 65 Hz. Abdülbaha, Bazı Sorulara Cevaplar, sayfa 120
- 66 Hz. Bahaullah, Saklı Sözler, "Arapça" No: 32, sayfa 12
- 67 Hz. Bahaullah, Saklı Sözler, "Arapça", No: 14, sayfa 8
- 68 Hz. Abdülbaha, Bazı Sorulara Cevaplar, sayfa 187–188
- 69 Hz. Bahaullah, Bahaullah'ın Sesi, No: 81, sayfa 81
- 70 Hz. Bahaullah, Bahaullah'ın Sesi, No: 81, sayfa 81
- 71 Hz. Abdülbaha, Bazı Sorulara Cevaplar, sayfa 184–185
- 72 Hz. Şevki Efendi, Vaat Edilen Gün Geldi, sayfa 12
- 73 Hz. Şevki Efendi, The World Order of Bahá'u'lláh, "The Unfoldment of World Civilization"; sayfa 204 (<http://reference.bahai.org/en/>)
- 74 Hz. Abdülbaha, The Promulgation of Universal Peace, sayfa 60
- 75 Hz. Bahaullah, Bahaullah'ın Sesi, No: 43, sayfa 50
- 76 Hz. Abdülbaha, İlahi Medeniyetin Sırrı, sayfa 5

-
- 77 Hz. Abdülbaha, *The Promulgation of Universal Peace*, sayfa 63
- 78 Hz. Bahauallah, Hz. Bahauallah'ın Levihleri, "Kelimat-ı Firdevsiyye" (Cennet Sözleri); sayfa 91
- 79 Hz. Bahauallah, Bahauallah'ın Sesi, No: 125, sayfa 134–135
- 80 Hz. Bahauallah, İkan Kitabı, sayfa 7
- 81 Hz. Bahauallah, İkan Kitabı, sayfa 7
- 82 Hz. Bahauallah, Saklı Sözlür, "Farsça"; No: 40, sayfa 36
- 83 Hz. Bahauallah, Ordular Rabbi'nin Çağrısı, sayfa 95
- 84 Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 108
- 85 Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 110
- 86 Hz. Abdülbaha, Tablets of 'Abdu'l-Bahá, Cilt 1, sayfa 136
- 87 Hz. Bahauallah, Kurdun Oğlu Risalesi, sayfa 94 (Özdemir Basımevi, İstanbul 1976)
- 88 Hz. Bahauallah, Bahauallah'ın Sesi, No: 134, sayfa 147
- 89 Hz. Bahauallah, Saklı Sözlür, "Arapça", No: 2, sayfa 5
- 90 Hz. Bahauallah, Kurdun Oğlu Risalesi, sayfa 25
- 91 Hz. Şevki Efendi, İlahi Adaletin Gelişii (Bahai Eserleri Basım Dağıtım A.Ş. Ankara 2015)
- 92 Hz. Abdülbaha, *The Compilation of Compilations*, Cilt 2, sayfa 338 (Bahá'í Publications Australia 1991)
- 93 Hz. Bahauallah, Kitab-ı Akdes, No: 4, sayfa 20
- 94 Hz. Bahauallah, Bahauallah'ın Sesi, No: 27, sayfa 35–36
- 95 Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 179–180
- 96 Hz. Abdülbaha, İlahi Medeniyetin Sırrı, sayfa 4–5
- 97 Hz. Abdülbaha, *The Promulgation of Universal Peace*, sayfa 269
- 98 Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 35
- 99 Hz. Abdülbaha, Hz. Abdülbaha'nın Yazılarından Seçmeler, No: 129, sayfa 114
- 100 Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 95
- 101 Hz. Bahauallah, Saklı Sözlür, "Arapça", No: 1, sayfa 5
- 102 Hz. Bahauallah, Saklı Sözlür, "Arapça", No: 36, sayfa 13
- 103 Hz. Bahauallah, Saklı Sözlür, "Farsça"; No: 69, sayfa 46
- 104 Hz. Abdülbaha, Hz. Abdülbaha'nın Yazılarından Seçmeler, No: 129, sayfa 114

-
- ¹⁰⁵ Hz. Abdülbaha, Kutsal Vasiyetnameler; sayfa 12 (Bahai Eserleri Basım Dağıtım A.Ş. Ankara 2011)
- ¹⁰⁶ Hz. Abdülbaha, Tablets of Abdu'l-Baha, Cilt 3, sayfa 704
- ¹⁰⁷ Hz. Şevki Efendi, Vaat Edilen Gün Geldi, sayfa 142–143
- ¹⁰⁸ Hz. Şevki Efendi, The World Order of Bahá'u'lláh, “The Unfoldment of World Civilization”; sayfa 202
- ¹⁰⁹ Hz. Şevki Efendi, The World Order of Bahá'u'lláh, “The Unfoldment of World Civilization”; sayfa 206
- ¹¹⁰ Bahai Duaları, sayfa 253
- ¹¹¹ Hz. Abdülbaha, Tablets of 'Abdu'l-Bahá, Cilt 3; sayfa 549
- ¹¹² Hz. Abdülbaha, The Promulgation of Universal Peace, sayfa 231
- ¹¹³ Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 144
- ¹¹⁴ Hz. Abdülbaha, Divine Philosophy, sayfa 102
- ¹¹⁵ Hz. Abdülbaha, İlahi Medeniyetin Sırrı, sayfa 5
- ¹¹⁶ Hz. Abdülbaha, Divine Philosophy, sayfa 103
- ¹¹⁷ Hz. Abdülbaha, The Promulgation of Universal Peace, sayfa 231
- ¹¹⁸ Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 141
- ¹¹⁹ Hz. Abdülbaha, İlahi Medeniyetin Sırrı, sayfa 4–5
- ¹²⁰ Hz. Abdülbaha, The Promulgation of Universal Peace, sayfa 299
- ¹²¹ Hz. Abdülbaha, Hz. Abdülbaha'nın Yazılarından Seçmeler, No: 227, sayfa 235
- ¹²² Hz. Abdülbaha, Sevgiden Birliğe, sayfa 48 (Işık Yayınevi Ltd. Şti, Adana 1984)
- ¹²³ Hz. Abdülbaha, The Promulgation of Universal Peace, sayfa 140
- ¹²⁴ Hz. Abdülbaha, The Promulgation of Universal Peace, sayfa 49
- ¹²⁵ Hz. Abdülbaha, The Promulgation of Universal Peace, sayfa 49
- ¹²⁶ Hz. Bahau'llah, Saklı Sözler, “Farsça”; No: 82, sayfa 51
- ¹²⁷ Hz. Bahau'llah, Kitab-ı Akdes, No: 33, sayfa 28–29
- ¹²⁸ Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 176
- ¹²⁹ Hz. Abdülbaha, İlahi Medeniyetin Sırrı, sayfa 23
- ¹³⁰ Hz. Abdülbaha, Hz. Abdülbaha'nın Yazılarından Seçmeler, No: 1, sayfa 6–7
- ¹³¹ Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 176
- ¹³² Hz. Bahau'llah, Kitab-ı Akdes, No: 149, sayfa 67

-
- ¹³³ Hz. Bahauallah, Hz. Bahauallah'ın Levihleri, "Hikmet Levhi"; sayfa 161 (İstanbul 1994)
- ¹³⁴ Hz. Şevki Efendi, Directives from the Guardian, sayfa 86 (<http://reference.bahai.org/en/>)
- ¹³⁵ Hz. Şevki Efendi, Lights of Guidance, sayfa 456
- ¹³⁶ Bahai Dünya Merkezi tarafından 2003 yılında hazırlanan Bahai Kutsal Yerlerini Ziyaret Kitapçığı'nın önsözünden
- ¹³⁷ Hz. Bahauallah, Kitab-ı Akdes, "Notlar"; sayfa 163
- ¹³⁸ Hz. Abdülbaha, Hz. Abdülbaha'nın Yazılarından Seçmeler, No: 35, sayfa 57
- ¹³⁹ Bahai Duaları, sayfa 239
- ¹⁴⁰ Yüce Adalet Evi tarafından dünyanın dini liderlerine hitaben yazılan Nisan 2002 tarihli mektuptan
- ¹⁴¹ Adib Taherzadeh, Hz. Bahauallah'ın Zuhuru, Cilt 1, sayfa 120 (Baha Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş. İstanbul 1995)
- ¹⁴² Hz. Bahauallah, Bahauallah'ın Sesi, No: 132, sayfa 145
- ¹⁴³ Hz. Bahauallah, Birlik Çadırı, sayfa 8 (Bahai Eserleri Basım Dağıtım A.Ş. İstanbul 2009)
- ¹⁴⁴ Hz. Şevki Efendi, Hz. Bahauallah'ın Dünya Düzeni Hakkında Mektuplar, sayfa 43
- ¹⁴⁵ Hz. Bahauallah, Hz. Bahauallah Kitabı (Türkiye Bahaileri Ruhani Mahfili, Ankara 1994)
- ¹⁴⁶ Hz. Abdülbaha, Hz. Abdülbaha'nın Yazılarından Seçmeler, No: 227, sayfa 234
- ¹⁴⁷ Hz. Bahauallah, Saklı Sözler, "Arapça"; No: 68, sayfa 20
- ¹⁴⁸ Hz. Bahauallah, Saklı Sözler, "Arapça"; No: 2, sayfa 5
- ¹⁴⁹ Hz. Abdülbaha, Paris Talks, sayfa 143–146
- ¹⁵⁰ Hz. Şevki Efendi, Hz. Bahauallah'ın Dünya Düzeni Hakkında Mektuplar, sayfa 32
- ¹⁵¹ Adib Taherzadeh, Hz. Bahauallah'ın Zuhuru, Cilt 4, sayfa 156
- ¹⁵² Hz. Bahauallah, Kitab-ı Akdes, "Giriş"; sayfa 11
- ¹⁵³ Hz. Şevki Efendi, Directives from the Guardian, sayfa 86
- ¹⁵⁴ Yüce Adalet Evi, Vaat Edilen Dünya Barışı (Baha Basım, Dağıtım San. ve Tic. A.Ş. Ankara)

-
- 155 Dr. Nader Taghizadeh, Saklı Sözler'deki Remizlerin Hazinesi ve Sırların Gül Bahçesi, "Maksud Levhi"; sayfa 151-167
- 156 Hz. Bahaullah, Kitab-ı Akdes; sayfa 80
- 157 Hz. Şevki Efendi, Hz. Bahaullah'ın Dünya Düzeni Hakkında Mektuplar, sayfa 43-44
- 158 Hz. Şevki Efendi, Hz. Bahaullah'ın Dünya Düzeni Hakkında Mektuplar, sayfa 41-42
- 159 Hz. Bahaullah, Kitab-ı Akdes, "Giriş"; sayfa 4
- 160 Hz. Bahaullah, Kitab-ı Akdes; sayfa 83
- 161 Hz. Abdülbaha, The Compilation of Compilations; Cilt 1, sayfa 323
- 162 Hz. Abdülbaha, The Compilation of Compilations; Cilt 1, sayfa 323
- 163 Hz. Abdülbaha, Kutsal Vasiyetnameler; sayfa 19
- 164 Hz. Abdülbaha, Kutsal Vasiyetnameler; sayfa 19
- 165 Yüce Adalet Evi, Vaat Edilen Dünya Barışı (Baha Basım, Dağıtım San. ve Tic. A.Ş. Ankara)
- 166 Mektubun resmi Türkçe çevirisinden alınmıştır.
- 167 Hz. Bahaullah, Ordular Rabbi'nin Çağrısı; Krallar Suresi (Sure-i Mülûk); sayfa 132-133
- 168 Hz. Şevki Efendi, Bahai Dini'nin Birinci Yüzyılı, sayfa 188
- 169 Hz. Bahaullah, Ordular Rabbi'nin Çağrısı, "Reis Suresi"; sayfa 92
- 170 Hz. Şevki Efendi adına yazılan 17 Şubat 1933 tarihli bir mektuptan, Conservation of the Earth's Resources, Yüce Adalet Evi Araştırma Bölümü tarafından yapılan bir derleme. (London: Bahá'í Publishing Trust, 1990), sayfa 15
- 171 Hz. Abdülbaha, Hz. Abdülbaha'nın Yazılarından Seçmeler, No: 110, sayfa 106
- 172 Hz. Bahaullah, Bahaullah'ın Sesi, No: 122, sayfa 132
- 173 Yüce Adalet Evi, dünya Bahailerine hitaben Rızvan 2010 mesajı
- 174 Hz. Abdülbaha, Star of the West, Cilt 8, No 4, sayfa 41 (Mayıs 1917)
- 175 Hz. Bahaullah, Birlik Çadırı, sayfa 18
- 176 Hz. Bahaullah, Bahaullah'ın Sesi, No: 109, sayfa 109
- 177 Hz. Abdülbaha, Hz. Abdülbaha'nın Yazılarından Seçmeler, No: 227, sayfa 234